ಮದಿಪು

2002

26

ಆಟಿ - ಸೋಣ - ನಿರ್ನಾಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

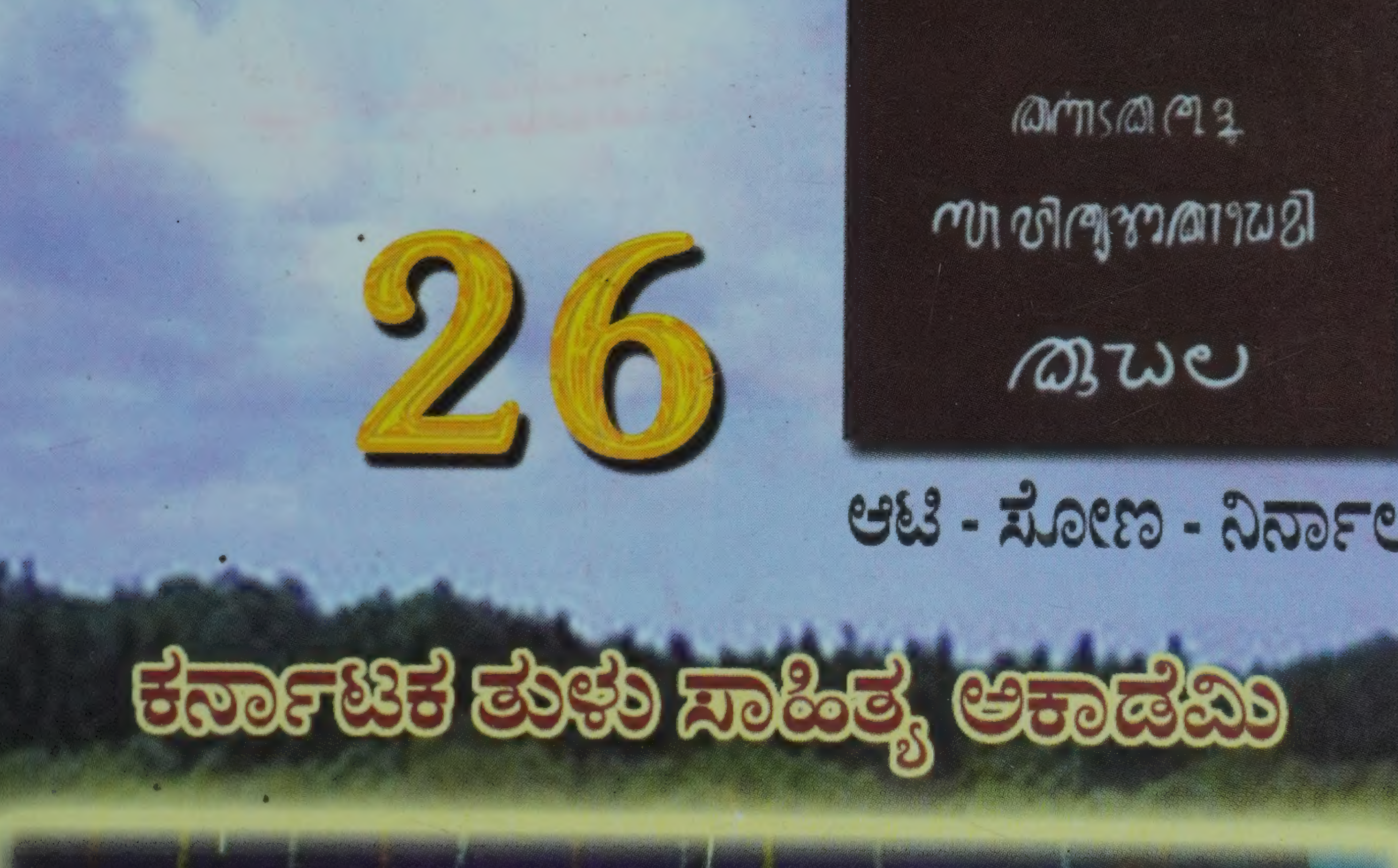

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಂಚಾಲಕತ್ವೊಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ರಾಜ್ಯದ ಮಾತ ಅಕಡಮಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕುಂದಾಪುರೊಡ್ ನಡತಿನ ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನ ಸಂಭ್ರಮ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡಮಿದ ಅದ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ. ಯು. ಮಹೇಶ್ವರಿ, ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಕಾ.ತ.ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ವಂ. ಡಾ. ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಡಿಸೋಜ, ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಆರ್. ಲೀಲಾವತಿ, ಡಾ. ಸಿ.ಎನ್ ರಾಮಚಂದ್ರನ್, ಡಾ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಮಾವಿನ ಕುಳಿ ವೇದಿಕೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್

ಮುಂಬಾಯಿ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ನಡಪಾಯಿನ ಕಾರಂತೋತ್ಸವ ಸಮರೋಪಕೂಟದ ಗುರ್ಕ್ಯಾರ್ಮೆಡ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚಿತ್ರಣ ವಿಚಾರವಾದ್ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದವರ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಶಿವ ಬಿಲ್ಲವ, ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ, ಡಾ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂಭವಿ ಸುಧಾಕರ್, ಎಸ್.ಕೆ. ಸುಂದರ್, ಡಾ. ಸುನಿತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ವೇದಿಕೆದುಲ್ಲೆರ್.

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

ಮುಡಿ - 26
ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ

Madipu
A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture :
Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy,
Mangalore - 575 003. : 459389

Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara
Editor	:	Dr. Palthadi Ramakrishna Achar
Managing Editor	:	S.H. Shivarudrappa
Cover Design	:	Gopadkar
Printed at	:	Manorama Offsets
Pages	:	64
Vol.	:	7 Issue 2
ಬಿಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-

ಎದುರು ಪುಟ : ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕಾಪು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲೊಲೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕಾಪುದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು ಸಭಾಂಗಣೊಡು ನಡಪಾಯಿ 'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ ಪೊಂಜೆಲೆ ಕೂಟೊ'ನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಮೈಸೂರ್‌ದ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿದ ರೀಡರ್ ಡಾ. ಪ್ರೀತಿ ಶುಭಚಂದ್ರ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆ ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಸಾಲ್ಯಾನ್, ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್‌ದ ಸದಸ್ಯೆರ್, ಡಾ. ವಿ.ಯಸ್. ಆಚಾರ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲೊಲೆ ಒಕ್ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರಳಾ ಕಾಂಚನ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಶ್ರೀಮತಿ ಶೀಲಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ಮಿತ್ತವು : ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಚಾವಡಿ ಉದಿಪನ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಆರೆನ ಯುಗ ಮಗರ್ನಗ ಕಾದಂಬರಿ ಬುಡುಗಡೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಎ.ಕೆ. ಮೊನ್ನಪ್ಪ, ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಮೇಯರ್ ಎಂ. ಶಶಿಧರ ಹೆಗ್ಡೆ, ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ನಡುತ್ತವು : ಕೈ ಬರವು ಸಂಗ್ರಹ ಉದಿಪನ, ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಲು ಮದಿಪು-25 ಸಂಚಿ, ತುಳು ದರ್ಶನ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿ ಬುಡುಗಡೆ. ಕೂಟೊಡು ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ್, ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ, ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ, ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಆಯುಕ್ತೆರ್ ಜೆ. ಆರ್. ಲೋಬೊ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪಿರವು ಪುಟ ತಿರ್ತವು : ಮುಂಬಯಿದ ಗೋರೆಗಾಂವ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಬೊಕ್ಕ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಸಮಾವೇಶ 'ರಂಗಸ್ಥಳ'ದ ಉದಿಪನ ಬೊಕ್ಕ ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ ಆರೆನ 'ಸಾದಿ' ತುಳು ಕವನ ಸಂಕಲನ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಲೇಖಕಿ ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ, ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಸುನೀತಿ ಉದ್ಯಾವರ, ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ ಬಿ. ಎಸ್. ಕುರ್ಕಾಲ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಪುಂಡಿದುಲಯಿದ ಮದಿಪು

1 ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮದಿಪು 4
2 ಸಂಪಾದಕೀಯ: ಆಟಿ ಆಡೊಂದು ಪೋಂಡು. 6
3 ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಾನಾದಿಗೆಗಾದ್ ಪುನೆಯಿನ ಪೊಳಲಿದಾರ್ 8
4 ಲೆಪ್ಪು .... ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್ 11
5 ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿನ ಸ್ವಗತ... ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ 12
6 ಆಟಿಡ್ ಎಂಚಗೆ ... ಯಂ. ಜಾನಕಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ 14
7 ಯಾನ್ ಪೋಟೋಗ್ರಾಫರ್ ... ವೀಣಾಲತಾ 16
8 ಕೃಷ್ಣಕತೆ... ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿರಾವ್ 17
9 ನೆಂಪು – ಗಾಯನೋ ... ಸುಲೋಚನಾ, ಪಚ್ಚಿನಡ್ಕ 21
10 ಆಟಿದೊಂಜಿ ಬರ್ಸೊ ... ಉಷಾ ಎಂ. 22
11 ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿಲ ಮೆನ್ಕಡ್ .... ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ 27
12 ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗೆ ಗಣಪೆ ... ಸುಪ್ರಿಯಾ ಪಿ.ಆರ್. 28
13 ಗಾಂಧಿ ... ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ 33
14 ಜೊಕ್ಲಾಟಿಕೆತ ನೆನೆಪು ... ಮನೋರಮ ಎಂ.ಭಟ್ 34
15 ಸಾವುದ ಕೈಟುಪ್ಪಿ ನಚ್ಚೆ ... ಮುಮ್ತಾಜ್, ಮುಲ್ಕಿ 35
16 ಪುಲಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ... ಶಶಿಕಾಂತ ಬಾಳೆಕೋಡಿ 36
17 ಕಿನ್ನಿಯಾಕ್ಳು ... ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ 38
18 ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊದ ಬೋಂಟೆ .... ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ 43
19 ತೀರ್ಪು... ಕೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ 46
20 ಪಿಸುಂಟಿ ಕಥೆ ... ಎಸ್. ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿ 53
21 ತುಳುವೆರ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರ್... ವಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್ 54
22 ಈ ಮೋನೆ ... ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ 55
23 ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ ... ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ 56
24 ಪೊರ್ಲು ... ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ 57
25 ಗುರ್ಬಿಲು ಒಂಚಿ ಪೋಯ? ... ಕೆ. ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ. 58
26 ದಾಯೆಗಿಂಚಾ....? .... ರಾಜಾದೋಟ, ಬಂಟ್ವಾಳ 59
27 ಯಾನ್ ಏರ್... ದೇವೆರ್ ಏರ್...? ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಂಡಾಲ 60
28 ಇಂಚಿಪದ ತುಳು ಬೂಕುಲು 61
29 ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು 62
30 ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು 63
31 ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 64

ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಮದಿಪು

ಮದಿಪು ಬೊಲ್ಪಿ ಬೊಲ್ಪು ಸಂಚಿ ಈತ್ ಪೊರ್ತುಗೆ ನಿಕ್‌ಲೆನ ಕೈ ಸೇರ್‌ದುಪ್ಪುಂದ್ ಎನ್ನಿದೆ. ಅವು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಂಜಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ್ ಇಡೆಮುಟ್ಟ ನಡತ್‌ಬತ್ತಿನ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ತೋಜಿಪಾವುಂಡು.

ಈ ಪತ್ರಿಕೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ರಡ್ಡನೆ ಎಗ್ಗ್ 'ಆಟಿ - ಸೋಣ - ನಿರ್ನಾಲ' ಮದಿಪು ನಿಕ್‌ಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಉಂದೆಟ್ ನಮ ದುಂಬುದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮಾನಾದಿಗೆಗಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಸಾದಿಲೆನ್ ಪಾಡ್ ಕೊರಿನ ಪೊಳಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಅರೆನ ಬದುಕ್ ಸಾಧನೆದ ಒಂಜಿ ಬರವು, ಅರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನ ಅತ್ತಾಂದೆ ಆರೆ ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆ ಉಂಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗಭೂಮಿದ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್‌ದ ಲೋಕೊಡು ಮೆರೆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊರಿಗೆ ಸಂದಾಯಿನ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ನೆಂಪುದ ಬರವುಲ ಮೂಲುಂಡು. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುದ ಆ ಮೆಯಿ ಈ ಮೆಯಿತ ಪರ್ಬ ಪುಣ್ಣಮೆಲೆ ಬಗೆತ ಬರವುಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬರವುಗಾರೆರೆ ಕತೆಕುಲು,ಕಬಿತೆಲು ಈ ಮದಿಪುನು ದಿಂಜಾದ್ ಕೊರ್ತ.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು ಪ್ರಕಟವಾದ್ ಬರೊಡಾಂಡ ಐಕ್ ಬರವುಗಾರೆರೆನ ಸಾಯ ಸಕಾಯದ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತಿಲಕನೆ ಐನ್ ತರ್ಗೊಂದು ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡೊಂದು ಕೊಂಡಾಡುನ

ನಿಕ್‌ಲೆಕಂಚಿನ ಓದುಗೆರೆನ ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ಸಹಾಯಲ ಮಸ್ತ್ ಅಗತ್ಯವಾದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಐಕ್ ಪಣವುದ ಸಹಾಯಲಾ ಆತೇ ಅಗತ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ದುಂಬುಡ್ದು ಇತ್ತೆ ಅನುದಾನೊನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡಲ ಐಟ್ ಇಂಚಿಪ ಶೇಕಡಾ 15 ಕೊಯಿದ್ ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷದಾತ್ ಕುಂದೆಲ್‌ಗ್ ಕಾರಣವಾದುಂಡು. ಬಾಕಿ ಅನುದಾನೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಒಟ್ಟುಡು ರಾಜ್ಯದ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಜನ್ಮ ಶತಮಾನ ಸಂಭ್ರಮ, ಗಡಿನಾಡು, ಹೊರನಾಡು, ವಿಭಾಗಮಟ್ಟದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳೊಲೆನ್ ನಡಪಾಯೆರೆಗಾದ್‌ಲ ರಡ್ಡ್ ಲಕ್ಷದಾತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಖರ್ಚಾಪುಂಡು. ಒರಿನೆಟ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾವೊಡಾಯಿನ ಕಾರ್ಯ ಕಜ್ಜೊಲೆಗಾದ್ ಸುಧಾರಿಪೊಡು. ಇಂಚಾಂಡಲ ಕಾರಂತೆರ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಊರು ಕುಂದಾಪುರದ ಕೋಟ ಬೊಕ್ಕ ಕರಾವಳಿದ ಕಾರವಾರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಅರೆನ ಕಜ್ಜದ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಳವಾಯಿನ ಪುತ್ತೂರುದ ಬಾಲವನ ಪರಿಸರೊಡು ಕಾರಂತೆರೆನ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ನಡಪಾವುನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ತೂವೊನುನವು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ ಆದುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಕಾಸರಗೋಡು ಗಡಿನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಹೊರನಾಡ ಸಮ್ಮೇಲನ ನಡಪಾವುನ ಕೆಲಸಲ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಮೈಸೂರು ವಿಭಾಗಮಟ್ಟದ ಕಲಾಮೇಳ, ಬೆಳಗಾಂ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳೊಡುಲ ತುಳುವೆರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಕೊರ್ತಿನವು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಾಧನೆ.

ಉಂದು ಮಾತಾ ಒಟ್ಟುಡೆ ದಾದ ಪನ್ಪಂದ್ ಪಂಡ ತುಳುವೆರೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುವೆರೆನ ನಿಲೆಬಿಲೆಟ್ ಮಾತ್ರ ತೋಜಿದ್‌ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವುಜಿ ಅವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಕಿ ಕೋಡಿಲೆಡ್‌ಲ, ಬಾಕಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆ ಒಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ ಸಮ್ಮಂಧೊನು ದೀವೊಂದು ಅಲ್ಪ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡಾಯಿನ ನಮ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಸಾದಿಲಾದುಪ್ಪುನವು.

ಬರ್ಪಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿನ ದೆಹಲಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನತ ಮೇಳೊಡು ಅಲ್ಪದ ಸಂಘಟಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ದೆತೊಂದು ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುಭಾಷೆನ್ ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರವುನ ಬಗೆನ್ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡೆರ್, ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಅಭಿಮಾನಿಲೆ ಕೂಡಾಟೊಡು ನಡಪಾವುನವು ಈ ವರ್ಷದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಆದುಂಡು. ಐಕ್ ಮಾತೆರೆಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಅಗತ್ಯವಾದುಂಡು.

ಯಾನ್ ದುಂಬು ಪಂಡಿಲೆಕನೆ ಮದಿಪುದಂಚಿತ್ತಿ ಪತ್ರಿಕೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ನನಲಾತ್ ತುಳುವೆರ್ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಆಜೀವ ಚಂದಾ ಆದ್ ಅಯಿನ್ ಬುಲೆಪಾವೊಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡುಪ್ಪುನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಈ ಕಜ್ಜದ ಬಗೆಟ್ ಗೇನ ದೆತೊಂದು, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಬಾಕಿದಕ್ಲೆಗ್ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟವು ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಪಾಡೊನೊಡು ಪನೊಂದು ಈ ಸಂಚಿನ್ ನಿಕ್‌ಲೆನ ಕೈಕ್ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ.

✍ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರೆನ ಮದಿಪು

ಆಟಿ ಆಡೊಂದು ಪೋಂಡು

"ಆಟಿ ಆಡೊಂದು ಪೋಪುಂಡು, ಸೋಣ ಓಡೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು" ಉಂದು ಕಾಲಗತಿಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ತುಳುವೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಗಾದೆ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಂತುನ ಮೆಂಚಿ ತಿಗಲೆ ನಡ್ಗವುನ ತೆಡ್ಲ್, ದಿರಿಕೂಟು ಬರ್ಸ, ಅಡಿಮೇಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಗಾಳಿ, ಊರು ಮರ್ಕಪುನ ಬೊಲ್ಲ ಉಂದು ದುಂಬುದಕುಲು ತೂಯಿನ ಆಟಿದ ಲಚ್ಚನೊ. ಇತ್ತೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಹಿರಿಯಕುಲು ಪಂಡಿಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ ಕಾಲೊದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಂಡಲಾ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಲು ನಡಪೊಡು. ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರಸ ಪರೊಡು, ಆಟಿ ಕಳೆಂಜೆ ಗಿರಿಯೊಡು, ಕುಲೆಕುಲೆಗ್ ಬಳಸೊಡು, ಪತ್ರೊಡೆ ತಿನೊಡು, ತೇವು ತಜಂಕ್ ಅಡೊಡು. ಕಣಿಲೆ- ಪದೆಂಜಿ ಗಶಿ ಆವೊಡು, ನರೆ-ಈಯೆರ್ ಬೆಯ್ಪವೊಡು. ಬೇಲೆ ದಾಂತಿ ನೆಡ್ದಾವರ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಕುಲ್ದು ಉರು ಕಳೆಯರೆ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬೊಡು. ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ದಾಲ ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಾಂಡ ದಿನೊ ಪೋಪಿನಿ ನಿಧಾನೊಡು. ಅಂಚಾದೆ ಆಟಿ ಆಡೊಂದು ಪೋಪುಂಡುಂದು ಪನ್ಪೆರ್.

ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬಾಪಿನಿ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ದು ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಆಚರಣೆಲು ತುಳುವೆರೆ ಗೇನೊಡ್ದು ಪೂಜಿದ್ ಪೋಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅವೆನ ಮೌಲ್ಯ ಒರಿಯೊಡು ಪನ್ಪಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಟಿ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಒಡಿಪು ಜಿಲ್ಲೆದ ಕಾಪು, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ನೂಜಿ ಬಾಳ್ತಿಲ, ಬಂಟ್ವಾಳದ ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಸುಳ್ಯಾ ತಾಲೂಕುದ ಪೆರುವಾಜೆ (ಬೆಳ್ಳಾರೆ), ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಕೋಡಿಡ್ ಆಟಿ ಆಚರಣೆ

ನಡತಿನ ಬಾರಿ ಸಂತೋಸುದ ವಿಚಾರೊ, ಆಟಿದ ಬಗೆಟ್ ಈ ಸಂಚಿಡ್ ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕತೆ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ.

ಆಟಿ ಕರಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪಿನ ಸೋಣ, ಸೋಣ ಸುರುವಾಯಿಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪರ್ಬೊಲು ಒಂಜೆದ ಬೆರಿಕ್ ಒಂಜಿ ಸಾಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪೊ. ಸೋಣದ ಸೋಮಾರೊ, ಸುಕ್ರಾರೊ, ಸನಿವಾರೊ ಮಾತದಿನೊಕುಲುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ದಿನೊಕುಲೆ. ಸೋಣ ಪಂಡ ಧರ್ಮೊದ ತಿಂಗೊಳುಂದೆ ಪುದರಾತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದೆ ಸೋಣ ಓಡೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು. ದಿನ ಪೋಯಿನನೇ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ, ಸೋಣೊಡು ಬರ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ರಡ್ಡ್ ಪರ್ಬ ಪಂಡ ಅಸ್ಟೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಚೌತಿ, ಈ ರಡ್ಡ್ ಪರ್ಬೊಲೆನ ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ಈ ಸಂಚಿಡ್ ಲೇಖನ ಉಂಡು.

ಸಪ್ಪೆಂಬರ ಪದಿಮೂಜೆನಾನಿ ಮದಿಪು ಸಂಚಿ 25 'ಬೊಳ್ಳಿಬೊಲ್ಪು' ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. 25 ಒಂಜಿ ಮಜಲ ಕೋಡಿ. ಅಂಚ ಮದಿಪುಗೊಂತೆ ಮದಿಮಲೆ ಐತ ಮಲ್ತ. ಆ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ಬುಡುಗಡೆ ಗೊಂತೆ ಎಚ್ಚ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೋಡಾಂಡ್, ಬುಡುಗಡೆದ ಸಬೆಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರ್ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಡ್ ಎಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬರೊಂದುಂಡು ಪಂಡೆರ್. ಆರೆನ ಪುಗರ್ತೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ತ್ಂಡ್, ಮದಿಪು ನನಲಾತ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಡು, ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿಲು ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡ್ಯರೆ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ ಮಲ್ಪೊಡು, ಬರೆಪಿನ ಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಓದುನಕುಲುಲಾ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಓದುನ ಪಾಲ್ದಾರೆರಾವುಡು.

ಮದಿಪುದ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಸಂಚಿಡ್ಲಾ ತುಳುತ ಒರ್ಯೊರಿ ಮಲ್ಲ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ರಿವಾಜಿದ ಪಿರ್ಕಾರೊ ಈ ಸರ್ತಿ ಪೊಳಲಿದ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆತೊ. ಸೊರ್ಗೊ ಸಂದಿನ ಪೊಳಲಿದಾರ್ 1998ನೇ ದಶಂಬರ 13ನಾನಿಡ್ದ್ 2001ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ್ 27ಮುಟ್ಟ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ಆನಿಯೇ ತೀರ್‌ಪೋಯೆರ್, ಆರ್ ತೀರ್‌ದ್ ವರ್ಸೊ ಒಂಜಿ ಕರಿಂಡ್. ಆರ್ ಆಡಳಿತದಾರೆರಾದ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ಲಾ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್. ತುಳುತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಮಲ್ತಿ ಆರ್‌ನ ಸಾಧನೆನ್ ಎನ್ನೊನುನವು ಧರ್ಮೊ.

ಅಕ್ಟೋಬರ ರಡ್ಡೆನಾನಿ ಗಾಂಧೆರೆನ ಪುಟ್ಟುದಿನ. ಹಿಂಸೆ ದಾಂತಿನ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಭಾರತೊಗು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕನತಿನಾರ್ ಗಾಂಧೆರ್. ಮೈಲಿಗೆದ ಆಚಾರೊ ಕಳೆಯರೆಗಾದ್, ಅಮಲ್ ಸೇವನೆನ್ ಉಂತಯರೆಗಾದ್, ಬಡವರೆನುದ್ಧಾರೊ ಮಲ್ಪರೆಗಾದ್, ಪೊಂಜೆವೆನ ಸಮಾನತೆದ ಹಕ್ಕ್‌ಗಾದ್ ಆರ್ ಕಳಜತ್ತ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬಾಕಿದಕುಲೆಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜಯಿನಾರ್, ಆರೆನ ಆದರ್ಶದ ಮೌಲ್ಯೊ ಇತ್ತೆದ ಸಮಾಜೊಡು ಏತ್ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಒರಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಯರೆಗಾಪುಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಪುಣ್ಯೊಡು ಪೂರ ಮಾಜಿದ್ ಪೋತುಜಿ. ಆರೆನ ನೆಂಪು ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಕೂರೊಡು. ಹಿಂಸೆ ಅರಿದ್ ಲೋಕೊಡು ಶಾಂತಿ ನೆಗಪೊಡು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಮದಿಪು

✍ **ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್**

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರ್

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಾನಾದಿಗೆಗಾದ್ ಪುನೆಯಿನ ಪೊಳಲಿದಾರ್

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಮಲ್ಲ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತಿನ ಪಣೆಯಾಡಿದಾರೆನ ಜೊತೆಟ್ ಸೇರೊಂದು ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ಪುದರ್ ತುಳುತ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲು ಬೊಳ್ಪು ತೂಯರೆಗಾದ್ ಎಡ್ಡೇನ ಪುನೆಯಿನಾರ್ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್. ಆರೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್ದಂಗಣೊಡು ಬುಳೆದ್ ಆರೆನನೇ ನೆತ್ತೆರ್ದ್ ಗುಣ ತೋಜಾದ್ ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಟ್ ಪುದರ್ ಪಡೆದ್ ಸೊರ್ಗೊ ಸಂದಿನಾರ್ ಆರೆನ ಪುಲ್ಲಿ ಅಮುನಿಂಜೆ ಗುತ್ತು ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರ್.

ಅಮುನಿಂಜೆಗುತ್ತು ಅಚ್ಚಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಾಮ-ಮುಕುಲೆಗ್ ಮಗೆ ಆದ್ 1941 ಜೂನ್ ತಿಂಗೊಳ್ದ 28ನಾನಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಅಜ್ಜೆರೆನ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಬಳತಿನ ಬಾಲೆ ಉಜ್ರೆದ ಕೆ.ವಿ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಡಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಬಿ.ಕಾಂ. ಮಲ್ಪ್ಯರೆ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಲೆಕ್ಕೊಶಾಸ್ತ್ರೊದ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಸೇರಿನ ಆರೆಗಿತ್ತಿನೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮೋಕೆಡ್ ಕಾಲೇಜಿಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಆರ್ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಕಟ್ಟೆರ್, ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ ಬಿರ್ಸೆ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಪದವಿ ಮುಗಿತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಉಡುಪಿದ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರ‍್ಯಾಂಕ್ ಪಡೆದ್ ಪಾಸಾಯೆರ್. ಆರ್ ಕಾನೂನು ಪದವಿ ಪಡೆಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ವಕಾಲತ್ತಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಜೆರ್, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೇರ್ದ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಯೆರ್. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ಡ್ ಸಿಎಐಐಬಿ ಡಿಪ್ಲೊಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕುಲ್ದು ಅಖಿಲ ಭಾರತೊ ಮಟ್ಟೊಡು ನಾಲನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯೆರ್.

ಸಾಂಗ್ಲಿ ಶಾಖೆಡ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ 1967ನೇ ಮೇ 17 ನಾನಿ ಪೊಳಲಿದಾರ್ ಡೆಲ್ಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಇಂಚ ದೇಶೊದ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಲೆಡ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಯಾದ್, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತರಬೇತಿ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್, ಕೃಷಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆದ ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ 1998 ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗೊಳ್ನು ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ತಾನ್ ಕಲ್ತಿನ ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯೆ ಸಾರ್ಥಕ ಆವಡ್ ಪನ್ಪಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಒಂತೆ

ಕಾಲೊ ವಕೀಲೆರಾದ್ ಬೆಂದೆರ್. 1998ನೇ ದಶಂಬರ 13ನಾನಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಅಧಿಕಾರೊ ವಹಿಸವೊನ್ನ ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋಪಿನ 2001ನೇ ಸಪ್ಪಂಬರ 27ನಾನಿ ಮುಟ್ಟಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದೇ ಇತ್ತೆರ್.

ನೆತ್ತೆರ್ದ್ ಗುಣೊಟೇ ಆರೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಗಂಧಗಾಳಿಗ್ ಎಲ್ಯೆಪ್ಪುನಗನೇ ಎದಿಪಾಲೆ ಬೀಜಿನಾರ್ ಆರೆನ ಗುರು ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಮಂದಾರ ಕೇಶವಭಟ್, ಆರ್ ಕೊರ್ನ ಉಮೇದ್ ಪೊಳಲಿದಾರೆನ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಟ್ಟ್ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊಗೇರ್ಸಂಡ್. ಹೈಸ್ಕೂಲುದ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟ್ರಾದಿತ್ತಿನ ಆರ್.ಎನ್. ಭಿಡೆ, ಕಾಲೇಜಿಡುಪ್ಪುನಗ ಜಿ.ಶಂಕರ ಭಟ್ರ್ ಇಂಚ ಕೆಲವು ಜನೊಕುಲು ಆರೆನ ಬೆರಿತಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಈ ವಿಷಯೊನು ಶೆಟ್ರ್ ಆಪಗಪಗ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ಆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು, ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಕೃತಿ ದರ್ಶನ,'ರಾಜರತ್ನಂ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ',' ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೊಳಲಿ',' ಗೌರವದ ಗರಿಗಳು',' ಮರೆಯ ಬಾರದ ಮಹನೀಯರು','ಕಯ್ಯಾರ 80',' ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ'- ಇಂಚ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ಪಾತೆರಕತೆ, ಪೆಂಗದೂಮನ ಕಬಿತೆಲು, ತುಳುವಾಲ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ, ಪೊಳಲಿ ನುಡಿಮಾಲೆ, ತುಳು ಕೋಡೆ-ಇನಿ-ಎಲ್ಲೆ-ಉಂದು ಆರ್ ಬರೆತಿನ ತುಳು ಬೂಕುಲು. ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಆರ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್, ಬೂಕುಲೆಡ್ದ್‌ಬೆಚ್ಚ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆತೆರ್, ಕೆಲವು ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಆರೆನ ಲೇಖನ ಅಪಗಪಗ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತಾನ್ ಬರೆವೊಡು, ತನ್ನ ಬೂಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಬುಲಾಸೆ ಆರೆಗಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲು ಏರೆನನೇ ಆವಡ್ ಅವು ಪತ್ತ್ ಮಂದೆಗ್ ತಿಕ್ಕುಲೆಕಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಇರಾದೆ ಆರೆನವು. ಇಂಚ ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರೆನ, ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ, ತೆಕ್ಕುಂಜೆದಾರೆನ, ಮಂದಾರದಾರೆನ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆನ್ ಆರ್ ಮಣಿಪಾಲ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘದ ಪುದಾರ್ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪದೆರ್, ಆರೆನ ಗುರುಕುಲು ಬರೆತಿನ ಮಲ್ಲ ಕಾವ್ಯ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಬೆಳಗಾಂದ ವಜ್ರದೀಪ ಪ್ರಕಾಶನದ ಮೂಲಕ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬರೊಡೂಂದಾಂಡ ಪೊಳಲಿದಾರೇ ಕಾರಣ. ಪೊಳಲಿ ದಾರ್ ಮುಡೆಯಿನ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥೊಲು ಬೊಳ್ಪು ತೂಯರೆಗಾದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೊ. ಅವೆನ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಪಾಡುನೆಕ್ ದುಂಬೇ ಆರ್ ಪರಲೋಕ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕಂತಿನ ಬರವು ಆರೆನ. ತೆಲ್ಪುದ ಹಾಸ್ಯೊ ಆರೆನ ಬರವುದ ವಿಶೇಷತೆ. ವಿಡಂಬನೆದ ಕೆಲವು ಲೇಖನೊಲು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಾತೊ. ಆರೆನ ಪಾತೆರೊಲು ಅಂಚನೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಿಶ್ರಿತ ಪಾತೆರೊ, ಅಂಚಾದ್ ಆರೆಡ ಏರ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ ಬತ್ತೆರ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ಪೋನಗ ತೆಲ್ತೊಂದೇ ಪೋಪೆದೆರ್. ಆರೆನ ಹಾಸ್ಯ ತಿರ್ತ ಮಟ್ಟೊದವತ್ತ್. ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಮದಪುನವತ್ತ್. ಏಪಗ್ಲಾ ನೆಂಪುಡೊರಿಪುನ ಕೊಟಕ್ಕೆನೊದ ಹಾಸ್ಯೊ, ಆರ್ ಬರವಣಿಗೆಗ್ ಅಜಪೆದ್ನೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ಸಂಗತಿಲೆನ್. ದೂರೊದ ಜಾತಿ ಕುಕ್ಕುಡ್ದು ಮುಟ್ಟದ ಅಂಬಟೆ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪುನೆಂದ್ ಪಂಡ ಆರೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ಬತ್ತಿ ಬೂಕುದ ವಿಷಯೊ ಕುಡೊಂಜಿ ಬಾಸೆದಕುಲೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯೊಡು ಪನ್ಪಿನನೇ ಆಸಕ್ತಿದ ಉದ್ದೇಶೊ. ಪೊಳಲಿದಾರ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಬುಲಾಸೆ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು, ಕನ್ನಡೊದ ಒಂಜಿ ಪರ-

ಪೊಸ ಸಬ್ದೊ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ ಯಾವು. ಅಯಿತ ಮೂಲೊ ಸೋದನೆ ಮಲ್ತ್‌ಜಿಂಡ ಆರೆಗ್ ಸೊರ್ದಯ ಇಜ್ಜಿ. ಏರೆಗಾಂಡಲಾ ಫೋನ್ ಮಲ್ತ್‌ದಾಂಡಲಾ ತೆರಿಯೊನಂದೆ ಆರೆಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬರಂದ್. ಆರೆಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬಗ್ಗೆ ಏತ್ ಅಭಿಮಾನೊ ಪಂಡ, ಆರ್ ಓಡೋಡೆ ಮಾತ ವರ್ಗ ಆದ್ ಪೋತೆರಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪೂರ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಂಘ ಕಟ್ಟೆದೆರ್. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಡ್ ತೆಕ್ಕುಂಜೆ ಅಭಿಮಾನಿ ಬಳಗ, ದೆಹಲಿ ತುಳುಕೂಟ, ದೆಹಲಿ ರಾಜೇಂದ್ರನಗರ ಕನ್ನಡ ಬಳಗ, ಬೆಳಗಾವಿ ಬೊಂಬಾಯಿ, ಇಂಚ ಪಿದಯಿ ಊರುಲೆಡ್ ಸಂಘಟನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ಇತ್ತಿನ ಸಂಘೊಲೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಇಜ್ಯಂಡ ಮಾತೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಸದ್ ಸಂಘ ಕಟ್ಟುನ ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿ ಆರೆಡ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಂಗಳೂರು ಕನ್ನಡ ಸಂಘ, ಮಣಿಪಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ, ಬಳಕೆದಾರರ ವೇದಿಕೆ- ಉಂದು ಮಾತ ಆರ್ ಸುರುಡ್ದಿಂಚಿ ಬೆಂದೊದಿತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಲು.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಪಿನೆಗ್ ದುಂಬು ಆರ್ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತೆರ್, ಪಿದಯಿ ಊರ್ದ ಪೊಲಬು ಆರೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಂಘಟನೆಗಾದ್ ಪಿದಯಿ ಊರುಲೆಗ್ ಆರೆನೇ ಕಡಪುಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಪೋಯಿನವುಲು ಮಾತ ಸಬೆ ಸಮಾರಂಭೊಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನಡಪದ್ ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಅಪಗ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ್ರೆನ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆ ಇಡೆಬುಡಂದೆ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್,

ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸ್ಥಾನ ಮಾನೊ ದಕ್ಕವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಆರೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಕಾದ್ ಆರ್ ಮಸ್ತ್ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ತೆರ್. ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯೆರನ ಮುಂದಾಳುತನೊಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯೆರೆನ್ ಭೇಟಿಯಾದ್ ಆರ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊಗು ಶಿಫಾರಸ್ ಮಲ್ಪುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟದ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೆರ್. ನವಂಬರ್ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ಡೆಲ್ಲಿಗ್ ಪೋದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಲೆನ್ ತೂವೊಡೂಂದು ಎನ್ನೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ತೀರ್ದ್ ಪೊಯೆರ್.

ಸಾಕ್ರೆಟೀಸ್, ಮನದಾನಿ ಮರಣದಂಡನೆಂದ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದುಂಬೆನಾನಿ ಪಿಟೀಲ್ ಬಾರ್ಸಯರೆ ಕಲ್ಪ್ಯರೆಗ್ ಪೋಯೆಗೆ. ಅಂಚನೆ ಪೊಳಲಿದಾರೆಗ್ ಸಯ್ಪುನ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಪುನ ಅಬುಲಾಸೆ ತೀರ್ದ್‌ಜ್ಯಾಂಡ್. ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯಿನೆಡ್ಪ್ ಬುಕ್ಕೊ ಆರ್ ಎಂ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ತೀರ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಆರ್ ರ್‍ಯಾಂಕ್‌ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಸಾತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಫಲಿತಾಂಶ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಲ್ಪಾಟೆಗೆ ಸಯ್ಪುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮುಗಿಪುನತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೇ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿ ಪಾತೆರೊನು ಸತ್ಯ ಮಲ್ತೆರ್.

ಪೊಳಲಿದಾರೆಗ್ ಆರ್ ಪುಟ್ಟಿ ಊರು ಪುರಾಲ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಆರೆನ್ ತಾಂಕಿನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಆರೆನ ಗುರು ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಬಟ್ರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರಿ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೂಟ್ಯರಾವಂದಿನ ಈ ಮೂಜಿ ರುಣೊನ್ಲಾ ಆರೆಗ್ ತೆರಿನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಬೂಟುದೇ ಸೊರ್ಗೊಸಂದಿಯೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳು ನಾಡ್ದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನಕುಲೆಗ್ ತಾದಿತೋಜವುನ ತುಡರಾದ್ ಬೆಳಗಿಯೆರ್.

✍ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಲೆಪ್ಪು

ಬೊಲ್ಪುದ ಇಲ್ಲಾಂಡ್ ಕತ್ತಲೆ
ಕತ್ತಲೆದಿಲ್ಲಾಂಡ್ ಬಜಿ ಬೆತ್ತಲೆ
ಓಲುಂಡು ಸತ್ತ್ಯೊ ನೆಗಪುಂಡು ನಿತ್ಯೊ
ನಿನ್ನ ಲೆಪ್ಪುದ ಸೊರೂ ಕೇನುಂಡು
ಅಲ್ಕುಂಡು ಒರ॥
ಎಣ್ಣೆ ನಿನೆ ಪಾಡ್ಯ
ಸಾನದಿಗೆನೀಯೆ ಪೊತ್ತಾಯ
ಬೊಲ್ಪುದ ದೀಂಗಿಣದಾಟೊಡು
ಒಲ್ತುಡ್ದೊ ಗಾಳಿ ಬೀಜಿಂಡ್
ತುಡರ್‌ನೆ ತೆಕ್ಕಯರೆಗ್ ಈ ಬುಡಿಯ॥
ಓಡೊ ಜಲ್ದೊನೆ ಕೊರಿಯ
ಈಯಾದೆ ಪಾಂಬಾದ್ ಬುಡಿಯ
ಕಡಪು ಮುಗಿಯರೆ ದುಂಬೆ
ಒಲ್ತುಡ್ದೋ ಮಲಕರಕ್ಕ್ಂಡ್ ತೆರೆ
ಓಡೊನೇ ಕಬ್ಬಾದ್ ಪಾಡ್ಯ॥
ಗಾಣೊ ಕೊಪ್ಪರೊ ಕೊರ್‍ಯ
ಬೋರಿ ಈಯಾದ್ ಗಿರಿಯ
ಎಣ್ಣೆ ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತೂಡು
ಗಾಣೊ ಪೊಲ್ತುದು ಬುಡ್ಯ
ಎಣ್ಣೆನ್ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ಯೊತನರೆ ಬುಡಿಯ॥
ಎರುಬಿತ್ತ್‌ನೆ ಕೊರ್‍ಯ
ಕಂಡೊನೀ ಪೊರ್ಲು ದತ್ತ
ಪಯೊ ಆಪಿ ಪೊರ್ತುಗಾನಗ
ದಿರಿಕೂಟೊ ಬರ್ಸೊನೀ ಲೆತ್ತ
ಕುರಲ್ ದಂಗ್‌ದ್ ನೆಲ ಪತ್ತುಲೆಕ ಮಲ್ತ॥
ಸರ್‍ರೊಡೀ ಜೂವೊ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ
ಜೂವೊ ಮದೆ ಮಲ್ತ್ ದೀಯ
ದೆಂಗಾದ್ ದೀನ ಜಾಗೆಡ್ದೇ
ಗುಟ್ಟುಡು ಕಂಡೊಂದು ಪೋಯ
ಕೊಜಂಟೆನೊರಿತ ದಾಯೆ ಜುವೊನು ಬುಡ್ಯ
ಓ ಪೊಳಲಿದಾಯಾ?॥

(ದಿ. ಪೊಳಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ್ ನಿನೆತೊಂದು)

✍ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್, ಕಟಪಾಡಿ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ರಡ್ಡ್ ದಿನತ್ತ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿನ ಸ್ವಗತ

ಎಲ್ಲಿಡ್
ಒಂಜೇ ದಿನತ್ತ ಸುಲ್ತಾನ್ ಆಯಿನ ಒರಿಯನ
ಕತೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್
ಯಾನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ದಿನ ಇಂಚ ಆವೆನಾ
ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆ!
ಬೊಡ್ಚಂದಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಗಂಟ್ ಕೊರ್ಪಾವುನವು
ಎಡ್ಡೆ ಪಣ್ಪೆ ಆಸೆಡಿತ್ತೆ!
ಒಂಜಿ ದಿನ ಆಂಡ ದಾನೆ ಬೊಕ್ಕ ಏಪಲಾ ಸುಕೊಟುಪ್ಪೊಲಿಂದ್
ಆ ದಿನೊನು ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ!
ಕನ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆ!
ಯಾನ್‌ಲಾ ಎನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವೆರ್‌ಲಾ
ಒಂಜಿ ಕಾಂಡೆ ಮಂತ್ರಿಲಾಯ
ಆ ಲಾಯದುಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗುನೆಡ್ಡ್ ದುಂಬೇ ಪಿದಾಯಿ
ಪಿದಾಯಿ ಆಯಿನಕ್‌ಲೆಡ್ಡ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚ ಬೆಪ್ಪೆರಾಯ
ರಾಯರೆಂದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರಿನಕುಲೇ
ರಾಯಿನಾಯೆ ಬೂರುವೆಂದ್ ತಮಾಸ್ ಮಲ್ತೆರ್
ನಾಲೀಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಾಟಿ ಬೊಟುದು ತೆಲ್ತೆರ್
ತೆಲ್ತೆದ್ ನಲ್ತೆರ್
ನಲಿತ್ ನಲಿತ್‌ದೇ ಬುಲ್ತೆರ್
ಬಲೆ ಬಲೆ ಬಲೆ
ಮಂತ್ರಿ ಆಪಿನಕುಲು ಪೂರಾ ಬಲೆ
ಮುಕ್ತಮಂತ್ರಿ ಬೀಜಾಯಿನಿ ನೇಲ್ಯ ಮಾರಿಬಲೆ
ಮುರಣಿ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್ಂಡೆಂಕ್ ಒಂತೆ ಬಿಲೆ
ಇತ್ತೆ ತೂಲೆ
ಪೊರ್ಲುದ ಮೋನೆಗ್ ಮಜ್ಜಿದ ಕಲೆ
ಪಣ್ಪೆರ್ ಪಿರವುಡ್ಡು ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಿಲೆ
ಇತ್ತೆ ಓಲು ಪೋಂಡಲಾ
ಬಲೆ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಲೇ
ಅಂದ್, ಮೂಡುನೆಡ್ಡ್ ದುಂಬೇ ಮಾಜಿದಾಂಡ
ಮಾಜಿನಗ ತೋಜುನವು ಬಜೀ ದಂಡ!
ಏತೇತ್ ಕನಕಟ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್

ಎನ್ನ ಸುದ್ದಿ ಬುಡಿ!
ನರ್ಸರಿಗ್ ನಡತೊಂದು ಪೋಪಿ ಎನ್ನ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ
"ಕಾರ್ಡ್ ಕಾಂಡೆ ಬಯ್ಯ ಪೋಪೆ ಸಾಲೆಗೆ
ಯೂನೊಂಜಿ ಗಿರಾಕಿ ಅಮ್ಮೆರೆ ಕಿಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಬೂರು ಮಾಲೆಗ್
ಆರೆಪುವೆ ಮರ್ದ್ ಟೀಚರ್ನ ಪಿತ್ತ ಕಾಮಾಲೆಗ್"
ಎನ್ನಾಲೆಗ್ ಪಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೀರಂದ್
ಮೇರ್ ಏಪನೋ ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌'ಂದ್
ಆಲ್ನ ದತ್ತ ಅಂಗೈಡ್ ಅಡ್ಡಪೋತಿ ಗಿರೆಡ್ನಾತ್ರ
ಅಲೆನ ಬಲತ್ತ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಯೆ
ಮಂತ್ರಿ
ಅತ್ತಂಡ ಕಂತ್ರಿ
ಅವ್ವತ್ತ್‌ಂಡ ಸೀಂತ್ರಿ
ಆವೊಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಬೊಂಡೇ ಸೀಂತ್ರ್‌ಡ್ದ್ ಪೋಂಡುದೇ!
ಅಪರದಂಡೊಗ್ ಬುಡ್ತಿನಾಯಗ್
ಕಟ್ಟಪುಣಿತ ಬೊಂಡೊಗು ಮಾರಿಂದ್ ಗೆತ್ತಿನಾಯಗ್
ಬತ್ತಿ ಬಿಲೆ ತೂದು
ಅಲೆನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಚೋದ್ಯ
ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಉರಿಪಾಯೆರ್ ಗಡ್ಡ್‌ಡ್ ಬೇಂಡ್ ವಾದ್ಯ
ಇತ್ತೆ ಎಂಚಿನಲಾ ಸಾಧ್ಯ
ಎನ್ನ ಬಾವೆ ಕೆಲಸ ಕೊರ್ಪ್ಪಾವೆಂದ್ ಕಾಸ್ ಮಲ್ತೆಗೆ
ದೂರದ ಇಷ್ಟೆರ್ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ
ರಡ್ಡೇ ದಿನೊಟು ದಾದ್ದಾದ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ!
****
ಅವು ಪೂರಾ ರಡ್ಡೇ ದಿನ!
ಆ ಮೆತ್ತನೆ ಕುರ್ಸುಡು ತಂಪು ಗಾಲಿಡ್
ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕುಲ್ಲುದು
ಆಜಿ ಕಾಕಜಿಗ್
ತೋಜಾಯಿನಡೆ ರುಜು ಒತ್ತಿನವು
ಯೂನ್ ಪೋಂಡಲಾ ಅವು ಸಾಸ್ವತ!
ಎನ್ನ ಪುದರ್‌ದೊಟ್ಟು ಪಣ್ಪಿನ
ಮಾಜಿ ಸಚಿವೆಲಾ ಸಾಸ್ವತ!

✍ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ (ದಿವಂಗತ)

ಆಟಿಡ್ ಎಂಚಗೆ

ಪಡುವಣ ತೀರದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಕಾರ್ಗಾಲದ ವೈಭವವೇನು?
ಚೆಲ್ಲಿದರನಿತೂ ತೀರದ ನೀರಿನ ಜಡದೇಹದ ಕಾರ್ಮುಗಿಲೇನು?"

ಕವಿ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ಟೆರ್ ಪದಕಟ್ಟಿಲೆಕ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮರಿಯಾಲ ಬಾರೀ ಅಬ್ಬರ, ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು. ಆಂಡ ಆಪಗದ ಬದ್‌ಕ್ ಬಾರೀ ಬಂಗ. ಅಯಿಟ್ಲಾ ಆಟಿ ಪಂಡ ಕಟುರ. ಬಡವರೆಗ್ ಕಡುಕಟುರ "ಆಟಿಡ್ ಒರ್ಲ ಜಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಪಿದಯಿ ಪೋವಯೆ" ಪೋಪಿಲೆಕ ಇಜ್ಜಿಲಾ. ಬಾನ ಬಿಚ್ಚಿದ್ ತೋರೊಂದೇ ಇತ್ತಿಲೆಕ, ಕಬಿದಿನ ಮುಗಲ್‌ಡ್ ನಿಸರ್ ಅಡಂಗಿಲೆಕ. ನಿಸರ್ ತೋಜಿಂಡಲಾ ಸುಕ ಇಚ್ಚಿ. ಉರಿ ಉರಿ ದೊಂಬು. ಆಟಿದ ದೊಂಬುಡು ಆನೆದ ಬೆರಿಲಾ ಪುಡವುಗೆ! ಆಟಿದ ದೊಂಬುದ ಚುಟಿ ಸಮಗಾರಗೇ ಗೊತ್ತುಗೆ!

'ಸೈತಿನಕ್ಲೆನ ತಿಂಗೊಲು'ಂದೇ ತುಳುವೆರ್ ತೆರಿಯೊಂಬಿನ ಈ 'ಆಡ ಆಡದ ಆಟಿ'ಡ್ ಜೂವೊತ್ತಿನ ನರಮಾನಿಲೆಗ್ ಬಗೆ ತರೋತ ಬಂಗೊಲು! ಮರಿಯಾಲೊದ ಅಟ್ಟಣೆದ ಆಟಿಡೇ, ಬಂಜಿಗ್‌ಲಾ ಅರಲರ... ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಡಾದ್ ಉಡಲ್‌ಗ್ ನರೆಲ್‌ಪುರೆಲ್! ತುದೆಸಾಲ್‌ಡ್ ನೀರೆರ್‌ಕ್ದ್ ಬೊಲ್ಲದ ಬಿರ್ಲೊಲಿ. ಕಡಲರುಟು ದರ್ಪುನ ಗಾಳಿ. ಕುರೆವುನ ಕೋಡಿಬೆಂಗ್ರೆಲ್ ಕಡೆನಟ್ಟಿ ಕರೀದ್ ಓಡ ಬಲೆ ಕರೆಸೇರ್‌ದ್, ಬೇಲೆದಾಂತಿನ ಬೊಡಿ ಬೆಸರ್ ತಿರ್ಗ್ಗರೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ಉರು ಬಚ್ಚೆಲ್. ಒಟ್ರಾಸಿಡ್ ಆಟಿ ಪಂಡನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕೆಟ್ಟಕನತ ಅನ್ಬೊವ. ಬದ್ಕೆರೆಗ್ಲಾ ಬಂಗ, ಸೈತ್‌ಂಡಲಾ ಪುಣದೆಪ್ಪುನ ಬಂಗ.

ಇಂಚ ಅನಿಸ್ಬೊದ ಆಟಿಡ್ ಮದ್ಮೆಮಸ್ರಿ ಎಡ್ಡೆಮಿಲ್ಲಿಲಾಪುಜ. ದೆಯ್ಯದೇವೆರೆಗ್ ವೈಭೋಗೊದ ಪೂಜೆ, ಕೋಲ, ಅಗೆಲ್, ನೇಮ ನಡಪುಜಿ. ಗುಡಿ ಗುಂಡ ಗರಡಿಲೆಡ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುಜಿ. ಬಡವು, ಬಚ್ಚೆಲ್, ಬೆಸರ್ದ ಆಟಿದ ಉದ್ದಾನುದ್ದ ದಿನದೆಪ್ಪುನ ಕಸ್ಬೊಗು ಪರಿಯಾರ ನಾಡೊಂಬಿನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ನಮ ಹೆರಿಯೆರ್ದಲಾ ಇತ್ತಂಡ್. ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆನ 'ರೌಸು'ಗು ತಗ್‌ಗದ್ ಬಗ್‌ಗದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ದೇ ಪರಿಯಾರ ಪಡೆತೊನ್ಯೆರ್.

ಅಡಿಪೂಜಿದ್ ಬಂಜಿಗ್ ಬಂಜರ ಇಜ್ಜಾನಗ ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆನೇ ಬಗೆ ತೋಜಾದ್, "ತಿನ್ ಬಾಲೆ, ಕೇನೆ, ಕಂಡೆ, ಕಣಿಲೆ, ನರೆ, ಈಯೆರ್, ಅಡ್ಕಬಾರೆ, ಎದ್ರೊಳಿಕಾಯಿ, ಪೆಲಕಾಯಿ....."ಪಣ್ಣಗ ಬಡವುದ ಬಂಜಿಗ್ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಕಾಯಿಸ್. ಬಿತ್ತಿಲ್ ಕೊಡಿಕಡೆ ತೋಜಂಕ್, ತೇವು, ಆಟಿತಪ್ಪು, ಪದ್ಪೆ.... ಪಚ್ಚೆಪೊರ್ಲ್ಲಾದ್ ತೋಜುನಗ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೋಲು ಮಣೆಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಯೆರ್. ತಿನಿಯೆರಾಪಿನೆನ್ ಮಾತ ಅರಂಟ್‌ದ್ ಕಣತ್, 'ಪುಳಿಕೂಟುದು ಮುನ್ನೂದು ಬಗೆ, ಅಳೆಕೂಟುದು ಐನೂದು ಬಗೆ' ಅಡ್‌ಡ್ ಬಳಸುವೆರ್. ತೇವುದ ಐಟಮ್‌ಲ್ ತಿಂದಿನಾತ್ ತಿನ್ಪಾವುನಂಚ ರಿತಿತನೇ!ಅಂಚ "ತೇವು ತಿಂದಿನಾಯೆ ಆಸ್ತಿ ಮಾರ್ಯೆಗೆ"! ಗಾದೆಲಾ ಉಂಡು.

ಆಟಿದ ಕಸ್ಬೊಲು ವಣಸ್‌ತಿನಸ್‌ಡೇ ತೀರುನವತ್ತ್. ಬರ್ಸ ದೊರೀದ್, ಅಜರ್ ಬಜರ್ ಕುರೀದ್, ಸೀಕ್‌ದ ಕಿರ್ಮಿಲ್, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ವೈರಸ್‌ಲ್ ಪರಡ್ನಗ ಅಯಿಕ್ ಮರ್ದ್ ಬೋಡು. ನಮ ಹೆರಿಯೆರ್ ಕಾಸ್‌ಕರ್ಚಿದಾಂತೆ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಕಡೆಕಟ್ಟುನ ಬುದ್ಯಂತೆರ್. ಉಡಲ್‌ಗ್ ಅನುದಿನ ಉಲ್ಲಾಸ್

ಬೋಡಾಂಡ ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರಸ ಪರೋಡೆ ಪಂಡೆರ್. ಪಾಲೆದ ಮರ ಪೇರ್ದ ಮರ, ಕಡ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ಉಂದು ನಂಬೊಳ್ಗೆ. ಅಂಚ ತುಳುವರೆಗ್ ಅವು ಪವಿತ್ರನೇ ಆದ್ ಊರುಡು ಮರೊಕು ಅರಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಇರ್ಲ್ ಕರೀದ್ ನಿಸರ್ ನಿಲ್ಕುನ ಇಡೆಪೊರ್ತುಡು ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರಸ ಪರ್‌ಂಡ ಕಾಯಿಲೆಗ್ ಕಡೆಕಟ್ಟೆಲೆಕ್ಕನೇ.... ಅಯಿಟ್ಲಾ ಆಯುರ್ವೇದ ಮೂಲೊದ ಒಂಜಿ ಆಚರ್ಣೆ ಉಂಡು. ಆನಿ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಬತ್ತಲೆ ಪೋದು ಕಲ್ಲ್‌ಡೇ ಗುದ್ದುದು ರಸ ಪುಂಟೊಡು. ಸುಂಟಿ, ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬೊರ್ಗಲ್ಲ್‌ದ ಒಗ್ಗರ್ಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪಟೊಂದು ಪರೋಡು. ಆನಿದಿನ ಆ ರಸೊಟು ಸಾರಸಾರ ಬಗೆತ ಮರ್ದ್‌ದ ಸತು ಸೇರ್ದ್‌ಪ್ಪುಂಡುಗೆ...

ಪ್ರಕೃತಿಲಾ ದೇವೆರೇ. ನಂಬಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ಲಾ ಇಂಬು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬೆನ್ನಿನ್ ತರ್ಕೊಂದಿನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತಂಕ್ಲೆನ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ಲಾ ಬಾಲೆಲೇ. ಅವುಲಾ ಸೀಕ್‌ಡ್ ಸೋಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಅತ್ತಾ? ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಕಂಡ ಕೊಡಿಕಡೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕಾಯೆರ್ದ ಗೆಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಊರ್ದು ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ನಟೊಂಬೆರ್.

ಬೇಲೆದಾಂತೆ ಉರು ಅಪಿನೆಕ್ ದಾದ ಪರಿಯಾರ? ಅಟ್ಕೊಡ್ದು ಚೆನ್ನೆಮಣೆದೆತ್ತ್‌ದ್ ಚೆನ್ನೆಕಾಯಿಡ್ ಗೊಬ್ಬುನವು.... ಜೋಕುಲು, ಜವನೆರ್, ಪರಬೆರ್, ಆಂಜೋಲು, ಪೊಂಜೊಲು ಏರ್ಲಾ ಗೊಬ್ಬೊಲಿ. ಏತೇತೋ ಬಗೆಟ್ ಗೊಬ್ಬೊಲಿ. ಬುಳೆಪೆರ್ಗ್, ಅರಸು ಪೆರದಾನಿ, ಮೂಜಿಕಾಯಿ, ನಾಲ್‌ಕಾಯಿ, ಎದ್ರ್‌ಬದ್ರ್ ಆಟ ಎಕ್ಕಟ್ಟೆ ಆಟ .... ಇಂಚ ಪದಿನೈನ್ ಬಗೆಟ್ ಗೊಬ್ಬೊಲಿ. ಒರಿಲಾ ಗೊಬ್ಬೊಲಿ. ಇರುವೆರ್ ಮೂವೆರ್ಲಾ ಗೊಬ್ಬೊಲಿ. ಮರಿಯಾಲೊದ ಈ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್ದ ಗೊಬ್ಬುದರಿತಿ ಗೊಬ್ಬಿನಕ್ಲೆಗೇ ಗೊತ್ತು.

ಆಟಿಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಳೆಂಜೆ ಬರ್ಪಿನೆಟ್ಲಾ ಅರ್ತ ಉಂಡು. ಬೊಡಿಬೆಸರ್ದ್ ಕೂರೊಂದುಪ್ಪುನಗ 'ಡಂಗ್, ಡಂಗ್, ಡಂಗ್‌ಂದ್ ತೆಂಬರೆ ಕೇಣ್ಣಗದ ಕುಸಿ ಆಟಿದನೇ ಸ್ಪೆಷಲ್! ಮೋನೆಗ್ ಅರದಾಲ ಪೂಜೊಂದು, ಕೆಂಪು ಕಪ್ಪು ಬೊಟ್ಟು ದೀಡೊಂದು, ಸಿಗ್ತಿ ಸಿರಿ ಒಲಿತ ಸಿಂಗಾರೊಡು, ಕಾರ್‌ಡ್ ಗಗ್ಗರ, ಕಯಿಟ್ ತತ್ರ ಪತೊಂದು ನಲಿಪುನ ಕಳೆಂಜನ್ ತೂನಗ - 'ಆಟಿಡ್ ಬತ್ತೆ ಕಳೆಂಜೆ ಮಾರಿ ಕಳೆಪೆನೋ' ಪಾಡ್ದನ ಕೇಣ್ಣಗ ಆಟಿದ ಅಬ್ಬರ ತಗ್ಗಿಲೆಕನೇ. ಕಳೆಂಜಗ್ ಅರಿಬಾರ್, ಮುಂಚಿ, ಸಂಬಾರ, ಸಾಂತಣಿ.... ಕೊರ್ನಗದ ಕುಸಿ, ಮಾರಿ ಕಳೆಪೆ ಪಣ್ಪಿನ ದೈರ ಒಂಜಾನಗ ಆಟಿದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಬಂಗೊನು ಎಂಚಲಾ ಗೆಂದೊಲಿ ಪಣ್ಪಿನ ಸಮದಾನ.

ಆಟಿಡ್ ಊರ್ದ ಮಾರಿನ್ ದೇರುನ ರಿವಾಜಿಲಾ ತಪ್ಪಂದೆ ನಡಪುಂಡು. ನರಮಾನಿಲೆನ್ ಕಾತೊಂಬಿನ ಸಗ್ತಿನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೊಂದು, ಆ ಸಗ್ತಿಗ್ ರಕ್ತಾರ ಕೊರ್ದು ಊರ್ದ ಮಾರಿನ್(ದುರಿತೊಲೆನ್) ದೂರಪಾರಾವುಲೆಕ ಬಗ್ತಿಡ್ ನಡತೊಂಬಿನವು ರಿವಾಜಿದಂಚ, ಪರಕೆದಂಚ, ಪರ್ಬದಂಚ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಮಾರಿದೇರುನ ಪರ್ಬದ ನಿಮನೊಡು ಬಂದುಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಿನ್ನೆರ್ ಕಟ್ಟುನ ಕ್ರಮಲಾ ಉಂಡು. ಕಾರ ಕುರುಂ ಕೋರಿರೊಟ್ಟಿ ತಿನೊಂದು ಸುಕದುಕ್ಕ ಪಾತೆರೊನ್ನಗ ಆಟಿದ ಬೆಸರ್ ಅಡಂಗಂದೆ ಕುಲ್ಲಂದ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬೆಚ್ಚೆರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆಣ್ಣೆನವು ಮನಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾತ ಒತ್ತೊಂಬಿನ ಸಂಗತಿಯೇ. ಆಟಿಡ್ ಉಂದು

ಅಗತ್ಯಲಾ(ರಕ್ತಾರದ ಎಡ್ಡೆಪಡ್ಕೆದ ತುಲಿಪು ಅಲಾಯ್ದನೇ)
ನಾಗಗ್ ನಡತೊಂಬಿನವು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚ ಇತ್ತಿನನೇ. ಸಂತಾನ ಸಂಪೊತ್ತುಗಾದ್, ಚರ್ಮರೋಗ, ದಿಸ್ಟಿದೋಸ ನಿವುರ್ತಿಗಾದ್ ನಾಗಗ್ ಪಂಡ್‌ಪುಡಾಡುವೆರ್. ಅಂಚ ನಾಗಬನೊಕುಲು, ನಾಗಕಲ್ಲ್‌ಲ್ ಗೆಣ್ಪರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ಉಲ್ಲ. ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿದಾನಿ ನಾಗಗ್ ತನು ಪಾಡೊಡೇ. ಬರ್ಸ, ಗಾಳಿ, ಬೊಲ್ಲದಂಬಿನ ಆಟಿದ ಕಸ್ಟೊಲು ತನುಪಾಡುನೆಕ್ ಅಡ್ಡಿ ಆಪುಜ. ನಾಗಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ಬೊಂಡ, ತಾರಾಯಿ, ಪೇರ್, ಪರ್‌ಂದ್, ಬೊಳಂತರಿ, ಕೇದಗೆ ಪಿಂಗಾರ ಸಮರ್ದನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡನೇ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತ. ಈ ಆಚರ್ನೆಡ್ ಎಡ್ಡೆಲಾ ಉಂಡು. ನಾಗನ ನಂಬೊಳ್ಗೆಡ್, ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಒರಿದಿನ ನಾಗಬನೊಕುಲು ಊರ್ದ ಪಚ್ಚೆ ಪೊರ್ಲುನು ಒಂತೆಡಾಂಡಲಾ ಒರಿಪಾದ. ಇಂಚಿಪಾದ್ ಅವುಲಾ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್‌ಡ್ ಸ್ಟೈಲ್ ಆದ್, ಪೂಜೆಡ್ ಕರಕರಿ ಎಚ್ಚಿದ್, ಜೂವೊದ ನಾಗೆ ಇಲ್ಲ್‌ಗೇ ಪೊಗ್ಗುದು ಬಾಕಿಲ್ದ ಬರಿಟ್ ನಿಲೆ ನಾಡೊಂಬಿಲೆಕ ಆವೊಂದುಂಡು. ನಾಗನ ಸಂಗತಿಡ್ ಶೋಷಣೆಲಾ ಇಜ್ಜಿಣ್ಪಿಲೆಕ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಣೆಯೆರೆಗ್ಲಾ ನಾಗನ ಪೋಡಿಗೆ. ಬಗ್ತಿಡೆಚ್ಚ ಬಯ ಆಂಡ ಯಿಗ್ತಿಡೇ ಬಡ್ತೊನೊಲಿ.

ಏಪೊಲಾ ಕಾತೊನುನ ಗುಳಿಗಗ್, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಆಟಿದ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸುನವು, ಕುಟುಮೊಡು ಸೈತಿನೆಕ್ಲೆಗ್ ಮಿಸೆಲ್ ಬಳಸುನವು, ಅಮಾಸೆ ಮೀಪಿನವು, ಮಲ್ಲಗ್ರಂಥ ಪಾರಾಯಣ ಮಲ್ಪುನವು, ಆಟಿಡ್ ಅಟ್ಟಿ ಕುಡ್ಪುನವು, ಮರ್ಮಾಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಆಟಿಕುಲ್ಲುನವು. ಇಂಚ ಮಾತ ಆಚರ್ನೆಲ್ ಆಟಿಡ್ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಹೆರಿಯೆರ್ನ ಆಚರ್ನೆಲೆನ್ ಇನಿಕ್ ವಿಜ್ಞಾನೊಲಾ ಒತ್ತೊಂಬುಂಡು. ಪ್ರಕೃತಿದಪ್ಪೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಮೋಕೆಡ್ ನಡತೊಂಬಿನ ಆಚರ್ನೆಲೆನ್ನ ಒರ್ತೊಂಬಿನೆಟ್, ಬೂಟಾಟಿಕೆದಾಂತಿನ ಬಗ್ತಿಯೇ ಸಗ್ತಿಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಬಿನೆಟ್, ಏಪೊಗ್ಲಾ, ಮಾತರೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆನೇ..

✍ ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಪವನ, ಹೇರೂರು - 576 213

ಯಾನ್ ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್

ಕಣ್ಣ್ ಪನ್ಪಿ ಕ್ಯಾಮರೊಡು ನಿನ್ನ
ತೆಲಿಕೆದೊಂಜಿ ಒರುನು ದಿಂಜದೀತೆ
ನೆಗೆಟಿವ್, ಫೋಸ್ ದಾಲ ದಾಂತೆ
ನಿನ್ನ ತದ್ರೂಪ ಪನೇ ಕೆತ್ತ್‌ದೆ ।
ಈ ಎನ್ನಾಯೆ ಆನಗ
ಚಿತ್ತಾರ ತೋಜವುಂದು
ಬಿತ್ತರೊಡು ಕೇಂಡಂಡ
ಯಾನ್ ತೋಜಾವುಜಿ ಪ್ರಿಯಾ... ।
ಅವು ದಾಯೆ ಪಂಡ
ಈಯೇ ಎನಡುಪ್ಪುನಗ
ಪ್ರಿಂಟ್ ದೆಪ್ಪುನ ಅಗತ್ಯದಾದ?
ಫಿಲ್ಮ್‌ಡೇ ಒರಿಯಡತ್ತಾ?

✍ ವೀಣಾಲತಾ, ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಮಂದಿರ ಬಳಿ, ಇಂದಿರಾಪುರ, ಎಕ್ಕೂರು ಗುಡ್ಡ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು-2

ಕೃಷ್ಣ ಕತೆ

ದೇವಕಿಗ್ ಉಷಾರಿಜ್ಜಿ ಪಂಡ್ದ್ ವಿಚಾರಿಪ್ಪರೆ ಬತ್ತಿನ ಪಲಯಡ ತನ್ನ ದುಕ್ಕೊನು ಪಂಡೊಂಡಲ್ ದೇವಕಿ.

"ಅಣ್ಣಾ, ಎನ್ನ ತರೆತ ಬರವುನು ದಾನೇಂದ್ ಪನೊಡು, ಕೈಪತ್ತಿ ಕಂಡನ್ಯನ ಒಟ್ಟುಗು ಸುಖೊಟು, ರಾಣಿಯಾದ್ ಕರಿಪುನ ಯೋಗ ಎಂಕಿಜ್ಜಿ, ಎಂಕ್ ದೇವೆರ್‌ಕೊರ್ನ ಮದಿಪೇ ಅಂಚ!"

ಮದ್ಮೆದ ಮೆರಣಿಗೆಡ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರೆ ಮಗೆ ಕಂಸೆ ವಾವೊಂಜಿ ಕುಸಿಟಿತ್ತೆ? ಕೊಂಬು, ವಾದ್ಯ ಬೆಡಿ ಗರ್ನಾಲ್ದ್ ಸದ್ದ್ ಕೆಬಿ ದಿಂಜೊದುಪ್ಪುನಗ, ತೂಯರೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಜನ ಜಾತ್ರೆಡ್ ವಸುದೇವೆರೆ ಕೈ ಪತ್ತಿನ ಯಾನೇ ಧನ್ಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂತೋಸುದ ಕಡಲ್ದ್ ನೀಂದೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗ.... ಎಲಾ ಬಾನೊಡ್ದು ವಾ ಒಂಜಿ ಕರ್ಕಸ ಸೊರೊ. ಎನ್ನ ತರೆಕೇ ತೆಡಿಲ್ ಬೂರಿಲೆಕಾಂಡ್.

"ದಾಯೆಗೀ ರಾಪ ಕುಶಿತ ಅಂತರಿಕ್ಷೊಡು? ದಾಯೆಗೀ ಮೀಪ ಕುಸಾಲ್ದ ಕಡಲ್‌ಗ್ ದಾಯೆ ಬೋಡು ನಿಕ್ಕ್ ತೇರ್ ಸಾರೊಟು? ಈ ನಿನ್ನ ತಂಗಡಿನ ಪೀಳಿಗೆಡೇ ನಿಕ್ಕ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಮರಣ" ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್ ಬಾನೊಡ್ದೊಂಜಿ ಸೊರೊ.

ವಾವೊಂಜಿ ಕಿಚ್ಚಿಲಪ್ಪಾ ದೇವತೆಲೆಗ್! ಬಂಜಿ ಉರಿಪುಂಡು ತಗೆ ತಂಗಡಿನ ಮೋಕೆಗ್, ಪಾಡ್ಯೆರಕುಲು ದೇವಕಿನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಕಲ್ಲ್, ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿಗಾಂಡ್ ಜೈಲ್. ದೇವಕಿ ಪೆದಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ ಕಂಸೆ, ವಸುದೇವೆ ಕಣನೀರೊಟ್ಟೊಂದು ಬಾಲೆನೊಪ್ಪಿಸಯೆ. ಮಲ್ತೆ ಕಂಸೆ ದೇವಕಿನ ವಂಶೊದ ಕೊಡಿ ಧ್ವಂಸೊ.

ಒಂಜತ್ತ್, ರಡ್ಡತ್ತ್, ಆಜಿ ಸರ್ತಿ ದೇವಕಿನ ಕರ್ಲ್ದ ಕೊಡಿ ಕಂತ್‌ಂಡ್. ಏಳನೇ ಸರ್ತಿ ಮಾಯೊಡು ದೇವಕಿನ ಗರ್ಭೊದ ಬಾಲೆ ನಂದ ಗೋಕುಲೊಡು ದೆಂಗೊಂದಿತ್ತಿ ವಸುದೇವನ ಕುಡೊರ್ತಿ ಬುಡೆದಿ ರೋಹಿಣಿನ ಉಡಲ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಆ ಸರ್ತಿ ದೇವಕಿನ ಗರ್ಭೊ ಜತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಸುದ್ಯಾಂಡ್. ಮಾತ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆ.

"ನಂಬೊಡ್ಚಿ ಉಂದು ಮಾತ ದೇವತೆಲ ಗೊಬ್ಬು, ನಿಕ್ಕುಂಡು ಮರಣ. ದೇವಕಿನ ಎಣ್ಮನೇ ಬಾಲೆಡ್ದ್" ಪಂಡ್‌ದ ಕಂಸನ ಕೆಬಿ ಕಿನ್‌ಕ್ಕೆ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದೆ. ಅಂಚಾದ್ ದೇವಕಿ ಎಣ್ಮನೇ ಸರ್ತಿ ಬಂಜಿನಾಲಯಲ್ ಪಂಡಿಸಾತ್ ಜೈಲ್‌ದ ಸುತ್ತು ಬಾರಿ ಗಸ್ತ್. ಪೋಡಿಗೆ ಆವರೆಗ್ ಸುರುವಾಂಡ್ ಆ ರಕ್ಕಸೋಗು.

ಆ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆ. ಊರಿಡೀ ಜೈದುಂಡು. ಊರುಗೂರೇ ನಿಶ್ಯಬ್ದ. ಆನಿ ಶ್ರಾವಣ ತಿಂಗೊಳು ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ, ಅಷ್ಟೆಮಿ ತಿಥಿ ರಾತ್ರೆ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತೊಡು, ಎಡ್ಡೆ ಮೂರ್ತೊಡು ಪರಮಾತ್ಮೆ ಬಾಲೆದ ಒರುಟು ದೇವರೆನ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ನೆಗತ್ತೆ, ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆನ್ ತೂದು ಕೃಷ್ಣಾ ಕೃಷ್ಣಾಂದ್ ಲೆತ್ತೊಲು. ವಸುದೇವೆ ಸಂತೋಸುಡು ಕೈ ಮುಗಿಯೆ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಮಾಯೆಕೊದ ನಿದ್ರೆ. ಕಾಪುನಕುಲೆಗ್ ಕಣ್ಣಡ್ಡ ಪೋಂಡು. ಜೈಲ್‌ದ ಬೀಗೋ ಮುದ್ರೆ ಜಾರ್‌ಂಡ್. ತನ್ನಾತೆಗೆ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತಿಲೆಕಾಂಡ್, "ಬಾಲೆನ್ ಕೊನೊದು ನಂದಗೋಕುಲೊಗು ಪೋಲ" ವಸುದೇವಗ್ ಏರೋ ಕೆಬಿಟ್ ಉರಿತಿಲೆಕಾಂಡ್.

ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಪೊಗ್ಯೆ ನಂದಗೋಕುಲೊಗು. ಗೊತ್ತಾವಂದಿಲೆಕ ಜೈದೆ ಯಶೋದೆನ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್. ಯಶೋದೆನ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ದುರ್ಗೆ ದೇವಕಿನ ಬಂಜಿನಡಿಟ್, ಉಂದು ಪೂರಾ ರಾತ್ರೆ ಬೊಳ್ಪಾವೊಡೂಂದಾಂಡ ನಡತಿ ಕತೆ.

ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್, ಬಾಲೆ ಬುಲಿತ್‌ಂಡ್. ಕಂಸಗ್ ಒಸಗೆ ಪೋಂಡು. ಆಯನ ತೈನಾತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೈಲ್‌ದ ಬೀಗೊ ಗೆತ್ತೆರ್. ಪುರುಬಾಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತಿ ಕಂಸೆ ಕುಡೊಂಜಿ ಕೈಟಿತ್ತಿ ಕತ್ತಿನ್ ಕಡ್ತ್‌ದಕ್ಯರೆಗ್‌ಂದ್ ಬೇರ್ಯೆ. ಕಂಸನ ಕೈ ಜಾರ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಯಿ ಬಾಲೆ ದುರ್ಗೆ "ನಿನನ್ ಕೆರ್ಪುನಾಯೆ ನಂದಗೋಕುಲೊಡು ಬುಳೆವೊಂದುಲ್ಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಯಕೊ ಆಯಳ್.

ಪೋಂಡು ರಕ್ಕಸೆರೆ ದಂಡ್. ನಂದ ಗೋಕುಲೊಡು ಪೂರಾ ಬಾಲೆನ್ ನಾಡ್‌ಂಡ್. ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣೆರ್ ಬಲತೊಂದಿತ್ತೆರವುಲು. ಗುಟ್ಟುಡು ಕಂಸೆ ಪಿಂದೆ. ಮೋಸೊಡು ಬಾಲೆನ್ ಕೆರೊಡುಂದಿತ್ತೆ. ಇಸೊತ ಮಿರೆಪೇರ್ದ ಪೂತನಿನ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆ. ಪೂತನಿ ಗೋಕುಲೊಗು ಬತ್ತೊಲು. ಕೃಷ್ಣನ್ ತೂದು "ಬಲ ಮಗಾ ಪಂಡಲ್. ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲಯಲ್, ತರ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ಯಲ್. ತನ ಮಲ್ಲ ಮಿರೆತ ತೊಟ್ಟುನು ಬಾಲೆದ ಬಾಯಿಗ್ ದೀಯಲ್. ಕೃಷ್ಣೆ ಮಿರೆ ಜುಂಬ್ಯೆ. ಇಸೊತ ಪೇರ್ ಪರ್ಪದ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಕೆರ್ಯೆಂದ್ ಅಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಶಿಯಾಂಡ್. ಆಂಡ ಕೃಷ್ಣೆ ಬುಡ್ಜೆ. ಪೂತನಿನ ಮಿರೆತ ಪೇರ್ ಪೂರ ಮುಗಿಂಡ್. ತಿಗಲೆಡ್ದ್ ನೆತ್ತೆರೇ ಬರ್ಯರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಪೂತನಿಗ್ ಬೇನೆ ಸುರು ಆಂಡ್. " ಯಾವು ಬಾಲೆ, ಯಾವು ಬಾಲೆ" ಪಂಡೊಲು. ಕೃಷ್ಣೆ ಬುಡ್ಜೆ. ಪೂತನಿನ ಶರೀರದ ನೆತ್ತೆರ್ ಪೂರ ಅರ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಮರನ್ ಮುದೆಲೆಡ್ದ್ ಕಡ್ತ್ ಪಾಡಿಲೆಕ ಪೂತನಿ ಬೂರ್ಯಲ್. ಆಡೆಗ್ ಅಳೆನ ಆಟ ಪೂರ ಮುಗಿಂಡ್.

ಒರ ಪಿದಯಿ ಊರುದ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಸೇರೊಂದು ಬಾಲೆನ್ ತೂಯರೆಂದ್ ನಂದ ಗೋಕುಲೊಗು ಪೋಯೆರ್. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆದಿಲೆನ್ ಯಶೋದೆ ಬಾರಿ ಮೋಕೆಡ್ ಎದುರ್ಕೊಂಡಲ್. ಬಿನ್ನೆದಿಯಲ್ಲೊ ಓಲು ಕೃಷ್ಣಗ್ ತೊಂದರೆ ಕೊರ್ಪೆರೋ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಶೋದೆಗ್ ಉಲಯಿಡ್ದುಲುಯಿಗ್ ಶಂಕೆ. ಅಳೆಗ್ ಪೂತನಿನನೇ ಭಯೊ. ಆತಾನಗ ಆ ಊರ್ದ ಗೋವಳೆರೆ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪೂರಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಡೆ ಸೇರ್ಯೆರ್. "ಕೃಷ್ಣನ್ ತೂಯರೆ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್‌ಗೆ. ಅಕುಲು ಓಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣನ್ ಲೆತೊನು ಪೋಪೆರೋ ದಾನ್ನೊ. ಕೃಷ್ಣೆ ನಂದಗೋಕುಲೊಡ್ದು ಪೋಯೆಂದಾಂಡ ನಮ ಎಂಚ ಬದುಕುನೇ?" ಅಕುಲುಕುಲು ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್. ಮಾತೆರಪ್ಪ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಯಶೋದೆಡ ಪಂಡೆರ್. "ಅಮ್ಮಾ, ಈರೆ ಬಾಲೆ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಪಂಡ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಮೋಕೆ. ಆಯಡ ಎಂಕ್ಲೆಗುಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಾಟೊ ಈರೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ. ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ತಂಟ್ಲೆ ಮಾರಿ. ಎಂಕುಲು ಸೀರೆಗಿತ್ತ್‌ದ್ ದೀದ್ ಮೀಯರೆಗ್‌ಂದ್ ಕೆದುಕು ಜತ್ತೊಂಡ, ಮೀದ್ ಬನ್ನಗ ಎಂಕ್ಲೆ ಸೀರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಸೀರೆ ರವಕೆ ಪತೊಂದು ಆಯೆ ಮರ ಮಿತೆರ್ದ್ ಕುಲ್ಲುವೆ. ಎಂಕುಲು ಪೇರ್ದ ಕಡ್ಯ ತರೆಟ್ ತುಂಬೊದು ಪೋನಗ ದೂರೊಡುಂತುದು ಕವಣೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಕರ ಪೊಡಿ ಮಲ್ಪುವೆ. ಎಂಕುಲು ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೊರ್ತುಗು ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಇತ್ತಿ ನೆಯಿಪೇರ್ ಮುಗಿಪುವೆ. ಆಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಆಯನ್ ಬುಡುದುಪ್ಯರೆ ಸಾಧ್ಯನೋ ಆವಂದ್. ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಕಲಾವಿದೆ. ಮೇಪುದ ಜೋಕುಲೊಟ್ಟುಗೆ ಪೋದು ಪಂತಿದಡ್ಕಡುಂತುದು ಪುರಾಲ್ ಉರಿತೆಂದಾಂಡ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಡೆಗ್ ಪಾರ್ ಬರ್ಪೆರ್.

ನರಮನಿ ಮಾತ್ರ ಆತ್ಂ, ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲುಲಾ ಕೆಬಿ ಕುತ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ ಪುರಲ್ದ ಸೊರೊಕು ಪೆರ್ಚಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆಯನಾಡೆ ಪಾರ್ ಬರ್ಪೊ."

ಇಂಚ ತನ್ನ ಮಗನ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಗೆದ ಕತೆ ಕೇನ್ನಗ ಯಶೋದೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಶಿಯಾಂಡ್. ಉಡಲ್‌ದುಲಯಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಲ್. ಗೋವಳೆರೆ ಪೊಣ್ಣುಲು ಯಶೋದೆಡ ಕೈಮುಗಿದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್. "ಅಮ್ಮಾ, ಕೃಷ್ಣನ್ ಓಡೆಲಾ ಕಡಪುಡೊಡ್ಚಿ, ಈರ್ ಕಡಪುಡ್ಯರ್‌ಂದಾಂಡ ಮೋಕೆದ ಬಾಜೆಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ಪ್ರಾಣ ಬುಡೊಡಾವು".ಅಪಗ ಯಶೋದೆ ಪಂಡಲ್ " ಮಧುರೆಡೊರ್ತಿ ರಾಧೆಂದ್ ಉಲ್ಲಲ್. ಆಳ್ ಕೃಷ್ಣನೇ ಎನ ಕಂಡನಿ ಆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲಲ್. ರಾತ್ರೆ, ಪಗೆಲ್ ಆಳೆಗ್ ಕೃಷ್ಣನನೇ ಗೇನೊ. ಆಯಗೋಸ್ಕರ ಆಳ್ ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಸುಖ ಸೌಭಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದಲ್. " ನೆನ್ನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ನಂಜಿ ಆಂಡ್. ಯಶೋದೆ ಪಂಡಳ್.

"ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಅವತಾರ ಪುರುಷೆ. ಲೋಕೊದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಪ್ರೀತಿದ ಕೊರತೆ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ದ್ವೇಷ, ರೋಷೊ ಬುಳೆವೊಂದುಂಡು. ಕುತ್ತು, ಕೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಸದ್ದ್‌ಲೇ ಕೇನುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮಗ್ ಜೋಕುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತಿತ್ತಿ ಪ್ರೇಮ, ಜವನೆರ್, ಜವ್ವಂದಿಲೆನ ನಡುಟುಪ್ಪಿ ಇಷ್ಟೊ. ಉಂದು ಪೂರಾ ದೂರೊ ದೂರೊ ಆವೊಂದುಂಡು. ಕೃಷ್ಣೆ ದುಷ್ಟರೆನ ಬಿದೆರಟ್ಟದ್ ಲೋಕೊಡು ಪ್ರೀತಿನ್ ಬುಳೆಪಯರೆಗಾದ್ ಬತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಆಯೆ ಎನ್ನಿನಕುಲೆಗ್ ಪೂರಾ ಅಕುಲು ಎಂಚ ಎನ್ನಿವೆರೊ ಅಂಚನೇ ತೋಜಿದ್ ಮೋಕೆದ ದಾರೆ ಪರಿಪವೆ." ಆಯೆ ಓಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಮ್ಮಾಯೆನೆ. ಆಂಡ ಇನಿ ಎಲ್ಲೆಡ್ ಆಯನ್ ಓಡೆ ಕಡಪುಡ್ಯೆರಲ್ಲಾ ಯಾನ್ ತಯಾರಿಜ್ಜಿ." ಪೊಣ್ಣುಲೆ ಮನಸ್ ಕುಶಿಯಾಂಡ್. ಬತ್ತಿ ಪೊಂಜೊವು ಬಾಲೆನ್‌ತೂದು ಗೊಬ್ಬದ್ ಮಾನಾದ್ ತೆಲ್ತ್ ನಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಬಲರಾಮೆ-ಕೃಷ್ಣೆರ್ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪುರೆಗಾದ್ ಸಾಂದೀಪನಿ ಋಷಿನ ಗುರುಕುಲೊಗು ಪೋಯೆರ್. ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತೆರ್ ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣೆರ್. ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ ಸುದಾಮನ್ ತನ್ನ ಇಷ್ಟೆಂದ್ ಲೆತೊಂಡೆರ್. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಗ್‌ಂದ್ ಕಡಲ್ ಮುರುಂಗುದು ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಪನ್ಪಿ ರಕ್ಕಸನ್ ಕೆರ್ದ್ ಆಯನ ಎಲುಟ್ಟು ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಶಂಕೊ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಯಮ ಲೋಕೊಡ್ದು ಗುರುಪುತ್ರನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಂದ್ ಒಪ್ಪಿಸಯೆರ್.

****

ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಕಂಸನ ದಂಡ್ ಖಾಲಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಸಗೆ ಪೋಂಡು. ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರೆಗ್, ಬಿರು-ಪರ್ಬೊಗು, ಭಕ್ತೆ ಅಕ್ರೂರನ ಸಾರೋಟು. ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್ ಮಥುರೆಗ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್ ರಥೊಟು. ತಡೆತಿ ಗೋಪಿಯೆರೆನ್ ಮಾಣಾಯೆ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ, ಪುರಲ್‌ನ್ ಕೊರ್ದು ರಾಧೆನ್ ಮೆಚ್ಚಾಯೆ. ಪುರಲ್‌ದರೂಪೊಡು ಯಾನ್ ನಿಚ್ಚೊ ನಿನ್ನೊಟ್ಟುಗುಲ್ಲೆ ಪಂಡೆ. ರಾಧೆ ತನ್ನ ಬಿಮ್ಮೊ ಕೊರ್ದು ಪುರಲ್ ಉರಿತಲ್. ಪ್ರೇಮೊದ ಮಧುರ-ಅಧರ-ರಸಪಾನ ಮಲ್ತೊಂದು ಸುಖೊ ಪಡೆಯಲ್. ತೇರ್‌ಡ್ ಕುಲ್ದು ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣೆರ್ ದುಂಬು ಪೋಯೆರ್. ಪೊರ್ತಾಂಡ್‌ಂದ್ ಅಕ್ರೂರೆ ತುದೆಕ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಆಚಮನಮಲ್ತೆ ನೀರ್ ದುಲಯಿ ಆಯಗ್ ಸಿರಿ ಕೃಷ್ಣನ ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನ ಆಂಡ್. ಕೃಷ್ಣೆ

ಏರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಆಕ್ರೂರಗ್ ತೆರಿಂಡ್.

ಬಾಲಲೀಲೆ ಬಿರು ಪರ್ಬ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವರೆಂದೇ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೈದೆರ್. ಕಳಕ್ ಜತ್ತೆರ್ ಬೀರೇರ್! ರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್. ಯಮಸದನನು ಸೇರ್ಯೆರ್ ಚಾಣೂರ ಮುಷ್ಟಿಕೆರ್. ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಲ್ಪನೇ ಆನೆ ಕುವಲಯಾಪೀಡ. ಸೊಂಡಿಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಿಂಟಾಯೆರ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್. ತೊಲಗ್‌ಂಡ್ ಆಯ್ತುಲಾ ಪೀಡೆ.

ಮೊಕುಲ್ ವೀರೆರ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್! ಕಾದ್ಯೆರ್. ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತೆರ್! ಗೆಂದ್ಯೆರ್! ರಾಮಕೃಷ್ಣೆರ್. ಅರುವತ್ತೆರ್ ಕಂಸ ಮಹಾರಾಜನ ಪ್ರಾಣ ದೆತ್ತೆರ್. ಸೆರೆಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪಾಯೆರ್ ಅಕುಲ್, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನಕುಲೆನ್. ಉಗ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಯೆರ್. ರಾಜಮಹಾರಾಜೆ ಆಯೆರ್ ವಸುದೇವೆರ್ "ಅಮ್ಮಾ! ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೊನ ಒಸಗೆನ್ ನಂದಗೋಕುಲೊಗು ಮುಟ್ಟವರೆ ಪೋಯ್ನಗ, ಅವ್ಲ್ ಯೆಂಕಾಂಡ್ ದೇವಲೋಕದ ಸಿರಿ ಸಂಭ್ರಮ! ಗೋಪ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಪ್ರಮೋದ ಕಣ್ಣೀರ್ದ ಭಕ್ತಿ ಸಿಂಚನ ಅಕ್‌ಲೆನ ಅರ್ತಿ-ಪಿರ್ತಿ ಭಕ್ತಿನ್ ತೂದು, ಎಂಕ್ ನಾಚಿಗ್ಯಾದ್ ಪೋಂಡ್! ನಿಜೊಕ್ಲಾ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಧನ್ಯೆ! ಒರ್ಯೊರ್ಯೆ ಗೋಪಿಲು ಸಿರಿಕೃಷ್ಣನ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯೊಡು, ಎನ್ನ ಉಡಲ್, ಕರದ್ ಸಿರ್‌ಂಕದ್ ನೀರಾಂಡ್! ಯಾನ್‌ಲಾ ಒರಿ ಭಕ್ತೆನಾ, ಅಕ್ಲೆನ ಎದುರ್ದ್? ಪಂಡ್ದ್ ಎಂಕೇ ಸಂಶಯ ಆಂಡ್! ಯಾನ್ ಆಯನ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಯೆ! ಗೋಪಿಲೇ ಧನ್ಯೆರ್!" ಸಿರಿಕೃಷ್ಣನ್ ತೂಯರೆಂದ್ ಪೋಯಿನ ವಸುದೇವನ ಮೆಗ್ಯೆ ಉದ್ಧವೆ ದೇವಕಿಡ ಇಂಚ ಪಂಡೆ. ಸಿರಿಕೃಷ್ಣನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಆಲ್ ಭೀಷ್ಮಕ ರಾಜನ ಮಗಳ್. ಆಲ್ ಒರ್ತ್ಯೆ ಅತ್ತ್, ಸತ್ರಾಜಿತನ ಮಗಳ್ ಸತ್ಯಭಾಮೆ, ನಗ್ನಜಿತನ ಮಗಳ್ ನೀಲಾ, ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿನ ಮಗಳ್ ಕಾಳಿಂದಿ, ಮದ್ರಾಧಿಪನ ಮಗಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಬೊಕ್ಕ ಜಾಂಬವಂತನ ಮಗಳ್ ಜಾಂಬವತಿ ಇಂಚ ಎಣ್ಮೊಜನೊ ರಾಣಿ ನಕುಲು.

ಜರಾಸಂದನ್ ಕೆರ್ದ್ ಆಯನ ಬಂಧನೊಡಿತ್ತಿ "ಪದ್ನಾಜಿ ಸಾರೊ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಸಿರಿ ಕೃಷ್ಣೆ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆ. ಅಪಗ ಅಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣನ ಕಾರ್‌ಗಡ್ಡ್ ಬೂರ್ದುರ್" ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನನ ಏರ್‌ಗತಿ ಸ್ವಾಮೀ'ಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಕೃಷ್ಣೆ ಯಾನೇಂದ್ ಪಂಡೆ. ಪದ್ನಾಜಿ ಸಾರೊ ಪೊಣ್ಣುಲು ಕೃಷ್ಣನ ಅಂತಃಪುರೊ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಒಂಜೇರೀತಿಡ್ ತೂಪಿನ ಕೃಷ್ಣನ ಉಡಲ್ ಮಲ್ಲೆ. ಮಾತೆರೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ಲಾ ಆಯೆನೆ. ಕೃಷ್ಣೆ ಮಾತೆರೆನ ಉಲಯಿಡೇ ಉಲ್ಲೆ. ಪ್ರೇಮಮಯಿ. ಮೋಕೆದ ಮಯ್ಮೆನ್ ಲೋಕೋಗು ಸಾರ್ಯರೆ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ.

ಸೋದರ ಮಾಮಿ ಕುಂತಿನ ಜೋಕುಲು ಪಾಂಡವೆರ್ ಪಂಡ ಕೃಷ್ಣಗ್ ಪಂಚ ಪ್ರಾಣೊ, ಪಾಂಡವೆರ್ ಕೌರವೆರೆ ನಡುಟು ನಡತಿ ಮಹಾಯುದ್ಧೊಗು ಕೃಷ್ಣನೇ ಸೂತ್ರಧಾರಿ. ಸಾರ್‌ದ ಪಂಡೆ ಕೌರವಗ್. ಬೋಡಾಯಿ ಸಂಧಾನೊ ಮಲ್ತೆ. ಸಾಮ-ದಾನ ನಡತ್‌ಜಿ ಪನ್ನಗ ದಂಡ-ಭೇದ ತೋಜಯೆ. ಮೋಕೆದ ತಂಗಡಿ ದ್ರೌಪದಿ ಕೃಷ್ಣನ ಈ ಯಜ್ಞೊಗು ನೈ ಮಯ್ತುಲ್. ದಿಂಜಿದಿ ಸಭೆಟ್ ದುಶ್ಯಾಸನೆ ಆಳೆನ ಸೀರೆ ಒಯ್ತಿನನೇ ಆಳೆಗ್ ಸೇಡ್. "ಕೃಷ್ಣಾ, ಕೃಷ್ಣಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಳ್ ದುಃಖಿಪುನಗ ಅಕ್ಷಯಾಂಬರ ಕೊರ್ದು ಮಾನ ಕಾತಿ ದೇವೆರ್ ಕೃಷ್ಣೆ ದುಷ್ಟೆರೆನ ತರೆ ರಟ್ಟವುನವೇ ಆಯನ ಉದ್ದೇಶೊ.

ಇಂಚ ಸಿರಿ ಕೃಷ್ಣೆ ಮಲ್ತಿ ಕೆಲಸ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡತ್. ಬಾಯಂಗದ್ ಯಶೋದೆಗ್ ಬಾಯಿದುಲಯಿ ಮೂಜಿ ಲೋಕೊ ತೋಜಯಿ ವಿಶ್ವರೂಪಿ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ. ಅಕ್ರೂರಗ್, ಕೌರವನ ಅರಂತಡೆ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ಯರೆ ಬತ್ತಿನಗ ಮಾತ ಸಭಾಸಧೆರೆಗ್ಲಾ ತಾನ್ ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪಯೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಅರ್ಜುನಗ್ ವಿಶ್ವರೂಪ ದರ್ಶನ ಮಲ್ತೆ, ಗೀತೋಪದೇಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೀವರಹಸ್ಯೊನು ಪಂಡೆ"ಆತ್ಮೊಗು ಸಾವಿಜ್ಜಿ ಪರಕುಂಟು ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೊಸ ಕುಂಟುಡು ದುಸ್ಯೆತೊ ಮಲ್ಪೋನ್ನಲೆಕೊ ಈ ಶರೀರೊಡು ಜೂವೊ ಸೇರೊನುಂಡು ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ದಾಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಡು, ಮಾತ ಕರ್ಮಲಾ ಪರಮಾತ್ಮಗ್ ಅರ್ಪಿತೊ 'ಪಂಡೆ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ' ಬಂಜಿನಾಲ್ ಪೊಣ್ಣನ ಒರು ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಯಿ ಯಾದವೆರೆ ಸಾಂಬಗ್ ಋಷಿ ಶಾಪೊ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಸಾಂಬೆ ಒಂಜಿ ಕಬ್ಬೊಂದ ಉಜ್ಜೆರ್‌ನ್ ಪೆದ್ಯೆ. ಯಾದವೆರ್ ಪೂರಾ ಸೇರ್ದ್ ಆ ಉಜ್ಜೆರೆನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ತರೆತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಲೊಗು ಬುಡ್ಯೆರ್, ಅವು ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಒಂದುದುಂತುಂಡ್, ಕಣೆ ಪಜಿರಾದ್ ಕೊಡಿತ್‌ಂಡ್, ಒಂಜಿರಾತ್ರೆ ಯಾದವೆರ್ ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಇಂದ್ರೋತ್ಸವ ಮಲ್ತೆರ್ ಅಮಲ್‌ಗೆತೊಂದು ತರೆಕೆಡ್ಸವೊಂಡೆರ್, ಕಣೆ ಪಜಿರ್ ಪೊರ್ತುದು ಒರ್ಕಗೊರಿ ಹಾಕೊಂದು ಸೈತೆರ್.

ಉಜ್ಜೆರ್ ತರೆತಿನಕುಲೆಗ್ ತರೆತ್ ತರೆತ್ ಬಚ್ಚಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಒರಿನ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ತುಂಡುನು ಅಕುಲು ದಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಜರಾ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಬೇಡನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆಯೆ ದ್ವಾಪರಾಯೊಗೊತ ವಾಲಿ. ಬೇಡೆ ತಿಕ್ಕಿ ಕಬ್ಬೊ ತುಂಡುಡೊಂಜಿ ಪಗರಿ ಮಲ್ತೆ. ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಒಂಜಿ ವನೊಟು ಜೆತ್ತೊಂದು ಯೋಗ ನಿದ್ರೆಡುಪ್ಪುನಗ ಪಾದೊ ಮುಗೆರ್ದ್ ಕೆಬಿಂದ್ ಎನ್ನಿದ್ ಬೇಡೆ ಪಗರಿ ಬುಡ್ಯೆ. ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಪರಂಧಾಮೆ ಆಯೆ. ಅವತಾರ ಮುಗಿತೆ.

ಭಗವಂತನ ಎಣ್ಮನೇ ಅವತಾರೊಡು ಬತ್ತಿ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಲೋಕೊದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮಾನ್ಯೆ ಆದ್ ತೋಜಿಯೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆದ ಯೋಗೇಶ್ವರೆ, ಕೆಲವು ರಕ್ಕಸರೆನ್ ಕೆರ್ನ ಪರಾಕ್ರಮಿ. ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಕುಟಿಲೋಪಾಯೊದ ಮಲ್ಲ ರಾಜಕಾರಿಣಿ, ನಂಬುನಕುಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಆಶ್ರಿತ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಾರೆ, ಮುಗ್ಧ ಗೋಪಾಲೆರೆನ ಅದ್ಭುತ ಲೀಲೆ ತೋಜಯಿನ ಮಾಯಾವಿ, ಶೃಂಗಾರ-ರಸಿಕತೆಡ್ ಗೋಪಿಕೇ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಮೋಕೆ ತೋಜದ್ ಮಾನಸಿಕ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಕೊರ್ನ ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮಿ, ಇಂಚ ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಲೋಕ ಪ್ರಿಯ ನಾಯಕೆ.

✍ **ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್**, ಅಧೀಕ್ಷಕರು, ಸಂತ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು- 575002

ನೆಂಪು

ಜತೆಟಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ
ಅಗತಂಡಲಾ
ಏಪೊಗುಲಾ ಜೊತೆಟುಪ್ಪಿ
ಜೀವನ ಸಂಗಾತಿ
ದ್ಯೆತೊಡೊಂಜಿ ಅದ್ಯೆತ.

ಗಾಯನೊ

ಉಡಲ್ದ ಮರ್ಕಟ ಸಂಕಟೊಗು
ಅಲೆತ ನೀರ್
ಬೇನೆ ಬೇಜಾರೊಗೊಂಜಿ ಅನೇಸ್ತಿಯಾ
ಸೆಡಿಪುನ ಬಾಪುಗೊಂಜಿ
ಪೆಯಿನ್ ಕಿಲ್ಲರ್ ಮಾತ್ರೆ

✍ **ಸುಲೋಚನಾ ಪಚ್ಚಿನಡ್ಕ**, ಅಂಚೆ : ಕಳ್ಳಿಗೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾ. 574 297

ಆಟಿದೊಂಜಿ ಬರ್ಸೊ

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಒಂಜಿ ದಿನ. ಕಾಂಡೆ ಪಿರಿಪಿರಿ ಸುರುವಾಯಿನ ಬರ್ಸೊ ಮದ್ಯೆನ ಆನಗ ಜೋರಾದ್ ಬಯ್ಯಾನಗ ತೋಡು, ಕಂಡ ಪೂರಾ ಒಂಜೇ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲದ ಪಿದಾಯಿ ಕಾರ್ ದೀಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಬರ್ಸೊ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಐತೊಟ್ಟಿಗೆ ಗಾಳಿ. ಸುಂಯಿ ಸುಂಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ಮಾಡ್‌ನೇ ರಟ್ಪಾವೊಂದು ಪೋಪುಲೆಕಂತಿನ ಸುಳಿಗಾಳಿ, ಬಾಕಿಮಾರ್ ಇಲ್ಲದ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಉಲಾಯಿ ಪಿದಾಯಿ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕಾಂಡೆದ ಪಿರಿಪಿರಿ ಬರ್ಸೊನು ತೂಯಿನ ಆರ್ "ಇನಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಮೇಯೆರೆ ಬುಡುಕ ಆವಂದಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿ ರಾಧಾಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಚಿ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ಬಲ್ಲ್ ತಪ್ಪದ್ ಬುಡ್ಡು ಆತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ತೋಡು ನಿಲಿಕೆ ಬೊಳ್ಳ. ಎಂಚಿನ ಮನ್ಪುನೆ. ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. "ಯಾನ್ ಪಂಡೆ, ಬೊಡ್ಚಿ ಬುಡುಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ, ಬಯ್ಯಾನಗ ಬರ್ಸೊ ಸುರು ಆವು ಪಂಡ್‌ದ್, ಈರ್ ಕೇಂಡರಾ?" ರಾಧಾಕ್ಕೆ ಪರೆಂಚೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.
"ಅಂದ್ ಮಾರಾಯ್ತೆ, ಏತ್ ದಿನ ಆಂಡ್ ಅವೆನ್ ಕಿದೆಡ್ಡ್ ಬುಡಂದೆ. ಇನಿ ಒಂತೆ ಬೊಳ್ಕಿರಿ ಕಾಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೈ. ಈ ನಮೂನೆ ಬರ್ಸೊ ಬರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ನೆನೆತ್‌ದ್‌ನೇ ಇಜ್ಜಿ ಭೇ! ತೋಡುದ ಬರಿಕ್ ಪೋಪುನಾಂಡಲಾ ಎಂಚ....?
" ಶಂಕ್ರಣ್ಣಾ ಓ .... ಶಂಕ್ರಣ್ಣಾ.... ನಿಕ್‌ಲೆನ ಕೈಕಂಜಿಲು ಪೂರಾ ಗುಡ್ಡೆರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೋಡುದ ಬರಿಟ್ ಉಂತೊಂದುಲ್ಲ. ಬೇಗ ಬಲೇ ಮಾರಾಯ್ರ." ಆಪೆದ ಇಲ್ಲದ ಮಾಬುನ ಸೊರ ಕೇನ್ನನೇ ತಡ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ, "ಇಂದಂಬೇ.....ಓ....ಬಾಲೇ....ಬಲಂಬೇ.... ಬಲ್ಲ್ ವೋಂಡು ಪತೊಂದು ಬೇಗ ಬಲಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ಒಂಜಿ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪನೊಲಿನ್ ಬೆರಿಕ್ ಪಾಡೊಂದು ಬಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಬೆರಿರ್ದೇ ರಾಧಕ್ಕೆಲಾ ಒಂಜಿ ಪರಿಕಟೆ ಪನೊಲಿನ್ ಪಾಡೊಂದು ಪಿದಡಿಯೆರ್. ಓದೊಂದಿತ್ತಿನ ಸತೀಶೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಸ್ವರ ಕೇನ್‌ದ್ ಬೂಕುನು ಅವುಲೇ ದೀದ್ ಕೈಟ್ ಬಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಡೆ ಪತೊಂದು ಪೋಯೆ. "ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಳೋನುಲೆ ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪ" ಪನ್ಪುನ ಅಮ್ಮನ ಸ್ವರ ಮಗಳ್ ಸರಿತಾನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರುಂಡು. " ಈ ಪೊಪ್ಪ ಇನಿದಾಯೆ ಬೋಡಾದ್ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಬುಡುತಿನಿ ನನ ಏತ್ ಪೊರ್ತು ಆಪುಂಡಾ ದಾನ್ನೇ" ಪನೊಂದೇ ಪೊದ್ದಿದ್ ಜೈಯ್ದಿನ ಮೆಗ್ಯನ್ ತೂದು ಬರೆಯೆರೆ ಕುಲ್ಯಳ್ ಸರಿತಾ.
ಬಾಕಿ ಮಾರ್‌ದ ಶಂಕರಣ್ಣನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಸಂಸಾರೊ. ಇತ್ತಿನ ಒಂತೆ ಜಾಗೆಡ್ ಸಾಗೊಲಿ ಮಂತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮೂಜಿ ಜೋಕುಲು, ರಡ್ಡ್ ಆಣ್, ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು, ಶಾಲೆಗ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಮಲ್ಲಾಯೆ ಸತೀಸೆ ಬಿ.ಎ. ಓದೊಂದುಲ್ಲೆ. ರಡ್ಡ್‌ನೆದ ಪೊಣ್ಣು ಸರಿತಾ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಕಲ್ತೊಂದುಲ್ಲಲ್. ಎಲ್ಯಾಯೆ ದಿನೇಸೆ ಏಳ್‌ನೆಡ್ ಉಲ್ಲೆ. ಬೊಡೆದಿ ರಾಧಾ ಕಂಡನಿಯನೊಟ್ಟುಗ್ ಕಂಡೊಂಡು. ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಅಂಚಾಯಿನೆಟ್ ಉಣೆಯೆರೆ ತಿನಿಯರೆ ಅಲ್ಪಾರ್ದಡೆ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಜೋಕುಲೆನ ಶಾಲೆ ಅಂಗಿ, ಬೂಕು, ಪೀಸ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೇಲ್ ಕರ್ಚಿಗ್ ಬಾರೀ ಬಂಗ. ಏತ್ ಬಂಗ. ಆಂಡಲಾ ಜೋಕುಲೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಒಂಜಿ ಆಸೆ. ಐಕ್ ತಕ್ಕ ಜೋಕುಲುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿದವು. ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ದ ಜೋಕುಲು. ಕಲ್ಪೆರೆಲಾ ಉಸಾರುಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ. ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಬೆನ್ಪುನ ಜೀವೊಲು. ರಡ್ಡ್ ಪೆತ್ತೊಲು

ಐತ್ ಪೇರ್‌ನ್ ಮಾರ್ದ್ದ ತಿಕ್ಕ್‌ನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಜೋಕುಲೆನ ಬಸ್‌ಕ್, ಐಕ್ ನೇಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆಲಾ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುಯೆರ್. ಏರೆನ ರಗಳೆಗ್ ಪೋವಂದೆ ಅಕ್‌ಲೆನಾತಿಕೆ ಮರ್ಯಾದೆಟ್ ಕರಿಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಊರುದಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ರಾಧಾಕ್ಕೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ, ಮರ್ಯಾದೆ. ಕಂಡ, ತೋಟ, ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಜೋಕುಲೆನ ಲೆಕ್ಕ ಮೋಕೆ ಮನ್ಪುನ ಶಂಕರಣ್ಣಗ್ ಮರಿಯಾಳೊಡು ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಒಂಜಿ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ. ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಮೇಯೆರೆ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬುಡೊಡು. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋವೋಡಾಂಡ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ತೋಡುನು ಕಡಪೊಡು. ಮರಿಯಾಳೊಡು ಬೊಳ್ಳ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಬಾರಿ ಬಂಗ. ತೋಡುದ ಬರಿಟ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲುದು ಬೊಳ್ಳ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಡಪಾವೊಂದು ಬರೊಡು.

ಇನಿಲಾ ಅಂಚನೇ ಆಂಡ್. ಕಾಂಡೆ ಒಂತೆ ಬೊಳ್ಕಿರ್ ಆಯಿನ ತೂದು ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಅವೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಮೂಜಿ ದಿನ ಆಂಡ್ ಕಿದೆಟೇ ಕಟ್ಟ್‌ ಪಾಡ್‌ದ್. ಏತ್ ದಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡೊಲಿ? ಬಯ್ಯಲಾ ಮುಗಿಯೊಂದು ಬಯ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ಒಂತೆ ಕೈಕಾರ್ ಆಂಡಲಾ ನುಸುಲು ಆವಡ್ ಪಂಡದ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಆಂಡ ಮದ್ದೆನ ಆನಗ ಸುರುವಾಯಿನ ಗಾಳಿ ಬರ್ಸೊ ಊರುನೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ತೋಡು ನಿಲಿಕೇ ಬೊಳ್ಳ. ಕೈಕಂಜಿಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲಗೆ ಅಂಚಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೋಡುದ ಬರಿಕ್ ಪಾರಿಯೆರ್. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿದ ಜವನೆರ್‌ಲಾ ಪಾರೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ತೋಡುದ ಆಪೆಕ್ ಪೆತ್ತೊಲು ಚಂಡಿಯಾದ್ ನಡುಗೊಂದುಲ್ಲ. "ರಡ್ಡ್ ಪೆತ್ತ, ರಡ್ಡ್ ಕಂಜಿಲು, ಒಂಜಿ ಬೋರಿ, ನನೊಂಜಿ ಬೋರಿ ದಾನೆ ತೋಜುಜಿ. ಇಂದಂಬೆ ಬಾಲೇ ನಮ್ಮ ಗೆಂದೆ ಬೋರಿ ದಾನೆ ಬರಂದ್‌ನೇ. ಆಯೆ ಒಂತೆ ಪಾಪ ಓಲು ಬಾಕಿ ಆತೆನಾ ದಾನ್ನಾ" ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಪೇಚಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. "ಪೊಪ್ಪ ಗೆಂದೆ ಬೋರಿ ಬರುವೆ ಬತ್ತ್‌ನೆನ್ ಅಂಚಿಗ್ ಕಡಪಾವುಗ. ಬೊಳ್ಳ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುನ ಅಂದಾಜಿ ಇಜ್ಜಿ" ಸತೀಸೆ ಅಮ್ಮೆರೆಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಲ್ಲ್ ಪತೊಂದು ಪಾಪು ಕಡತ್‌ದ್ ಆಮೆಯಿಕ್ ಪೋಯೆ. ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಜವನೆರ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಒಂಜೊಂಜೇ ಪೆತ್ತದ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಬಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತೋಡು ದಾಟಾಯೆರ್. ಬರ್ಸೊ ಸುರುಗುಟ್ಟುದು ಬರೋಂದುಂಡು. "ಛೇ! ಆ ಗೆಂದೆ ಬೋರಿ ಒಂಜಿ ಬೈದ್‌ಂಡಯಾವುದು ಒರ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಬೆಚ್ಚೊಡೆ ಕುಲ್ಲೊಂದೊಲಿ. ಓಡೆ ಪೋಯೆಪ್ಪಾ" ರಾಧಕ್ಕೆ ಗಡ ಗಡ ನಡುಗೊಂದೇ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ "ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಲೆ, ಯಾನ್ ಪೋದು ಬೋರಿನ್ ದೇರೊಂದು ಬರ್ಪೆ" ಸತೀಸ್ ಗುಡ್ಡೆಗೆ ಪೋಯೆರೆ ಪಿದಾಡಿಯೆ "ಬೊರ್ಚಿ ಬಾಲೆ ಒರಿಯೆ ಪೋಪುನ ಬೊರ್ಚಿ. ಒರಿಯಗ್ ತೋಡು ಕಡಪಾಯೆರೆಲಾ ಬಲ್ಲಿ, ಯಾನ್‌ಲಾ ಬರ್ಪೆ" ಶಂಕರಣ್ಣೆಲಾ ಪನೊಲಿ ಪಾಡೊಂದು ಪಾಪುಗ್ ಕಾರ್‌ದೀಯೆರ್. "ಬೊಡ್ಚಿ ಪೊಪ್ಪ ಈರ್ ಬರ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ನಿಕುಲು ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಲೆ; ಒರಿಯಗ್ ಕಡಪಾಯೆರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ಮೂಲು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಏರೆನಾಂಡಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆ. ಇತ್ತೆ ಈರ್ ಬರ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ" ಸತೀಸೆ ಒರಿಯೆ ಪೋನಗ ತಿರ್ತ ಇಲ್ಲದ ಗಿರೀಶೆ "ಸತೀಸಣ್ಣ ಯಾನ್‌ಲಾ ಬರೊಡೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಆಯೆನ ಅಮ್ಮೆರ "ಆವು ಗಿರಿ ಈಲಾ ಪೋಲ ಸತೀಸಣ್ಣಗ ಉರು ಆಪುನೆಕ್ ಆಂಡ್" ಪಂಡ್‌ದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಪನೊಲಿ

ಪಾಡೊಂದು ಗುಡ್ಡೆದ ಬರಿಕ್ ಪೋಯೆರ್.

ಬಯ್ಯದ ಬಾಂಗ್ ಆಂಡ್. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋಯಿನಕ್‌ಲೆನ ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಬರ್ಸೊಲ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಜಿ. ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೊಂದೇ ಪೋಪುಂಡು. "ಈ ಬೋರಿ, ಓಡೆ ಮರಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡಪ್ಪಾ, ಜೋಕುಲು ನನಲಾ ತೋಜುಜೆರ್" ರಾಧಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದ ಜಗಲಿಡೇ ಉಂತೊಂದು ನಾಲಿ ಉದ್ದ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. "ಈರ್ ಉಲಾಯಿ ಬಲೆಮ್ಮಾ ಜಗಲಿಗ್ ಬರ್ಸೊದ ಇರಲಿ ಬೀಜುಂಡು" ಮಗಳ್ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅರೆಗ್ ಕೇನುಜಿ. ಶಂಕರಣ್ಣೆ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ತೋಡುದ ಬರಿಕ್ ಪೋದು ಬತ್ತೆರ್. "ಅಂದಾಯೆ, ಜೋಕುಲು ಬತ್ತೆರಾ ಬೋರಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ?" "ಇಜ್ಜಿ ಮಾರಾಯ್ರೇ ಓಡೆ ಪೋತುಂಡಪ್ಪಾ'ಈ ಬೋರಿ. ಮೊಕುಲು ಓಲು ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರಾ ದಾನ್ನ" ಶಂಕರಣ್ಣೆ ಬರ್ಸೊಗೇ ಉಂತೊಂದು ಪಾತೆರೊಂದುಪ್ಪುನೆನ್ ತೂದು ಮಗಳ್ ಸರಿತಾ "ನಿಕುಲು ಒರ ಉಲಾಯಿ ಬರ್ಪರಾ, ಅಣ್ಣನಕುಲು ಇತ್ತೆ ಬರ್ಪೆರ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೋರು ಮಲ್ತಲ್. "ಛೇ! ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಕಾಂಡೆ ಈ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬುಡಿಯೆಪ್ಪಾ" ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಪನೊಂದೇ ಕಿದೆಕ್ ಪೋದು ತೂದು ಬತ್ತೆರ್. "ಅಣ್ಣಗ್ ಎಲ್ಲೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸುರು. ಮಸ್ತ್ ಓದೆರೆ ಉಂಡುಂದು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಓದುನೆ ಏಪ" ಸರಿತಾಗ್ ಅಣ್ಣನ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಚಿಂತೆ. "ಯಾವುದೇ ನಿನ್ನ ರಾಗ, ಆಯೆ ಒರ ಬರಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನುಲ್ಲೆ, ಇಂಬಳೆನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ; ಆಯೆ ಓದಂದೆಲಾ ಪಾಸಾವೆ." ರಾಧಕ್ಕೆ ಮಗಳೆನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಾಯೆರ್. "ಅವು ಏರ್ ಪಾರೊಂದು ಬರ್ಪುನೆ? ಗಿರಿಯತ್ತಾ? ಬಚ್ಚಾವು! ಬತ್ತೆರ್ ತೋಜೊಡು, ಇಂದದೇ ಸರಿತಾ ಮಂಡೆಡ್ ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್ ಉಂಡತ್ತಾ? ಪಾಪ! ಚಳಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋದುಪ್ಪೆರ್" ರಾಧಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲ ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತೆರ್. "ಶಂಕ್ರ ಮಾಮಾ .... ಓ ಶಂಕ್ರಮಾಮಾ ..." ಗಿರೀಸೆ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬುಲ್ತೊಂದೇ ಬರೋಂದುಲ್ಲೆ "ದಾಯ್ತೆಂಬೇ ಸತೀಸಣ್ಣೆ ಓಲ್ಲೇ.... ಬೋರಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ... ಈ ದಾಯೆ ಬುಲಿಪುನೆ... ಬೂರಿಯನಾ" ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಪಾರೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ರಾಧಕ್ಕೆ ಕಂಡನಿ ಬಲಿಪುನೆನ ತೂದು ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆರ್ "ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಾರೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತ... ದಾನೇಂಡಪ್ಪಾ ಬೋರಿ ಮಿನಿ ಬೊಳ್ಳೊಗ್ ಪೋಂಡ ದಾನೆ ಸಾವು" ಪನೊಂದೇ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. "ಅಯ್ಯೋ.... ಎನ್ನ ಬಾಲೆ... ಎನ್ನ ಬಾಲೆ ಬೊಳ್ಳೊಗು ಪೋಯೆಗೇ..." ಕಂಡನಿಯನ ಆರ್ಭಟೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ರಾಧಕ್ಕನ ತಿಗಲೆ ಧಸಕ್ಕಾಂಡ್. "ದಾಯ್ತಾ..... ಸತೀಸೆ ಬೊಳ್ಳೊಗ್ ಪೋಯೆನಾ.... ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೇ.... ಏರಾಂಡಲಾ ಪೋಲೆಪ್ಪಾ.... ಎನ್ನ ಮಗನ್ ಒರಿಪಾಲೇ" ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದೇ ಪಾರಿಯೆರ್. "ಗಿರೀ.... ದಾಯ್ತಾಂಡ್‌ಂಬೇ ... ಈ ಪಂಡಿನೆ ಸತ್ಯನಾ" ಸರಿತಾ ಬುಲ್ತೊಂದೇ ಗಿರೀಸಡ ಕೇಂಡಳ್.

"ಅಂದ್ ಸರಿತಕ್ಕ, ಎಂಕುಲು ಬೋರಿನ್ ದೇರೊಂದು ಬನ್ನಗ ತೋಡುಡು ಬೊಳ್ಳ ಅಂಚೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏರೆನಾಂಡಲಾ ಲೆಪ್ಪುಗಾಂದ್ ಪಂಡೆ. ಬೊಡ್ಚಿ ಕಡಪಾಯೆರೆ ಆಪುಡಾಂದ್ ತೂಕ. ಈ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪೋಲ ಪಂಡೆರ್. ಆರ್ ಬೋರಿದ ಕೆಕ್ಕಿಲೆಗ್ ಬಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಪುಡು ಉಂತೊಂದು ಕಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆತಾನಾಗ ಲಟಪಟಾಂದ್ ಸೊರ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ತೂನಗ ಪಾಪು ನಡುಟೇ ಪೊಲಿಯೊಂದುಂಡು. ಸತೀಸಣ್ಣ ಈ ಮೆಕ್ ಬಲೇ ಪಾಪು ಪೊಲಿಯೊಂದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೆ. ಅಣ್ಣೆ ಬಲ್ಲ್‌ನ್ ಪತೊಂದೇ ಪಾಪುಡು

ಬರೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೇ ತುಂಡಾದ್ ಬೂರುಂಡು. ಸತೀಸಣ್ಣೆಲಾ ಐತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೂರೆಯೆರ್. ಬೋರಿ ಈಮೈಕ್ ಬತ್ತ್‌ದಾತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಗಿರೀಸೆ ಸೇಂಕ್ ಸೇಂಕ್‌ದ ಪಂಡಿನ ಕತೆನ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಸರಿತಾ ಅರಬ್ಬಾಯಿ ಪಾಡ್ಯಳ್. ಬರ್ಸೊಕು ಬೆಚ್ಚ ಮಂದಿರ್ ಪೊದ್ದಿದ್ ಜೆತ್ತಿದಿತ್ತ್‌ನ ದಿನೇಸಗ್ ಅಕ್ಕೆನ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇನ್‌ದ್ ಎಚ್ಚರ ಆಂಡ್. ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತೂನಗ ಇಲ್ಲಲ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಕಾ ಅಕ್ಕಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೆ. ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಕ್ಕೆನ್ ತೂದು ಅಲೆನ ಕೈತಡೆ ಪಾರೊಂದು ಪೋಯೆ. "ದಾನೆ ಆಂಡ್ ಅಕ್ಕ? ಅಮ್ಮನಕುಲು ಓಲ್ಲೆರ್" ಸರಿತಾ ಮೆಗ್ಯನ್ ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ "ದಿನೂ ಅಣ್ಣೆ ಬೊಳ್ಳೊಗು ಪೋಯೆರ್..." ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೋರು ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಲ್. ಆತಾನಗ ಅಪೆದ ಇಲ್ಲದ ಮಾಬು ಬತ್ತ್‌ದ್ "ನಿಕುಲು ಉಲಾಯಿ ಪೋಲೆ, ಅಮ್ಮನಕುಲು ತಿರ್ತ್ ಬೈಲ್‌ಗ್ ಪೋತೆರ್. ನಿಕುಲು ಓಡೆಲಾ ಪೋವೊರ್ಚಿ ಉಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲುಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೈಲ್‌ದಡೆ ಪಾರೊಂದ್ ಪೋಯೆ. ರಾತ್ರಿ ಎಣ್ಮ ಗಂಟೆ ಆನಗ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತೆರ್. ಸರಿತಾ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂಯಲ್. ಸತೀಸಣ್ಣೆ ಇಜ್ಜಂಡ್. ಕೇನೆರೆ ಬಾಯಿ ಬರ್‌ಪುಜಿ. ಬೊಬ್ಬೆನ್ ಕೇನ್ನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಅಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಜೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಮ್ಮಲಾ ಪೊಪ್ಪಲಾ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ದಡೀಲ್ಲಾಂದ್ ಉಲಾಯಿ ಬೂರ್ಯೆರ್.

ಸತೀಸೆ ಬೊಳ್ಳೊಗು ಪೋದು ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಆಂಡ್. ಇಡೀ ಊರುದಕುಲು ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ತೂದ್ ಆಂಡ್. ಓಲುಲಾ ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪುನ ಆಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕಾತ್‌ದ್ ಕುಲ್ದೆರ್. ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆಲಾ ರಾಧಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪಜೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತೆರ್. ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ತೂ ಪಾಡಂದೆ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕಿದೆಟ್ ಕೈಕಂಜಿಲು ಒಂಜೇ ಸಮನೆ ಅರೆದೊಂದುಲ್ಲ. ಬರ್ಸೊ ಕಡಿಮೆ ಆತ್‌ಂಡ, ಬೊಳ್ಳ ಜಯಿದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಬಾಕಿಮಾರ ಇಲ್ಲಡ್ ಮಸಣದ ಮೌನ. ಜಾಲ್‌ದ ಬರಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಪೆಲತ ಮರಟ್ ಪಕ್ಕಿಲೆನಲಾ ಸೊರಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಶಂಕ್ರಣ್ಣಗ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಬೋರಿಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನ ಅಪರಾದೊದ ಬಾವನೆ. ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬುಡುದು ಯಾನೇ ಬಾಲೆನ್ ಕೆರಿಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕ್ರಣ್ಣನ ಮನಸ್ಸ್ ಪನೊಂದುಂಡು. ಎನನ್ ತೋಡು ಕಡಪಾಯೆರೆ ಪೋದು ಸತೀಸೆ ಬೊಳ್ಳೊಗು ಪೋಯೆ ಪನ್ಪಿನ ಬಾವನೆ ಆ ಬೋರಿದ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೋಜುಂಡು. ಆ ಬೋರಿಲಾ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊರ್ದು ನೀರಾವಡ್ ಪಂತಿಯಾವಡ್ ಮುಟ್ಟುದುಜಿ. ಪಸು ಆಂಡ ದಾನೆ ಬುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಾ?

ಮಗನ ಬಿ.ಎ. ಆಯಿ ಬೆರಿಕೆ ಎಂ.ಎ. ಗ್ ಪಾಡೊಡು. ಎಂ.ಎ. ಆಂಡ ಕಾಲೇಜಿದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕುಂಡುಗೆ. ಎಡ್ಡೆ ಸಂಬಳ ಉಂಡುಗೆ. ಅಯಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಂಕ್ ದಾಲಾ ಬಂಗೊ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಕನ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿ ಆ ಮಗನ ಪುನೊಕ್ಕು ತೆಲಿ ನೀರ್ ಪರಂದೆ ಕಾತ್‌ದ್ ಕುಲ್ದೆರ್. ಇಡೀ ಊರುದಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಮಾದಾನೊ ಮನ್ಪುವೆರ್. ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆನ ದುಃಖೊ ತೂದು ಕಣನೀರ್ ಪಾಡೊಂದು ಪೋಪೆರ್.

"ಶಂಕ್ರಾ, ಪತ್ತ್ ದಿನ ಆಂಡ್, ಮಾತ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ತೂದು ಆಂಡ್, ನನ ಪುನ ತಿಕ್ಕುನ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಕುಲು ತೆಲಿ ನೀರ್ ಪರಂದೆ ಇಂಚ ಜೆತ್ತೊದಿತ್ತರ್‌ಡ ಈ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲೆನ ಕತೆ ದಾನೆ? ಅಕುಲು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಪುನ ಬೊರ್ಚ್ಚಾ? ತಿನ್ಪುನ ಬೊರ್ಚ್ಚಾ? ಅಕ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ಕೆರ್ಪುನ ಅಂದಾಜಾ?

ಕಿದೆತ ಕೈಕಂಜಿಲುಲಾ ಬಚ್ಚಿದ್ ಪೋತ. ಆ ಬೋರಿ ಸಯ್ಯೆರೆ ಬೂರ್ದುಂಡು. ನಿಕುಲು ಈತ್ ತೆರಿನಕುಲು ಇಂಚ ಮಲ್ತರ್ಡ ಎಂಚ? ರಾಧಾ ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಬುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಾ?" ಮಿತ್ತ ಇಲ್ಲದ ರಾಮಣ್ಣೆ ರಡ್ಡ್ ಗೌಜಿ ಮಲ್ತೆರ್. "ರಾಮಣ್ಣಾ, ಯಾನೇ ಎನ್ನ ಬಾಲೆನ್ ಕೆರಿಯೆ, ಇಂಬಲ್ ಬೊರ್ಚಿ ಬೊರ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡಿಲೆಕೊನೇ ಯಾನ್ ಅವೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಬುಡ್ದು ಎನ್ನ ಬಾಲೆನ್ ಕೆರಿಯೆ. ನನ ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಬದುಕುನೆ ಪನ್ಲೆಗೆ" ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಗೋಡೆಗ್ ತರೆನ್ ಹಾಕೊಂದು ಅರಬ್ಬಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್. "ಶಂಕ್ರಾ, ಸಮಾದಾನೊ ಮಂತೊನು. ಒರಿ ಸೈತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನನೊರಿ ಸಯ್ಯೆರೆ ಪೋಂಡ ಎಂಚ ಪನ್. ಲೋಕ ನಡಪೆರೆ ಉಂಡಾ? ನಿಕುಲು ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ರಡ್ಡ ಒನಸ್ ಮನ್ಪೊಡು. ಈ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲೆನ ಮೋನೆ ತೂದಾಂಡಲಾ ನಿಕುಲು ಈ ದುಃಖೊನು ಮರಪೊಡು. ಲಕ್ಕ್‌ಲೆ ತುಕಾ... ರಾಧಾ... ತೂಲಾ ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲು" ರಾಮಣ್ಣನ ಪಾತೆರ ಕೇನ್‌ದ್ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಯೆರ್. ಉಂತೆರೆ ಸಕ್ತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಗೋಡೆಗ್ ಒರಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನಗ ಗೋಡೆದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಸತೀಸನ ಪಟ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡು. ಅವೆನ್ ತೂದು ದುಃಕ ಉರ್ಕರ್‌ಂಡ್. ಮೋನೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. "ಅವು ಏರ್ ಪಾರೊಂದು ಬರ್ಪುನಿ, ನಮ್ಮ ಮಾಬು ಅತ್ತಾ? ಇಡೇನೆ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ ದಾನೆ ಆಂಡ್" ರಾಮಣ್ಣೆ ಚಾವಡಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಜಗಲಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್.

"ಶಂಕ್ರಣ್ಣಾ... ಶಂಕ್ರಣ್ಣಾ..." ಮಾಬು ಸೇಕೊಂದು ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೆ. "ದಾಯ್ತಂಬೇ ಮಾಬು ದಾನೆ ದಾನೇಂಡ್" ರಾಮಣ್ಣೆ ಕೇಂಡಿಲೆಕೊನೆ ಮಾಬು ಸೀದಾ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆ.

"ಶಂಕ್ರಣ್ಣ... ಶಂಕ್ರಣ್ಣ... ಸತೀಸಣ್ಣೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದೇ... ಉಸಾರಿ ಉಲ್ಲೆ" "ಆಂ ದಾಯ್ತಾ... ಎನ್ನ ಬಾಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದೆನಾ? ಓಲ್ಲೇ.... ರಾಧಾ.... ಓ ರಾಧಾ.... ಲಕ್ಕ್..... ದಿನೂ... ಸರಿತಾ....ಬೇಗ ಬಲೇ... ಅಣ್ಣೆ ಉಲ್ಲೆಗೆ.... ಎನ್ನ ಬಾಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಆತ್‌ಜಿಗೆ... ಮಾಬು .... ಈ ಪನ್ಪುನೆ ಸತ್ಯನಾ?..... "ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ದಡಕ್ಕನೆ ಲಕ್ಯೆರ್. ರಾಧಕ್ಕೆ. ದಿನೇಸೆ, ಸರಿತಾ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ಯೆರ್." "ಮಾಬು.... ಈ ದಾಯ್ತ ಪನ್ಪುನಿ, ನಮ್ಮ ಸತೀಸೆ ಉಲ್ಲೆನಾ..... ಓಲುಲ್ಲೇ.... ಈ ತೂಯನಾ.... ಬೇಗ ಪನ್ ಮಾರಾಯಾ" ರಾಮಣ್ಣೆ ಅಮಸರಗಟ್ಯೆರ್.... "ಅಂದ ಮಗ ಮಾಬು.... ಎನ್ನ ಸತೀಸೆ ಓಲುಲ್ಲೆ ಒರ ಪನ್. ಎನ್ನ ಕರ್ಲ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡು." ರಾಧಕ್ಕೆ ಬುಲಿತೊಂದೇ ಕೇಂಡೆರ್." ಅಂದ್ ರಾಧಕ್ಕ ಯಾನ್ ಪನ್ಪುನೆ ಸತ್ಯ. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ತೂದು ಬತ್ತ್‌ನೆ. ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಉಲ್ಲೆ" ಮಾಬು ಪನೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕನೇ ರಾಧಕ್ಕೆ "ಅಯ್ಯೋ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಉಲ್ಲೆನಾ? ದಾನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉಸಾರ್ ಉಲ್ಲೆನಾ " ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. "ಉಂತು ರಾಧಾ ಆಯೆ ಸರೀ ಪನಡ್." ರಾಮಣ್ಣೆ ಜೋರು ಮಲ್ತೆರ್. "ರಾಧಾಕ್ಕ, ಸತೀಶ್ ಉಸಾರ್ ಉಲ್ಲೆ ಮೈಕೈಕ್ ಒಂತೆ ಬೇನೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಆತೆ; ಈರ್ ದಾಲಾ ಪೋಡಿಯೊರ್ಚಿ" "ಮಾಬು ಈ ಬಾಲೆನ್ ತೂಯನ ಪಾತೆರಿಯನಾ" ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಮಾಬುನ್ ಅರ್ಕ್ಕ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್.

"ಅಂದ್ ಶಂಕ್ರಣ್ಣಾ, ಯಾನ್ ಇನಿ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋದಿತ್ತೆ. ನಮ್ಮ ಗುಡ್ಡೆದಿಲ್ಲದ ಹರಿ ಜ್ವರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಮಿಟ್ ಆದಿತ್ತೆ ಅತ್ತಾ? ಆಯನ್ ತೂಯೆರೆ ಪೋದಿತ್ತೆ. ಹರಿನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋನಗ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನಕುಲು ಸೇರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್‌ಲಾ ಮೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂಯೆ. ಹಾಸಿಗೆಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಇತ್ತಿನಾಯೆ ಸತೀಸಲೆಕ್ಕ

ತೋಜುಂದಿತ್ತ್. ಎಂಕ್ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಪಿದಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಒರ್ತಿ ಸಿಸ್ಟರ್‌ಡ ಆ ಜವನಿಯೆ ಏರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಆರ್ ಪಂಡೆರ್ ಮುರಾನಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಓಡದಕುಲೆಗ್ ಸುದೆತ ಬರಿತ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಈ ಜವ್ವನೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ನೆಗೆ. ಅಕುಲು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಜೀವ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಅಕುಲು ಕೊನತ್‌ದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಸೇರ್ಸಯೆರ್. ಕೋಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮತಿ ಇಜ್ಜಂಡ್. ಇನಿ ಮತಿ ಬಯ್ದಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಉಸಾರ್ ಉಲ್ಲೆರ್, ಪಾತೆರುವೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಎನನ್ ತೂದು ಓ... ಮಾಬು, ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ ಊರುದಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಡ ಪಂಡೆ. ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಎನಡ 'ದಾನೆ ಆಂಡ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಮಾತಾ ಕತೆನ್ ಪಂಡೆ. "ಈರ್ ಬತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. ಆ ಓಡದಕುಲು ತೂಯಿನೆಟ್ಟ್ ಇಂಬೆರ್ ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್. ಓಡೆಗ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಆತ್‌ಜಿ. ಎಲ್ಲೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಲಿ" ಪಂಡೆರ್. ಮಾಬು ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನು ಕೇನ್‌ನ್ನೇ ತಡ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ "ರಾಧಾ ಪಿದಾಡ್ ಇತ್ತೆನೇ ಪೋದು ಬಾಲೆನ್ ತೂಕ ;ರಾಮಣ್ಣ ನಿಕ್‌ಲೆನ ಆಶೀರ್ವಾದೊಡು ಎನ್ನ ಬಾಲೆ ಒರಿಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಮಣ್ಣನ ಕೈಯಿನ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. "ಶಂಕ್ರಾ, ಎಂಕ್ಲೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಅತ್ತ್. ನಿನ್ನ ಎಡ್ಡೆತನ ಉಂಡತ್ತ ಅವು ನಿನ್ನ ಮಗನ್ ಕಾತ್‌ಂಡ್. ನನ ತಡ ಮನ್ಪುನ ಬೊರ್ಚಿ, ಪೋಯಿ ಯಾನ್‌ಲಾ ಬರ್ಪೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋದು ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಕ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಜತ್ತೆರ್.

"ಪೊಪ್ಪಾ ಎಂಕುಲುಲಾ ಬರೊಡ" ಸರಿತಾ ಮೆಲ್ಲ ಕೇಂಡಳ್. "ಬಲೇ ಬಲೇ .... ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಬಲೇ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪೋಯಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಜೋಕುಲೆನ್ ಲೆತೊಂಡೆರ್. ಕಿದೆಟಿತ್ತಿ ಆ ಬೋರಿಗ್‌ಲಾ ವಿಸಯೊ ಗೊತ್ತಾಂಡ್; ಬಲ್ಲ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಆ ಗೆಂದೆ ಬೋರಿ ಶಂಕ್ರಣ್ಣನ ಕೈಕಾರ್‌ನ ನಕ್ಕರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೋರಿದ ತರೆನ್ ಪೂಜಿದ್ ಶಂಕ್ರಣ್ಣೆ ಎಂಕುಲು ಸತೀಸನ್ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಕಿದೆಕ್ ಪೋದು ರಡ್ಡ್ ಸೂಡಿ ಬಯ್ಯಿನ್ ಗಿರ್ತ್‌ತ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಬೋರಿ ಬೀಲ ಆಡಾವೊಂದು ಬಯಿ ತಿನ್ಯರೆ ಬಾಯಿ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿಮಾರ್ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಆ ಮಲ್ಲ ಪೆಲತ ಮರಟ್ ಬೊಕ್ಕೊರ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕೇನರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

✍ **ಉಷಾ ಎಂ.** ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಬಿ.ಎಂ. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಉಳ್ಳಾಲ - 575 159

ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿಲ ಮೆನ್ಕಡ್

ಕರ್ನಾಟ ದೇವಿನ ಕಿರಿಟೊಡೊಂಜಿ
ಕಲ್ಲ್ ವಜಿರೊನೆ ಮೆನ್ಕುಂಡು
ಅವ್ವೆ ಪೊರ್ಲ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್‌ದ್
ಲೆತ್ತ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುಂಡು
ಪಚ್ಚೆ ವರ್ಣೊದ ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆಗ್
ಕಡಲ ಸೆರೆಕುಲೆ ಬೊಲ್ಕದಡಿಗೆ
ನೀಲಿ ಬಾನೊಡು ಓಲೆ ತೂಂಡಲ
ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಮುಗಲುಲು

ನಾಲ್ ದೇಶದ ನಾಲ್ ಬಾಷೆದ
ಜನೊಕುಲೊಂಜೆಂದ್ ಸಾರುನ
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನ ಪುಣ್ಯ ಮಣ್ಣ್‌ಡೆ
ಬೇದ ದಾಂತೆನೆ ಬದುಕುನ
ತಮಿಳೆರಾವಡ್ ತೆಲುಗೆರಾವಡ್
ಮಳಿಯಾಳಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಲಾವಡ್
ಕನ್ನಡದ ಆ ನೀಲಿ ಬಾನೊಡು
ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿಲ ಮೆನ್ಕಡ್

✍ **ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ,** ಜಪ್ಪಿನ ಮೊಗರು ಮಂಗಳೂರು.

ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗೆ ಗಣಪೆ

ಈ ಲೋಕೊಡು ಅತ್ಯಂತ ಎಚ್ಚ ಜನೊಕುಲೆಡ್ಡ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆವುನ ಹಿಂದೂ ದೇವೆರ್ ಪಂಡ ಗಣಪತಿ. ಹಿಮಾಲಯೊಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮುಟ್ಟ, ಆತೇ ಅತ್ತ್ ಈ ಆನೆ ಮೋನೆದ ದೇವೆರ್ ಭಾರತೊಡ್ದು ಪಿದಯಿ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ಜಾವಾ, ಬಾಲಿ, ಬೋರ್ನಿಯೋ, ಸುಮಾತ್ರ ದೇಶೊಲೆಡ್ ಕೆಂಬೊಡಿಯ, ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್, ಜಪಾನ್, ಮಂಗೋಲಿಯ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ನೇಪಾಳ, ಟಿಬೆಟ್, ಅಪಘಾನಿಸ್ಥಾನ ದೇಶೊಲೆಗ್ಲಾ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ತಿನಾರ್, ಆ ಊರುಲೆಡ್ ಗಣಪತಿನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಮೂರ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಣಪತಿನ್ ಹಿಂದುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೊದಕುಲುಲಾ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ಲಾ, ಯಕ್ಷೇಂದ್‌ಲಾ ನಂಬುವೆರ್, ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಪಿದಯಿ ಊರುಗು ಪೋನಗ ಗಣಪತಿಲಾ ಒಟ್ಟುಗೆ ಪೋಯೆ, ಚೋಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಕಲು ಕಡಲ್ ಕಡತ್‌ದ್ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾಗ್ ಪೋನಗ ಗಣಪತಿನ್ಲಾ ಲೆತೋನು ಪೋಯೆರ್.

ಗಣಪತಿ ಮಾತ ರೀತಿದ ಜನೊಕುಲೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಪೂಜೆ. ಕೈಕೊನುನ ದೇವೆರ್, ಆಯಗ್ ಜಾತಿ ಭೇದ ಇಜ್ಜಿ. ಪಂಥಭೇದ ಇಜ್ಜಿ. ಶೈವೆರ್, ವೈಷ್ಣವೆರ್, ಶಾಕ್ತೆರ್ ಮಾತ ಪಂಥೊದಕುಲುಲಾ ಈ ಆನೆಮೋನೆದಾಯಗ್ ಸುಗಿಪು ಸಂದಾವೆರ್, ಕಟ್ಟಾ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತೆರಾಯಿನ ವೀರವೈಷ್ಣಾವೆರ್ ಕೂಡಾ ಶಿವನ ಪರಿವಾರೊಗು ಸೇರ್ನ ಗಣಪತಿಗ್ ಕೈಮುಗಿಪೆರ್. ದೇವೆರ್ ಪಂಡ ಗಣಪತಿ ಒರಿಯೆ ಪನ್ಪಿ 'ಗಾಣಪತ್ಯ' ಪಂಥೊದಾಕುಲುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಜನಪ್ರಿಯ ಆವೊಡೂಂದಾಂಡ ಆಯೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಗೆ ಆದಿಪ್ಪುನನೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಆಯನ ಪೂಜೆಗ್ ಮಲ್ಪುನ ಮೂರ್ತಿಲಾ ಮಣ್ಣ್‌ದನೆ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಾರೊ ಆಯ ಭೂಕೇಂದ್ರ ತತ್ವದಾಯೆ. ಪಂಚಭೂತೊಳೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪ್ರತೀಕ ಆಯೆ.

ತುಳುನಾಡ್ದಕುಲೆಗ್ ಗಣಪತಿ ಬಾರಿ ಮುಟ್ಟದ ದೇವೆರ್, ಒಂಜಿಸೇರರಿ, ಒಂಜಿತಾರಾಯಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ-ಬಜ್ಜೆಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಯಾವು. ಕೊಡಿಇರೆಟ್ ಪದ್ರ್‌ನ ಅರಿತ ಮಿತ್ತ್ ವೊಗಡೊ ಇತ್ತಿ ತಾರಯಿನುಂತದ್ ಪೂಳು ಬಚ್ಚಿರೆ ದೀದ್ ತುಡರ್ ಬೆಳಗಾದ್ ಕೈ ಮುಗಿಂಡ ಗಣಪತಿ ಸೇವೆ ಆಂಡ್. ನೆನ್ನ್ ಸುತ್ತ್ಯದೀಪುನೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಸುಗಿಪುಗೊಂಜಿ ಕೇಂದ್ರ ಬೋಡತ್ತೇ ಅವ್ವೇ ಸುತ್ತ್ಯ. ವಾವೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯೊ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದಾಂಡಲಾ ಗಣಪತಿನ್ ದುಂಬು ಸುಗಿಪೊಡು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ರಿವಾಜಿ.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಗಣಪತಿನ ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನೊಲಾ ಉಂಡು. ಅವು ಬಾಮಕುಮಾರ ಸಂಧಿ. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ಅಯಿನ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನತ್‌ದೆರ್, ತುಳುವೆರೆನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಗಣಪತಿ ಬಾಮಕುಮಾರೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆನೆಮೋನೆದಾಯೆ ಆದ ಗಣಪತಿನ ಒರು ತಾಳ್ಯೆ.

ಮಿತ್ತ್ ಮಿಲೋರ್ಕೊಡು ಈಸ್ಪರ ದೇವೆರ್ ಉದ್ಯ ಉದಿಪನ ಬೆಂದೆರ್. ದತ್ತಮೆಯಿಟ್ ಪಾರ್ವತಿನ್ ಉದ್ಯಬೆಂದೆರ್. ಕುಲ್ಕರೆ ಎರಮನೆ, ಬೂಡು, ಮಾಡ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಮುತ್ತಿನ ಕೆರೆತೋಡಾಯೆರ್. ಮಾರಿಕಿದೆ, ಬೆಂದ್ರ ಕೊಟ್ಯುಉದ್ಯ ಬೆಂದೆರ್ ಮೂಲೊದ ಮಂಡಲದ ಮಾನ್ಯನ್, ಪೂಜೆಕರಿಪ್ಪರೆ ಬೆರಣ ಮಾಣಿನ್ ಉದ್ಯ ಬೆಂದೆರ್. ಬಂಗಾರಿನ ತೊಡಂಕ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ತೊಟ್ಟೆ ಪತ್ತೊಂದು ಪೂ ಪುರ್ಪಕೊಯ್ಯರೆ ಪೋಂಡು ಮಾಣಿ, ಪೂಕುಲು ಮಾತಬೆರಣ ಮಾಣಿನ್

ತೂದು ಪಾರ್ದ್ ಮಲೆ ಪತ್ತ್ಯೊ, ಬೆರಣೆ ಮಾಣಿ ಪೂಕುಲೆನ್ ಬೆರಿ ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಪಾರ್ದ್ ಪಾರ್ದ್ ಏಳ್ವೆರ್ ಸಿರಿಕುಲೆನ ಪೂತ ಕೊಪ್ಪಲೊಗು ಸೇರ್ಯೆ.

ಜಾನಗ, ಜನಪಗ, ದಾರಗ, ಗಣಪಗ, ಉಮ್ಮಗ, ಮಯ್ಯಗ, ಮಯಿಸಗ ಪನ್ಪಿ ಎಳ್ವೆರ್ ಸಿರಿಕುಲು ಪೂತಕೊಪ್ಪಲೊಡು ಬೆರಣ ಮಾಣಿನ್ ತೂಯೆರ್, "ಈಯಿ ಒಲ್ತು ಬತ್ತ? ಓಡೆ ಪೋಪಿನಾಯೇ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಯಾನ್ ಈಸ್ವರನ ನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನೆ ಪಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಮಯಿಸಗ ಪಂಡೊಲು" ಆಯೆ ಈಸ್ವರೆ ಪೊಣ್ಣ ಮರ್ಲೆ, ಬಯ್ಯಡ್ ತೂಯಿನೆನ್ ಕಲ್ತೆಡ್ ಬುಡಯೆ, ಕಲ್ತೆಡ್ ತೂಯೆನೆನ್ ಬಯ್ಯಡ್ ಬುಡಯೆ, ಕಾಡ್‌ಡೆ ಪೋಯೆಂಡ ಕರಿಯ ಕುತ್ತಿ. ಬಯಿಲ್‌ಡೆ ಪೋಯೆಂಡ ನಿಚ್ಚ ಮದಿಮಾಯೆ. ತೊಟ್ಟೆ ಪೂಕೊಯ್ದ್ ಈಯಾಂಡಲಾ ಪೋಲಂದ್ ಪಂಡಲ್.

ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿ ಈಸ್ವರಡ ಬೆರಣಮಾಣಿ ನಡತಿ ಸಂಗತಿ ಪಂಡೆ. ಈಸ್ವರೆ ಮಾರಿ ಕಿಲೆಂಜಿದ ಒರು ಆಯೆರ್. ಸಿರಿಕುಲೆನ ಪೂತ ಕೊಪ್ಪಲೊ ಪೊಗ್ಯೆರ್, ಬೊಳ್ಳು ತಾಮರೆ ಆದ್ ಕಿರೆಟ್ ನೀಂದ್ಯೆರ್. ಮೀಯರೆಗ್‌ಂದ್ ಮಯಿಸಗ ಮುತ್ತಿನ ಕಿರೆಕ್ ಜತ್ತೊಲು. ಪೂವು ನಲ್ತೊಂದು ತೆಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಳೆನ ಕೈ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಮೀದ್ ಬತ್ತಿ ಮಯಿಸಗ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ತರೆಬಾರ್ಯಲ್. ಪಳಿಯಡಿಕುಲು ಪರಿಮಳೊದ ಪೂನು ಆಳೆ ತರೆಕ್ ದೀಯೆರ್.

ರಾತ್ರೆ ಪೊತ್ತಿ ನಂದಾರೊದ ತೆಕ್ಕನಗ ಈಸ್ವರ ದೇವೆರ್ ನಿಜ ರೂಪೊ ಬೆಂದೆರ್. ಮಯಿಸಗನ ಕೈಟ್ ಪತ್ತ್ಯೆರ್, ನಿನನ್ ಯಾನ್ ಬುಡಯೆಂದ್ ಆದ ಬೋದನೆ ಪಂಡೆರ್. ಏಳ್ ಇರ್ಲ್‌ಡ್ ಎಣ್ಮಪಗೆಲ್‌ಡ್ ಪಾಡಿ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ಜೆರ್. ಎಣ್ಮನೇ ದಿನ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಮಯಿಸಗ ಪಳಿಯಡಿಕುಲೆಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈಸ್ವರ ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಿದಾಡ್ಯಲ್. ಅರಮನೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಪಾರ್ವತಿ ತೂಯೆರ್. ಈಯೇ ತಂಗಡಿ ಯಾನೇ ಪಳಿ. ನಮ ಒಪ್ಪತಪ್ಪ ಇಪ್ಪುಗ ಪಂಡೆರ್. ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕರಿನಗ ಈಸ್ವರ ದೇವೆರೆಗ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ಓಲೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಾರ್ವತಿನ್ ಲೆತ್ತ್ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ದಂಡ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು. ಸಿರಿ ದಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನಾಲ್. ಪೊರ್ಲುಡೆ ತೂವೊನ್ಲಾ ಆಜಿ ವರ್ಸೊದ ದಂಡ್‌ನ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಸಾದಿತ್ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್.

ಬಂಜಿನಾಲ್ ಮಯಿಸಗಗ್ ಒರುಂಬ ತಿಂಗೊಳು ಒರುಂಬ ದಿನ ಒರುಂಬ ಗಳಿಗೆ ಆನಗ ಸೆಲಿವುಳ್ಳ ಮೋನೆಡ್ ಪುಳಿವುಳ್ಳ ಬೇನೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಾರ್ವತಿ ಅಂಗಯಿಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಬಂಜಿ ಈಸ್‌ನಗ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಭೂಮಿಗ್ ಜನನಾಂಡ್. ಬಾಲೆನ್ ಬಾಮಕುಮಾರಾಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಪಾರ್ವತಿ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಸಾಂಕ್ಯೆರ್, ಬಾಮಕುಮಾರೆ ಬಾರೊಂದು ಬಳತೊಂದು ಸೂಕ ನೀರ್‌ಗ ಬಳತೊಂಡೆ.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಆಯೆ ಪಾರ್ವತಿನಾಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಚೆಂಡೆತ್ತಿ ಮಾರ್‌ಗ್ ಗೊಬ್ಬರೆ ಪೋಪೆ ಮುತ್ತಿನ ಚೆಂಡ್ ಕೊರ್ಲೆಪಂಡೆ. ಅಪ್ಪೆ ಬೊಡ್ಚಿ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡಲಾ ಕೇನಂದೆ ಚೆಂಡ್ ಪತೊಂದು ಪೋಯೆ. ಅಜಿಪತ್ತಾಜಿ ಕೋಟಿ ಅಸುರೆರೊಟ್ಟಿಗೆ, ಮುಪ್ಪತ್ತಮೂಜಿ ಕೋಟಿ ದೇವೆರ್ಕುಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುಪ್ಪತ್ತೂರ್‌ಂಬೊ ಭೂತೊಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರೊಂದು ಚೆಂಡ್‌ಗೊಬ್ಯೆ. ಮಾತೆರೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಬಿಗುವಾವೊಂಡೆ. ಆತಾನಗ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ನಂಜಾಂಡ್. "ಇಂಬ್ಯೆ ಒರಿ ಅಮ್ಮೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಮಗೆ. ಆಯನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಈಸ್ವರೆ ಕಂಡೊಂದು ಬೈದಿನೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕುಲೊದೂಸ್ಯೆರ್.

ಬಾಮಕುಮಾರೆ ತರೆಕಂತ ಪಾಡೊಂದು ಅರಮನೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆಡ ಕತೆ ದಾನೆಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಆಯಿಪೋಯಿ ಕತೆ ಮಾತ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡೆರ್. ಕತೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಉರಿ ಉಗ್ರೊ ಏರ್ಯೆ. ಚಂದ್ರಾಯುಧ ಪತೊಂಡೆ. ಚೆಂಡೆತ್ತಿ ಮಾರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ. ಅಸುರೆರೆನ್ ಸಂಹಾರ ಮಲ್ತೆ. ದೇವೆರ್ಕುಲೆನ್ ಗೆಂದ್ಯೆ. ಭೂತೊಲೆನ್ ಬೆರಿಪತ್ಯೆ. ಒರಿ ಅಸುರೆ ಅಯಿಡ್ದ್ ಪಾರ್‌ಪೋಯೆ. ಆಯನ್ ಬೆರಿ ಪತ್ಯೆ.
ಆತಾಪುನ ಸಮಯೊಡು ಈಸ್ವರ ದೇವೆರ್ ದಂಡ್ ಸಾದಿತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಗೋಳಿದ ಮರತ್ತಡಿ ಗಾಳಿದ ಬರವುಗಾದ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆರ್. ಪಾರ್‌ಪೋಯಿ ಅಸುರೆ ಈಸ್ವರ ದೇವೆರೆ ಕಾರ್‌ಗಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಎನನ್ ಬದ್ಕಲೇಂದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆ. ಬಾಮಕುಮಾರೆ ಆಯನ್ ಕೆರ್ಯರೆ ಚಂದ್ರಾಯುದ ಬೇರ್ಯೆ. ಈಸ್ವರ ದೇವೆರ್ ಉಂತು ಉಂತುಂದು ಪಂಡಿಲೆಕನೇ ಪನ್ನಿಕೇನಂದೆ ಆಯನ ತರೆಕಡ್ತೆ. ಬಾಮಕುಮಾರನ ಮುಟ್ಟೆ ಮಿರ್ಲೋಕೊಗು ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಅಟ್ಟೆ ಚೆಂಡೆತ್ತಿ ಮಾರ್ನ್ದ ಬೂರುಂಡ್. ಸುದ್ದಿ ಪಾರ್ವತಿಗ್ ಮುಟ್ಟುಂಡ್. ತರೆ ಬಿರ್ಕು ಪಾಡೊಂದು ಪಾರ್ವತಿ ಬುಳ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಎನಮಗನ್ ಒರಿಪಲೆ ದೇವೆರೇಂದ್ ಈಸ್ವರಡ ನಟ್ಟೊಂಡಲ್. ಈಸ್ವರೆ ತರೆ ನಾಡ್ಯರೆ ಮಂದೆಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. ಓಲು ನಾಡ್‌ಂಡಲಾ ಮುಟ್ಟೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ.
ಈಸ್ವರ ದೇವೆರ್ ಬಡೆಕಾಯಿ ತರೆಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತಿ ನರಮಾನ್ಯನ ತರೆ ಕಡ್ತ್ ಕನಲೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಕುಲೆಗ್ ನರಮಾನ್ಯನ ತರೆ ಒಲ್ಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಅರಸುಲೆನ ಪಟ್ಟದಾನೆ ಬಡೆಕಾಯಿ ತರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ತರೆ ಕಡ್ತ್ ಕನತೆರ್. ಅಟ್ಟೆಗ್ ಅಯಿನ್ ದೀದ್ ಜೂವೊ ಕೊರ್ಯೆರ್. 'ನಿನಮಗೆ ಅಂದಾ ಪಾರ್ವತಿಂದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಒಕ್ಕೊಡ್ದು ತಿರ್ತ್ ಅಂದ್. ಮಿತ್ತ್ ಅತ್ತ್ ದೇವೆರೇ ಪಂಡಲ್ ಪಾರ್ವತಿ. "ಬಾಲೆ ಬಾಮಕುಮಾರೆ ಪೋಲ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಆಲ. ವರ್ಸೊಗೊಂಜಿ ದಿನ ಚೌತಿದಾನಿ ಕೊಪ್ಪೊಂದು ಬುಡಡ ಅರಂತಡೆಂದ್ ಪೋಡ್ಯಡ. ಜಾತ್ಯಾಯಿ ಜಾತಿದಕುಲೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ನಿನ್ನ ಬಂಜಿದ ಗುಜರ್ಮೆ ತೀರ್ಸವೊನುಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಗಣಪತಿಂದ್ ಪಂಡಿನಕುಲೆಗ್ ಸಾರತಿಯಾದುಂತುಲಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಈಸ್ವರ ದೇವೆರ್ ವರೊ ಕೊರ್ಯೆರ್.
ಗಣಪತಿನ್ ವಿಘ್ನೇಶೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಎಚ್ಚ. ವಿಘ್ನೇಶ ಪಂಡ ವಾ ಕೆಲಸೊಗ್ಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಮಲ್ಪಿನಾಯೆಂದರ್ಥ. ವಿಘ್ನ ಮಲ್ಪಿನಾಯನ್ ದಾಯೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡು? ಉಂದು ಬಾರಿ ಸೋಜಿಗೊದ ಸಂಗತಿ. ವೇದೊಲೆನ ಆಧಾರೊಡು ಪ್ರಸಾರೊಗು ಬತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೊನು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮೊಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ವೇದ ಕಾಲೊಡೇ ಸಮಾಜೊಡು ಆರ್ಯ, ಅನಾರ್ಯ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಗೊದ ಜನೊಕುಲಿತ್ತೆರ್. ವೇದೋಡೆಂಚ ಉಂಡೋ ಅಂಚನೇ ಕ್ರಮ ಬದ್ಧವಾದ್ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತಿನಕುಲು ಆರ್ಯೆರ್. ಅಕುಲು ಇಂದ್ರ, ವರುಣ, ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ... ಇಂಚ ದೇವತೆಲೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಯಾಗ, ಯಜ್ಞ, ತಪಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆದೆರ್. ಮೊಕುಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ. ಒರಿನ ಎಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆದ ಜನಕೊಲು ಅನಾರ್ಯೆರ್. ರೂಢಿಡ್ ಎಂಚಿನ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡೋ ಅಂಚನೆ ಬಲಿ, ಪೂಜೆ, ಎಡೆ ದೀದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಈ ಜನೊಕುಲೆನ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಸನಾತನಿಲುಂದು ಪನೊಲಿ. ಈ ಜನೊಕುಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಚಾರೊನು 'ಮಾನವ ಗೃಹ್ಯ ಸೂತ್ರ' ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ ಆಧಾರೊಡು ತೆರಿಯೊನೊಲಿ.
ಪ್ರಾಕದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸೃಷ್ಟಿದ ವಿಚಾರೊಲು ಮಾತ ಬಾರಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ್

ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ದಿನನಿತ್ಯೊ ಒಂಜೇ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಉದಿಪನೊ ಆದ್ ಒಂಜೇ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕಂತುನ ಸೂರ್ಯೆ, ರಾತ್ರೆ ತಂಪು ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಚಂದ್ರೆ. ಕತ್ತಲೆ ಬಾನೊಡು ಮೆಣ್ಕುನ ದಾರಗೆಲು, ಬೀಜುನ ಗಾಳಿ, ಪರಿಪುನ ನೀರ್, ಪೊತ್ತುನ ಸೂ, ತೆಡಿಲ್, ಮೆಂಚಿ-ಉಂದು ಪೂರಾ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದೇ ಅಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯೊನ್ಯರೆಗಾಯಿಜಿ. ಉಂದು ಒವ್ವೋ ಮಾನವಾತೀತ ಶಕ್ತಿಲೆನ ಮೂಲಕ ನಡಪುಂಡುಂದು ಅಕುಲು ಎನ್ನಿಯೊಂಡೆರ್. ಆ ಶಕ್ತಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಅಕುಲೆಗ್ ಸುರುಕು ಪೋಡಿಗೆ ಉಂಡಾಂಡ್. ಅವೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ಜಿಂಡ ಅವೆಡ್ದ್ ನಂಕ್ ತೊಂದರೆ ಬರುಂದು ಎನ್ನಿದ್ ಆರಾಧನೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಮಾನವಾತೀತ ಶಕ್ತಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಕಾಲೊದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಭಯ -ಭಕ್ತಿ ಉಂಡಾಂಡ್.

ಯಕ್ಷ, ಗಂಧರ್ವ, ಭೂತ, ಪಿಶಾಚಿ, ವಿನಾಯಕೆರ್‌ಂದ್ ಈ ಶಕ್ತಿಲೆಗ್ ಪುದರ್‌ದೀಯೆರ್. ಗಣಪತಿಗ್ ಆ ಕಾಲೊದ ಪುದರ್ ವಿನಾಯಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್. ಈ ಶಕ್ತಿಲು ಒಂಜಿರಡ್ಡತ್ತ್. ಶಾಂತಿ ಮಯೂಖ ಪನ್ಪಿ ಗ್ರಂಥೊಡು 281ವಿನಾಯಕೆರ್ ಉಳ್ಳೆರ್‌ಂದ್ ಬರೆತ್ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾನವ ಗೃಹ್ಯ ಸೂತ್ರೊದ ಪೊರ್ತುಗು ವಿನಾಯೆಕೆರ್ ನಾಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ಶಾಲಿಕಟಂಕಟ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡರಾಜಪುತ್ರ, ಮಿತ, ಸಮ್ಮಿತ ಪನ್ಪಿ ಈ ನಾಲ್ವೆರ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಒರಿಯೇ ಆಯೆರ್. ವಿನಾಯಕೆ ಪಂಡ ವಿಶೇಷ ನಾಯಕೆ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ಥ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ, ವಿಘ್ನ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುನಕುಲುಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಮಹಾಭಾರತೊಡ್ಲಾ ವಿಘ್ನ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುನ ವಿನಾಯಕಗ್ ಸುರುತ ಪೂಜೆ ಸಂದೊಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಉಂಡು. ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ ಈ ವಿನಾಯಕೆರ್ನಕುಲೆಗ್ ನಾಲ್ ಸಾದಿ ಕೂಡುನಲ್ಪ ಅಗೆಲ್ ಬಳಸುನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಅಗೆಲ್‌ಡ್ ಮೀನ್, ಮಾಸೊ, ಮದ್ಯ ಮೂಲಂಗಿ, ಮೋದಕ, ಅಡ್‌ದ್ ಬಳಸೆದೆರ್.

ಯಜ್ಞವಾಲ್ಕ್ಯ ಸ್ಮೃತಿ ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 300ಗ್ ಬರೆಯಿನವುಂದು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈ ಗ್ರಂಥೊಡು ನಾಲ್ ವಿನಾಯೆಕೆರ್ ಒಂಜಾಯೆರ್. ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತೊಂದರೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ವಿನಾಯಕಗ್ ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರೆರ್ ಸೇರ್ದ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತೊಂದರೆ ಕೊರ್ಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಬರ್ಪಿ ತೊಂದರೆನ್ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಆದೇಶೊ ಕೊರ್‍ಯೆರ್. ದುಂಬುಗು ವಿನಾಯಕೆ ಅತ್ತ್ ಗಣಪತಿ ಆದ್ ಭಕ್ತೆರೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಉಂಡು. ಇಂಚ ವಿಘ್ನೇಶೆ ಆದಿತ್ತಿ ವಿನಾಯಕೆ ವಿಘ್ನನಾಶಕೆ ಗಣಪತಿ ಆಯೆ.

ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡೊ ಮನು ಗಣಪತಿನ್ ಶೂದ್ರದೇವತೆಂದ್ ಪನ್ತೆ. ಆಯೆ ಭೂತಗಣಾದಿ ಸೇವಿತೆ. ಗಣೇಶ ಪುರಾಣೊದ ಪಿರ್ಕಾರೊ ಆಯೆ ಹಸ್ತಿಪಿಶಾಚಿ. ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ದ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಯಿನಾಯೆಂದ್ ಆಯೆ ಉದಿಪನ ಆಯಿನ ಕತೆನೇ ಪನ್ಪುಂಡು. ಪಾರ್ವತಿ ಆಯನ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ದ್ ಮಲ್ತುಲ್. ಬಾಕಿಲ್ ಕಾಪ್ಯರೆಗ್ ಉಂತಯಲ್. ಈಶ್ವರೆ ಆಯನ ತರೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಆನೆದ ತರೆ ದೀಯೆ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಿ ಪದ್ಧತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಗಣಪತಿ ಮಾತೃ ಮೂಲೊ ದಾಯೆ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನೊ ಇಂಚ ವೈದಿಕ-ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ ನಡುಟು ಕೊರ್ಪಿನ ಕನಪುನ ಕ್ರಮೊ ಬಾರಿ ದುಂಬುಡ್ದೇ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ

ಮುಟ್ಟಲ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಶಿವೆ-ರುದ್ರೆ ಆಯೆ, ಮಹಾಸೇನೆ-ಸ್ಕಂದೆ ಆಯೆ, ವೈಶ್ರವಣೆ-ಕುಬೇರೆ ಆಯೆ. ಉಂದು ಪೊಸತತ್ತ್. ಗಣಪತಿ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪದ ದೇವತೆ ಅತ್ತ್. ಹರಿ ಹರೆರೆನಾತೆ ಪ್ರಾಕ್‌ದಾಯೆ. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆಡೇ ಗಣಪತಿನ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಂಡು. ಬೌಧಾಯನ ಸ್ಮೃತಿಟ್ ಆಯೆ ಹಸ್ತಿಮುಖೆ, ದಂಡಿನ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆಡ್ ಹಸ್ತಿವಕ್ರೆ. ನಾರಾಯಣೋಪನಿಷತ್ತ್‌ಡ್ ವಕ್ರತುಂಡೆ. ಬಾಣನ ಹರ್ಷಚರಿತೆಡ್ ಏಕದಂಷ್ಟ್ರೆ, ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆಡ್ ಲಂಬೋದರೆ.

ವೇದೊಡು ಗಣಪತಿನ ಪುದರುಂಡುಂದು ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ವೇದೊಗು ಭಾಷ್ಯ ಬರೆಯಿನ ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಆ ಗಣಪತಿ ವಿಘ್ನನಾಶಕ ದೇವೆರತ್ತ್ ಅವು ದೇವಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಂದ್ ಪನ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಬರ್ಪಿ ಗಣಪತಿನ್ ಇಂದ್ರೆಂದ್ ಪನ್ತೆರ್. ಎಂಚನೇ ಆವಡ್ ಗಣಪತಿ ವೇದ ಕಾಲೊಡ್ದೇ ಭಕ್ತೆರೆನ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆ ಆದಿತ್ತೆ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ-ಆಚರಣೆದ ಪ್ರಕಾರೊಲಾ ಆಯೆ ಇತ್ತಿನಿ ಅಂದ್. ಆಯೆ ಊರ್ದ ಪಿದಾಯಿ ಇತ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಕೋಟೆ ಕಾವೆಲಿಗ್ ಬತ್ತೆ. ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಪಾರ್ಶ್ವದೇವತೆ ಆಯೆ. ಕಡೇಕ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆ ಆಯೆ. ಜಗದ್ಗುರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಸಹಿತ ಆಯನ ಮಲ್ಲ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಸುಗಿತೆರ್.

ಗಣಪತಿನ ಒರು ಬಾರಿ ವಿಚಿತ್ರೊ. ಐನೆನೇ ಶತಮಾನೊದ ಒಂಜಿ ಮೂರ್ತಿಡ್ ಈ ರೂಪೊ ಸುರುಕು ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯನ ಈ ರೂಪೊ-ಆಯುಧ- ಪದ್ದೆಯಿಲೆಗ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಅರ್ಥ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಆನೆದ ಮೋನೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆದ ಲಕ್ಷಣೊ. ಸೊಂಡಿಲ್ ಓಂಕಾರೊದ ಸಂಕೇತೊ. ಮಲ್ಲಬಂಜಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೊದ ಚಿನ್ನೆ. ಅಯಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಸರ್ಪೆ ಕುಂಡಲಿನೀ ಶಕ್ತಿ. ಮೋದಕ ಮಹಾಬುದ್ಧಿ. ದಾಳಿಂಬೆ ಸಂತಾನ ಫಲ. ಅಂಕುಶೊ ಅಜ್ಞಾನೊನು ತಡೆಯರೆಗಿತ್ತಿನವು. ಎಲ್ಯ ಕಣ್ಣ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆನ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಲ್ಲಕೆಬಿ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ದು ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ತೆರಿಪವುಂಡು. ಆಯನ ವಾಹನೊ ಎಲಿ, ಎಲಿ ರಜೋಗುಣೊ, ತಮಾಗುಣೊದ ಸಂಕೇತೊ. ಅವೆನ್ ಹಿಡಿತೊಡು ದೀವೊನುನ ಕರ್ತವ್ಯೊ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊನು ಅಸೆನಿವಾಹನೆ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ಪೆ.

ಭಾದ್ರಪದ ತಿಂಗೊಳ್ದ ಸುರುತ ಚೌತಿ ತಿಥಿತಾನಿ ಆಯನ ದಿನೊ. ಊರು ಇಡೀಕ ಆಯನ ಪರ್ಬೊ. 21ನಮುನೆದ ತಿನಸ್‌ಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ಭಕ್ತೆರ್ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಯೆ ಇಕ್ಷುಚಾಪಧರೆ(ಇಕ್ಷುಚಾಪಧರೆ) ಕರ್‌ಂಬುಂದು ಪಂಡ ಆಯಗ್ ಇಷ್ಟೊ. ಆಯನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಪೂಜೆ ಸಂದಾದ್ ಅಕೇರಿಗ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಬುಡ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ. ಪಜ್ಜೆ ಪಜ್ಜೆಗ್ ವಿಘ್ನೊ ತೋಜುಂದುಪ್ಪಿ ಈ ಕಾಲೊಡು ಗಣಪತಿನ ಸುಗಿಪು ನಮ್ಮ್‌ಡಲ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಗ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

(ಗ್ರಂಥ ನಿರ್ಮಾಣ : ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್- ಮೂರ್ತಿ, ಶಿಲ್ಪ ನೆಲೆ-ಹಿನ್ನೆಲೆ

✍ **ಸುಪ್ರಿಯಾ ಪಿ.ಆರ್.** ಎಂ.ಎಸ್. ಡಬ್ಲ್ಯು (ಪ್ರಥಮ), ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜು ಮೂಡಬಿದ್ರೆ- 574 227

ಗಾಂಧಿ

ಭಾರತೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗು ಜೂವೊ ಕೊರ್ನಿ ಏರ್‌ದೇ
ಪೋರಬಂದ್ರೊಡುದಿತಿ ಶಾಂತಿ ಸೂರ್ಯೆ ಆರ್ ಅತ್ತಯೇ
ಅಕ್ಟೋಬರ ರಡ್ಡೆನಾನಿ ಪುಟ್ಟಿನಾರ್ ಏರ್‌ದೆ
ಕಷ್ಟೊ ಪಡೆದ್ ಸೊರ್ಗೊ ಸೇರಿ ಪುಣ್ಯವಂತೆ ಗಾಂಧಿಯೆ||
ಹಿಂಸೆಂದಾತಿ ಸತ್ಯೊ ಸಾದಿ ಪತ್ತಿ ಪಂಡಿನೇರ್‌ದೆ
ಪುಥಲಿಬಾಯಿ ಮೋಕೆದೊಂಜಿ ಪುತ್ತೊ ಳ್ಳಾರ್ ಅತ್ತಯೆ||
ಲಾಟಿ ದೊಣ್ಣೆ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಡೆದ್ ಜೈಲ್ ಸೇರಿನೇರ್‌ದೆ
ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧ್ಯೆರೆನ ಪರಮ ಪುತ್ರೆ ಅತ್ತಯೆ||
ಮುಟ್ಟರಾಂದ್ ಪಂಡಿಜನೊನು ಮುಟ್ಟ ಲೆತ್ತಿನೇರ್‌ದೆ
ಕಸ್ತುರ್ಬಮ್ಮ ಕಂಡ್ಯನಾರ್ ಮೋಹನ್ ದಾಸೆರತ್ತಯೆ||
ನುಪ್ಪುದಾಂತೆ ಪಾಸೊಕುಲ್ಲು ಗೆಂದಿನಾರ್ ಏರ್‌ದೆ
ಉಪ್ಪುಗಿತ್ತಿ ಸುಂಕೊಗೆತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಮಾನ್ಯೆರಾರ್‌ಯೇ||
ಕೆಂಪು ಮೋನೆದಕುಲೆ ದಂಡ್ ಮುಲ್ತು ಗಿಡರಿನೇರ್‌ದೆ
ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್ ಪಣ್ಪೆ ಯಾನ್ ಬೊಳು ಟೊಪ್ಪಿದಾರ್‌ಯೇ
ಆಫ್ರಿಕದಾ ಕತ್ತಲೆಡ್ ತುಡರ್ ಬೀಜಿನೇರ್‌ದೇ
ಏಪೊಲೊಂಜಿ ತುತ್ತು ಪುದೆಪುಡುಪ್ಪಿನಾರ್ ಆರ್‌ಯೇ||
ಅಲ್ಲ ರಾಮೆ ಏಸು ಪೂರ ಒಂಜೆ ಪಂಡಿ ನೇರ್‌ದೇ
ಚರಕ ಪತ್ತಿ ಖಾದಿ ಕುಂಟು ನೆಯ್ಲೆ ಪಂಡಿನಾರ್‌ಯೇ||
ಬ್ರಾಂಡಿ ಕಳಿ ಗಂಗಸರೊ ಪರಡೆ ಪಂಡಿ ನೇರ್‌ದೆ
ಬೊಚ್ಚುಬಾಯಿ ಬೋಳು ಮಂಡೆ ಗಾಂಧಿ ಅಜ್ಜೆರತ್ತಯೇ||
ತೋಡಬರಿ ಸಬರಮತಿಡ್ ಇತ್ತಿ ರುಸಿ ಏರ್‌ದೇ
ಏಡ ಪೇರ್ ಕಾಡ ಮರ್ದ್ ಕಡ್ಲೆ ತಿನ್ಪಿನಾರ್‌ಯೇ||
ರಾಮರಾಜ್ಯೊ ಕನಪಿ ಸೊಪ್ಪೊ ತೂಯಿನಾರ್ ಏರ್‌ದೇ
ಭಾರತೊದಾ ಮೋಕೆದಮ್ಮ ಗಾಂಧಿ ದೇವೆರತ್ತೆಯೇ||

✍ **ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್**, 'ನೆಲೆ' ನರಿಮೊಗರು ಪುತ್ತೂರು ದ.ಕ.

ಜೊಕ್ಲಾಟಿಕೆತ ನೆನೆಪು

ನಂಕ್ ಮಾಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆತ ನೆನೆಪು ಕೊರ್ಪುನ ಕುಸಿ ನಿಜವಾತ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಮುರಾನಿ ಉಲಾಯಿ ಎಂಚಿನನೋ ಒಂಜಿ ತೆನಸ್ ಮಾಳ್ತೊಣ್‌ತ್ ಇತ್ತೆ. ಆ ತೆನಸ್‌ತ ಕಮ್ಮೆನೊ ಇಡೀ ವಠಾರಗ್ ಬತ್ತೊಣ್‌ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಟ್ಟತ ಇಲ್ಲತ ಬಾಲೆ ಎಣ್ಮೊ ವರ್ಷತ ಪಲ್ಲವಿ ಕೇಂಡಾಲ್ "ಎಂಚಿನ ಮಾಳ್ತೊಂತ್ ಉಲ್ಲಾರ್ ಆಂಟಿ?" ಅಯಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಪಂಡೆ. ಉಂದು ಗೊಬ್ಬುಟೇ ಕಲ್ಪಾವುನ ಪಾಠೊ. ಯಾನ್ ಮಾಲ್ಪುನ ತೆನಸ್‌ಗ್ ಮೂಜಿ ಅಕ್ಷರತ ಒಂಜಿ ಪದ ಪಣ್ಪೆ. ಅಯಿತ ಉಳಾಯಿಟ್ ಆ ತಿಂಡಿತ ಪುದಾರ್ ಬರ್ಪುಂಡ್. ಆಂಡ್ ಆಂಟಿ ಪನ್‌ಲೆ.

ಪಲ್ಲವಿಗ್ ತೆಲಿಕೆತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಯಿನಿಲಿಕೆ ನೀರ್‌ಲಾ !ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆ ತೆನಸತ್ ಪರಿಮಳ ಅಂಚ ಬತ್ತೊಂತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್! ಹಾಂ ಕೇನ್ಲಾ ಪಲ್ಲವಿ 'ಪೋಡಿಗೆ' ಪಣ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪದ ಕೊರ್ಪೆ. ಅಯ್ಡಿತ್ ಒಂಜಿ ಅಕ್ಷರೊ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಆ ತಿಂಡಿನ ಪುದರ್ ಈ ಪಣೊಡ್! ಪನ್ನಗೆ.... " ಪಲ್ಲವಿ ತನ್ನ ಬಾಯಿಟ್ ಬರ್ಪುನ ನೀರ್‌ನ ನಿಂಗೊಣ್ತು ಪಂಡಲ್-' ಆಂಟಿ ಈರ್ " ಪೋಡಿ" ಮಾಲ್ಪುಬರಾ ಎಂಕುಂಡಾ?!.....

..... ಎಂಕ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಪಂಡ ಭಾರಿ ಕುಸಿ ಒಂಜಿ ದಿನ ಯಾನ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ ರಾಗೊನು ಆಲಾಪನೆ ಮಾಳ್ತೊಣ್‌ತ್ ಇತ್ತೆ. ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನೆ ಯಾನ್ ಒರ್ತಿಯೆ.... ಮಧ್ಯಾಹ್ನತ ಪೊರ್ತುಗ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಮಹೇಶೆ ಎಣ್ಮೊ ವರ್ಸತ ಆಣ್- ಸಾಲೆಗೆ ಪೋತಿತ್ತೆ- ದಾನ್ಲೊ ಅಕೇರಿತ ಪಾಠ ಇಜ್ಜಾಂಡಗೆ. ಅಂಚ ಫಕ್ಕನೆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ- ಸೀದಾ ಉಳಾಯಿ ಬತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಪದೊನು ಕೇಂಡತ್ ಆಯೆಗ್ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. ದಾಯೆಪಂಡ ಎಂಕ್ ಸೊರೊ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ- ಎನ್ನ ಸಂಗೀತೊನು ಕೇಂಡಿನ ಬಾಲೆ ಪಂಡೆ " ಅಮ್ಮಾ ನಿಕ್ಕ್ ಮಗೆ ಬೋಡಾ, ಬೊಡ್ಚಾ? ' ಅಯ್ಯೊ ದೇವರೇ ಮಗೆ ಎಂಕ್ ಬೋಡ್'- ಪಂಡೆ ತೆಲಿತೋಂತ್. "ಅಮ್ಮಾ ಈರ್ ಇಂಚ ಪದ ಪಂಡರ್‌ಡ- ಯಾನ್ ಸೀದ ಪೋತ್ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಲಾಯಿಪ್ಪುವೆ. ಹಾಂ.." ಇತ್ತೆಲಾ ಯಾನ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಉಪ್ಪುನಾಗ ಪದ ಪಣ್‌ಪೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಎನ್ನ ಮಗನ ಎಂಕ್ ನೆಂಪಾಪುಂಡು ಗೊತ್ತುಂಡಾ? ಎನ್ನ ಮಲ್ಲಮಗೆ ಜಯರಾಮೆ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಓದುನ್ ಮಲ್ಲ್, ಆಯನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಲೆಕ್ಕೊ! ಆಯನ ಅಮ್ಮೆರ್ ತನ್ನ ಬುಡೆತಿ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಎತ್ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಬೂಕ್‌ಲೆನ್ ಕನತ್ ಕೊರುವೆರ್. ಓದುನೆ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಜಯರಾಮೆ-ಕಾರಂತೆರ ಭಕ್ತೆ. ಆರೆನ ಮಾಂತ ಬೂಕ್‌ಲ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಾಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಗ್ ಅಪಗ ವರ್ಷ ಪದ್ರಾಡ್. ಒಂಜಿ ಬೇನೆ ಸುರು ಆಂಡ್ ಒರ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತೆರ್- ಉಂದು ಎಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸ್ ಅಪರೇಶನ್ ಆವೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. ಎನ್ನ ಪೋಡಿಗೆ ತೂತ್ ಆಯೆ ಎಂಕ್ ಧೈರ್ಯ ಪಂಡೆ. "ಅಮ್ಮಾ, ಉಂದು ಶಿವರಾಮಕಾರಂತೆರ ಬೂಕು. ಜೀವಜೀವನ ನೆಟ್ಟ್ ಎಪೆಂಡಿಸೈಟಸ್-ಎಂಚ ಬರ್ಪುನೆ- ದಾಯೆ ಅಯಿನ್ ಅಪರೇಶನ್ ಮಾಲ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಪೂರಾ ಉಂಡು. ಪೊಕ್ಕಡೆ ಪೋಡಿಗೆ ದಾಯೆ ಅಮ್ಮಾ, ಉಂದು ಬಂಜಿಡ್ ಬಜೀ ಎಲ್ಯ ಗಾಯಾ" ಈ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಬಾಲೆಗ್ ಅಪರೇಸನ್ ಮಾಳ್ತಿನಾರ್ ಕುಡ್ಲತ ಮಾಮಲ್ಲ ಸರ್ಜನ್ ಡಾ. ಎಂ.ಪಿ. ಪೈಕ್ಕುಲು. ಅಪರೇಶನ್‌ಗ್ ಬಾಲೆ

ತೆಲಿತ್ತೊಂತ್ ಉಳಯಿ ಪೋಯೆ. ಮನಂತನಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬನ್ನಗ ಈ ಬಾಲೆನ ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ "ದಾನೆ ಜೈರಾಮ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಧೈರ್ಯತ ಪೇಶಂಟ್, ಇಂಚ ಉಂಡತ್ತೆ ಇನಿ" ತೆಲಿತ್ತೆರ್ ಆರ್. ಜೈರಾಮೆ ಪಂಡೆ. "ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಈರೆಗ್ ಕಾರಂತಜ್ಜೆರೆನ ಗುರ್ತ್ ಉಂಡಾ. ಆರೆನ ಬೂಕು ಈರ್ ಓದುತಾರಾ?" "ಅಂದಪ್ಪ ಎಂಕ್ ಕಾರಂತೆರೆನ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆರೆನ ಬೂಕ್‌ನ್ಲಾ ಯಾನ್ ತೂತೆ'ಂದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಪಂಡೆರ್. ಈ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಬುಳ್ತೊಂತು ಪಂಡೆ' ಡಾಕ್ಟ್ರೆ ಈರ್ ಇತ್ತೆನೆ ಕಾರಂತೆರೆಗ್ ಪಣೊಡು. ಆರ್ ಬರೆಯಿನೆಟ್ ತಪ್ಪುಂಡು" "ಅಯ್ಯೊ ದೇವರೇ, ಕಾರಂತೆರ್ ತಪ್ಪು ಬರೆವಾಯೆರ್ ಬಾಲೆ, ಪಂಡೆರ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ್. ಅಂಚತ್ತ್ ಡಾಕ್ಟ್ರೇ ಸರಿ ಮಾಳ್ಪರೆ ಜೈರಾಮ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಳ್ತೆ. ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸ್‌ನ ವಿಚಾರ ಮಾಂತ ಕಾರಂತೆರ ಸರಿ ಚಿತ್ರೊ ಬುಡ್ಪಾತ್ ಬರೆತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಅಪರೇಶನ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಈತ ಬೇನೆ ಆವೂಂದು ಕಾರಂತೆರ್ ಬರೆತ್‌ಜೆರ್.

ಎಂಚ ಉಂಡು ಪಣ್‌ಲೆ..... ಬಾಲ್ಯೊದ ರುಚಿ ಶುಚಿತ ಜೀವನಾನುಭವಕ್ಕುಲು.

ಅಯಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಊರ್‌ತ ಮಲ್ಲ ಕವಿ ಕಡೆಂಗೋಡ್ಲು ಶಂಕರ ಭಟ್ ಪಂಡಿನ "ಅನುಭವವು ಸವಿಯಲ್ಲ ಅದರ ನೆನಪೇ ಸವಿಯು.."

ನಿಜ ಪನ್ಪೆ ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಜೀವನಟ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಆತೆ. ಆಂಡಲಾ ಈ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಕ್‌ತ ಜೀವನಾನುಭವತ ಸಬಿ, ನೆಂಪುಲು ಎನ್ನ ಬದುಕಾವುನ ಸಂಜೀವಿನೀಂದ್ ಎನ್ನೊನ್ನುವೆ.

✍ **ಮನೋರಮಾ ಎಂ.ಭಟ್.** 'ಸೌಪರ್ಣಿಕಾ' ಗೋಕುಲ್ ಡೈರಿ ಬಳಿ, ಉರ್ವಾಸ್ಟೋರ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು

ಸಾವುದ ಕೈಟುಪ್ಪಿ ನಚ್ಚೆ

ಸಾವು ಬದ್‌ಕ್‌ದ
ಗಡಿತ ನಚ್ಚೆನ್
ಯಮನ ಕೈಟ್ ತೂನಗ
ಒಲೋ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿ
ತಾಲ್ಕೆ ಒಂಜಿ
ನಿಲ್ಕೊಂಡು
ರೇಶ್ಮೆ ನೂಲಿದಂಚಿನ
ದಾರೊಡ್ ತನ್ನಾತೆಗೆ
ಏಕಾಂತ ಚಿತ್ರದ
ಬಲೆ ನೆಯ್ಯುಂಡು
ಒಲ್ತೋ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿ
ಕಿಲೆಂಜಿ ಬಲೆಟ್
ತಿರ್ಕ್ ಬೂರ್ನಗ
ದುಃಖದ ಕರಿ ನಿರೆಲ್
ಮೂಡುಂಡು
ಒಲ್ತೋಲ್ತೊ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿ
ಬಾವೊಲಿಲು
ಮಗ್‌ರೊಂದಿತ್ತಿ
ಮಾಡ್‌ನ್
ಆಧರಿಪುಂಡು
ಬಾಯಿಡ್ ತುಲ್ಲರುನ
ಪಾರಿವಾಳೊನ್ ಪತೊನ್
ಬರ್ಪಿ ಪುಚ್ಚೆನ್
ನಾಯೊಂಜಿ ಗಿಡಪುಂಡ್
ಪೋಡಿ ಪೋತಿ
ಮುಯ್ಕೆರೆನ್
ಗಿಡತೊಂದಿತ್ತಿ ಕುದ್ಕೆ
ಕುದ್ಕನ ಪಿರಾವುಡ್
ಸಿಮ್ಮ
ಸಿಮ್ಮದ ಬೆರಿಟ್
ಬೋಂಟೆದಾಯೆ
ಬೆಡಿತ ನಳಿಗೆದ
ಮಜ್ಜಿನೊಜ್ಜೆರೆ
ಪೊತ್ತಾದಿನ
ತಿಬಿಲ್ಕೆ ಮೆಣ್ಕೊಂದುಂಡು
ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ಬೊಳ್ಪುಡ್ದು
ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್
ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿ
ತಾಲ್ಕೆ ಒಂಜಿ
ನಿಲ್ಕುಂಡು...

✍ **ಮುಮ್ತಾಜ್,** ಮುಲ್ಕಿ ಹೊಸಮನೆ, ಕಿಲ್ಪಾಡಿ, ಮುಲ್ಕಿ - 574 154

ಪುಲಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ತ ಬಗೆಟ್, ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆದ ಮೋಕೆಡ್, ಮುಲ್ಪದ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆದ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಆನಿಡ್ದ್, ಮುರಾನಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಒರಿ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಂದಿ ಜಾಗೆಗ್ ಮಾಜಿನಾರ್ ಸಿರಿ ಪುಳಿಂಚದಾರ್.

ತನ್ನ ಪದ್ನಾಲನೇ ಒರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯೊಡೇ ಗುರುಕ್ಕುಲಾಯಿ ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಕುಲೆನ್ ಪಿರ್ತಿಡೇ ರಂಗಸ್ಥಲೊಡು ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಅರಸು ಸೀಮೆ ವಿಟ್ಲದ ಒಂತೆ ದೂರೊಡು ಕೇಪು ಗ್ರಾಮದ ಮೈರ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ 1939ನೇ ಇಸವಿದ (ಆಟಿ) ಆಗಸ್ಟ್ 13ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ದಿ||ಬಂಟಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿಮತಿ ಉಣಿಕ್ಕೆ ಪನ್ಪಿ ದಂಪತಿಲೆಗ್ ರಡ್ಡನೇ ಮಗೆ ಆದ್ ಬತ್ತಿನ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟ್ ಜವನಾತಿಗೆಡ್ ಪುಳಿಂಚ (ಪುಣಚ)ಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಪುಳಿಂಚದಾರೇ' ಆಯೆರ್. ಕರಿನ ಮುಪ್ಪ ಒರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕಲ್ಲಡ್ಕದ ಕೈತಲ್ದ ಬಾಳ್ತಿಲಡ್ "ಯಕ್ಷಾನುಗ್ರಹ" ಪನ್ಪಿ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮುರಾನಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಅಲ್ಪನೇ ಇತ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ಕಲಾ ಸೇವೆಡೇ ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಲೋಕೊಡು ವಿಹಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಪುಳಿಂಚ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕದ್ರಿ, ಇರಾ ಇಂಚ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಮೇಳೊಲೆಡ್ ಮೆಂಚಿದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಸುಮಾರ್ ಐವ ಒರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗೊಡು ವೇಸ ಮಲ್ತಿನ ಮೇರೆನ ರಾವಣೆ, ಕಂಸೆ, ಹಿರಣ್ಯ ಕಶ್ಯಪು, ಮೈಸಾಸುರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಬ್ಬರದ ವೇಸೊಲತ್ತಂದೆ ಅರ್ಜುನೆ, ದೇವೇಂದ್ರೆ, ವಜ್ರಬಾಹು ಇಂಚಿನ ಸಿಂಗಾರದ ವೇಸೊಡುಲಾ ಕಲಾ ಪ್ರೇಮಿಲೆನ ಮನಸ್ ಗೆಂದಿನಾರ್. ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಟ್ಟು ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಲೆಕ್ಕ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು ಕಮ್ಮಿ. ಅಯಿಕ್ ಕಾರಣಲಾ ಉಂಡು. ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ

ಕಿನ್ಯಾ ಕತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ರೂಪು ಕೊರ್ದು ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಸ್ತ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆನ ಕಾಡಮಲ್ಲಿಗೆದ ಸಿದ್ದು ಪುಳಿಂಚೆರ್ನ ಜೀವನದ ಮಲ್ಲ ದಾಖಲೆನೇ ಆಂಡ್. ಕಾಂತುಕಬೇದಿದ ಕುಕ್ಕುಮುಡಿ ಸೋಂಪೆ, ಪಟ್ಟದ ಪದ್ಮಲೆದ ಮಾಚು ಇಂಚ ತುಳು ಆಟೊಡು ಏರ್ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ಆ ಕತೆ ರೈಸ್ಂಡ್ಂದೇ ಲೆಕ್ಕ. ಪುಳಿಂಚೆರ್ನ ಹಾಸ್ಯಲಾ ಬಾರೀ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂಜಿ ತುಳು ಆಟೊಡು ಪಂಡಿತನ ಕೈತಡೆ ಉರ್ಕುಗುಂದು ಪೋಪುನ ಬಡವ ಗಿರಾಕಿನ ಏಸೊಡು ಮಾತಾ ಮಂತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉರ್ಕುಲಾ ತನ್ನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಿ ಬುಕ್ಕ ಪಂಡಿತಡನೇ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೇನ್‌ದ್ ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆನ್ ಹಾಸ್ಯೊಡೇ ತೋಜಾಯಿನ ಬಿರ್ಸ.

ಖಳನಾಯಕನ ಚಾರಕೆ ಆದಿತ್ತ್‌ನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಸೋತುದು ತನ್ನ ತಪ್ಪುಡು ತಾನೇ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ನಗ ಪುಳಿಂಚದಾರ್ನ ಕಿನ್ಯ ಸ್ವರತ್ತ ಒಂಜಿ ಬುಳಿಪ್ಪುಡೇ ಉಂದು ಪುಳಿಂಚದಾರ್ಂದೇ ಪನ್ಪುನಾತ್ ಆ ಸ್ವರ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಆಪೇದ್ಂಡ್.

ಆರೇ ಬರೆಯಿನ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ಟ್‌ಲೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಮೌಲ್ಯಲಾ ಅಂಚನೇ. 'ಲಚ್ಚುನ ಮದಿಮೆ' ಡ್ ವಿಕಲಾಂಗದ ಪೊಣ್ಣಗ್ ದಲ್ಲಾಳಿ ಆದ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಕಾನೂನು ರೀತಿಡ್ ನ್ಯಾಯನೇ ಆದುಂಡುಂದು ತೋಜಾದೆರ್. 'ಯಮನ ಸೋಲು'ಡು ಸೂರ್ಯನ ಮಗೆ ಕರ್ಣಲಾ ಯಮೆಲಾ ಒಂಜೇ ಅಮ್ಮನ ಬಾಲೆಲುಂದು ತೆರಿಪಾವೊಂದೇ ಯಮೆ ಮಲ್ತಿ ತಪ್ಪುನು ಒಪ್ಪ ರೀತಿಡ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೀ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಕಥೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯೆರೆನ್ ಸೇರೊಂದು ಸಂಚಾರಿ ಮೇಳ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನಿರತ ರಾಜ್ಯೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಮ್ಮೆನ ಕನತಿನ ಒರಿ ಸಾಧಕೆ. ಗಜಾಸುರ ವಧೆ, ಶಾಂತಳಾ ಸ್ವಯಂವರ, ತಾಳಿಕೋಟೆ ಕದನ, ಭಾನುಸೇನ ಕಾಳಗ ; ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಸಂಗಲಾ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಸರ್ಕಾರದ ಕಿನ್ಯ ಗೌರವ ಧನ ಪನ್ಪಿ ಕಾಸ್‌ನ್ 1986ಟ್ಟ್ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ತಿನ ಛಲವಾದಿ ಆರ್. ಇಂಚಿ ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆದ ಪುಳಿಂಚದಾರೆಗ್, ಪುತ್ತೂರು ಕನ್ನಡ ಸಂಘ, ಪುತ್ತೂರು ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜ್, ಬೊಂಬಾಯಿದ ಬಂಟರ ಸಂಘ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಸ್ತ್ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ. 2000ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊರ್ತ್ಂಡು. ಬೋಳೂರು ದೋಗ್ರ ಪೂಜಾರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲಾ ಬೈದ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿ ಪುಳಿಂಚದಾರೆಗ್ ದಾಯೆಗೋ ದಾನ್ಲೋ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿದ ಆಸೆ ಕೈ ಸೇರ್‌ಜಿ. ಇಂಚ ತನ್ನ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಕಲಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊಡೇ ದಿನ ಕಳೆಯಿನ ಪುಳಿಂಚ ಕರಿನ ಜುಲೈ 22ತಾರೀಕ್‌ಗ್ ಕಲಾರಸಿಕೆರೆಗ್ ನೆಂಪುನುಲಾ ಸ್ವರೊನುಲಾ ಒರಿಪಾದ್ ಪಿರ ಬರಿಯರೆಗಾವಂದಿ ಜಾಗೆಗ್ ಜಾರಿಯೆರ್.

ಆರೆನ ಕಲಾ ಸೇವೆದ ಕಮ್ಮೆನೊ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಒರಿಯೊಡು. ಅವು ದುಂಬುದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಸಾದಿ ತೋಜವೊಡು. ಕಲೆತ್ತಪ್ಪೆ ಸಂತೋಸು ಪಡೆವೊಡು ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ಆತ್ಮೊಗು ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕಡ್. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಸುಗಿಪು.

✍ **ಶಶಿಕಾಂತ್, ಬಾಳಿಕೋಡಿ,** ಕಾವ್ಯಾಲಯ, ಬಾಳೆಕೋಡಿ, ಕನ್ಯಾನ ದ.ಕ.

ಕಿನ್ನಿಯಾಕ್ಳು

ಪಣಿಯಾಡಿಗ್ ಮದಿಮೆ ಆತ್ ಬತ್ನ ಪೊಸದಿನೊಟು ಊರ್ದ ಮಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವರ್ನ ಜಾತ್ರೆ. ವಾ ಜನ ! ವಾ- ಗೌಜಿ, ವಾ- ಗಂಜಾಲ್! ಪರ ಊರ್ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ನ ಎಂಕ್ ಮುಲ್ತ ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ ತೂನಗ ಹೆಜ್ಜೆ- ಪಜೆಗ್ಲಾ ಚೋದ್ಯೊ. ನಾಲ್ ಚೌಕೊದ ಇಲ್ಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ಜನ.

ಒಂಜಿ ಪೊಳ್ತ್‌ದ ಪಂಕ್ತಿಗ್ ಮುಪ್ಪ ನಾಲ್ಪ ಕಂಕಣ ಇಜಿಪುಣ ಮಲ್ಲ ಸಂಸಾರದ ಇಲ್ಲ್. ಬೆನ್ಪೆಂಡ ಬಂಜಿಗುಂಡು ಪನ್ಪೆರತ್ತ ಅಂಚನೆ ಎಕ್ರೆಗಟ್ಲೆಡ್ ಕಂಡ, ದೋಟ, ಗುಡ್ಡೆ, ಇತ್ನ್ "ಸುಮಾ ಎಲ್ಲೆ ಕೊಡಿ ಏರ್ರೆಗ್. ಪತ್ತ್ ಗಂಟೆಗ್ ತಯಾರಾವೊಡು" ಪಣ್ತ್ ಮಾಮಿ ದುಂಬುನಾನಿ ಮೂಜಿ-ನಾಲ್ ಸರ್ತಿ ಬಾಂಗ್ ಕೊಳ್ಳ್ತಿತ್ತೆರ್. ಮನದಾನಿ ಅಂಚನೆ ನಮ ಪಿದಾಡೊಂದು ಪೋಯ. ಆ ಜನೊತ ನಿಗ್ಗ್‌ಡ್ ಸುಮ ಕೊಡಿಮರತ ಕೈತೊಳ್ ಪೋನಗ ಎದುರಿತ್ನ ಒರ್ತಿನ ಕಾರ್ನ್ ಪಚಕ್ಕ ದೊಂಕುವಳ್.

"ವಾ..ಮ್ಮ... ಪನ್ಪುನ ನರಕುಣ ಸೊರೊಕು ಸುಮ ತಲೆ ದೆರ್ಪುನಗ ಎದುರಿತ್ನಾಳು... ಐವ... ಐವತ್ತೈನ್ ಪ್ರಾಯ ಆತ್ನ ಒರ್ತಿ ಪೊಂಜೊವು ಸಪುರ- ಉದ್ದದ ಜೀವ. ಗುರಿ ಬೂಳ್ನ ಕಣ್ಣ್, ಬೊಳ್ದಾತ್ನ... ಅಂಗ್ಯೆ ಉದ್ದದ ಪುಚ್ಚೆದ ಬೀಲ. ಕೆಕ್ಕ್‌ಲ್, ಕೆಬಿ, ಕೈ-ಮೂಂಕ್ ಮಂತ ಬೋಳ್ ಬೋಳ್. ಸುತ್ನ ಪಳತ್ತ್ ವಸ್ತ್ರ ಬುಡುಂಟ ಬೆತ್ತ್ ಜಾಲ ಮೈಟಿದ್ದಿ ಬಾಣದ್ ಮುನೆತ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ನ, ಆ ದೃಷ್ಟಿನಿ ಮಾತ್ರ ಸುಮಕ್, ಸೂವರೆಗಾವಂತೆ, ಮೆಲ್ಲ ಪಿರ ಜಾರಿಯಳು. ಗ್ರಹಚಾರಂಕು ಸುಮ ಆತ್ ಪೊಂಜೊವು ಆಳ್ನ ಎದುರೆ ಆಶ್‌ನಂಕು ಕುಳ್ಳೊಡ? ಚಬುಕುದ ಅಡರ್ದ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ನಲೆಕ್ನ ಸುಮನ್ ಅವು ಭೂತ ಬುಡ್ತ್ ಸೂವೊಂತಿತ್ತು. ಉಂಪ್ಪು-ಕಜಿಪು ಬನ್ನ, ಬನ್ನಗ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಪಾಡೊಂತು... ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪಿಂಡಿ ಅಂತತ್ ... ಉಣ್ಪುನ್ಯೆನ್ ಸೂನಗ ಸುಮಗ್ ಮಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆನ್. ಐನಾಜಿ ಜನ ಉಣ್ಪುನಾತ್. ಈ ನಿತ್ರಾಣಿ ಜೀವ! ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಉಂಪು ಸೂವಂತಿಲೆಕ್ಕ. ಬಳಸುನಾಕ್ಲುಲಾ... ಬುಡುಪಣ್ತ್ ಸಟುಕ ಕುಡ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆರ್. ಬಾರಣೆಗ್ ಬಳೆಸಿಲೆಕ್ಕ ಇರೆ ಕೊಡಿಕಡೆ ಗೋಪುರ ಕಟ್ನಲೆಕ್ನ ಬಳಸೊಂದಿತ್ನ, ನೆನಪು ಸುಮಕ್ ಎಪಗ್ಲಾ ಬರೊಂದಿತ್ತು. ಉಂದು ನಡೆತ್ ನಾಲ್ ತಿಂಗಳ್ ಆತಿಪ್ಪ್. ಆಳೆನ ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಮಲ್ಲ ಪಾಲ್‌ಡ್ ಆನಿ ಶ್ರಾದ್ಧ. ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗ್ ಬಲೆ ಪಣ್ತ್. ಪಡಸಾಲೆತ್ ಭಟ್ರ್ ಸೊರ ಲಕ್ಕೊನಗ... ಕೈ ಕಾರ್ ಜೆಕ್ಕರೆ ಸುಮ ಮಾಮಿನೊಟ್ಟುಗ್ ಕೆದುಕು ಪೋನಗ, ಅವ್ವೆ ಗಂಟ್ ಮೋನೆದ ಪೊಂಜೊವ್

ಅಪಿದ ಮೈಟ್... ಅರುವೆ ರುಂಬೊಂದಿಪ್ಪುನಗ. ಸುಮ... ಸೂತು." ಆಕ್ಳು... ಈ ಇಲ್ಲ ನ ಕೆಲಸಂತಾಳ್ ಪಣ್ತ್ ಕೈತೊಳ್ ಇತ್ತ್ನ ಲೀಲಕ್ಕಡ ಕೇನ್ನಾಗ." ಜಾನೆ ಮಾರಾಯ್ತಿ... ಇಂಕ್ ಆಳ ಏರ್ ಪಣ್ತ್ ಗೊತ್ತಿದ್ಯ? " ಇದ್ದಿ ಲೀಲಕ್ಕ. ಎನ್ನಾಜೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿ."

"ಅವೊಂಜಿ ಮಲ್ಲೊ ಕಥೆ. ಇಲ್ಲಡ್ ನಿನ್ನ ಮಾಮಿಡ ಕೇಣ್ ಪಣ್ತ್... ವಿಷಯನಿ ಸಸ್ಪೆನ್ಸ್‌ಡ್ ಪೀಂಟಾಯೆರ್.

ಸಾದಿಡ್ ಮಾಮಿಡ ಕೇಣ್ಣಗ "ಓ... ಆಳಾ .... ಕುಲೊಂಕು ಮಾರಿ ಕುಡರಿ ಪನ್ಪೆರತ್ತ ಅಂಚ. ಆವೊಂಜಿ ಎಂಕೆನ ಕುಟುಂಬಂಟು ಪುಟ್ಟುದ್ದು. ನನ ಸೈತ್ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಿ ಆತ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಪದ್ರ ಕೊಳ್ಪುನ ಬಾಕಿ. ಇತ್ತೆ ಜಾಯೆಗ್ ಬೋತ್ರಿಯಾತ್ನ ಪುರಾಣ... ಮನಿಪಂತೆ ಪಿರ ಬಲ, ಮಾಮಿನ ಪಿಸುಂಟುದ ಪಾತೆರಂಕು ಸುಮನ ಮೋರೆ ಅಡಿಕು ಪಾಡ್ಯೊಳು. ಆಳೆಗ್ ಚೌಳಿನೀರ್ ತೇತಿಲೆಕ್ಕ ಆನ್.

ಇಲ್ಲಡ್ ಮಲ್ಲ ಆಕ್ಕ, ಪತ್ತ್ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಉತ್ತರ ಕೊಳ್ಪುನ ಗುಣದಾಕ್ಲು. ಎರಡನೆದಾಕ್ಲು ಶಾರದಕ್ಕ ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕನೆ ಪಾತೆರ್‌ಂಟ. ಬೆಜಕ್ರೆದ ಪಕ್ಕಿ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಪೊಳ್ತ್ ಉಣ್ತ್... ಒರ್‌ವಾರ್ದ ಕೆಲಸ ಆತ್... ಮಾಮಿ ಕೆತೊಣ್ರೆಗ್ ಅಟ್ಟಣೆ ಅಂಪುನಗ.

ಸುಮ ಮೆಲ್ಲ ಶಾರದನಿ ಎದುರ್ದ ಮೊಗಂಟೆಗ್ ಒಳ್ಳೊಂತ್ ಪೋತು... ವಿಷಯ ಪಣ್ಣಗ.

ಓ... ಅಕ್ಕ ಮಾರಾಯ್ತಿ... ಕಥೆ ಪಣರೆಗ್ ಪೊಂಡ ಏಳ್ ರಾತ್ರೆ ಏಳ್ ಪಗೆಲ್ ಪಾಪನು. ಎಂಕೆನ ಮಾಮನ ಪಳಯೆ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ರೆಗ್ ನಾಲ್ ಮಾಣಿಲು ನಾಲ್‌ಜೇವು. ಮಲ್ಲ ಮಾಮೆ ಪಾತೆರ ಕತೆಟ್ ಭಾರಿ ಬಿರ್ಸೆರ್‌ಕೆರ್. ಸೂವರೆಗ್ಲಾ ಅಂಚನೆ, ಶೃಂಗಾರ ರಾವಣೆ, ,ಸೇಡಿಂಟ ನೆತ್ತೆರ್ ಪಾರುಣ ಕೆಂಪು ಬೊಳ್ದ್ ಬಣ್ಣ. ಛದಿ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಕೌರವಲೆಕ್ಕ, ನೆನೆತಿನ್ನೈನ್ ಎಡ್ಡೆ ಆವಡ್, ಪಡ್ಕೆ ಅವಡ್ ಅತುಂತೆ ಶುದ್ದೊ. ಐಕ್ ಸಮ ಆತ್ ಅಕ್ಕೆನ ರಾಮಣೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲತ್ತ್ ಜಿಂಜ ಬದ್ಕ್-ಭಾಗ್ಯ-ಕೊಣ್‌ಬತ್ತ್‌ನಾಕ್ಳು. ಒರ್ತಿಯೆ ಮಗಳ್. ಅಂಚಾತ್ ವರ್ಷಗು ಅಜಿಪಮುಡಿ ಗೇಣಿಯಾದ್ ಇಲ್ಲ ಚಾವಡ್‌ಗ್ ಬರೊಂತಿತ್ತುಕೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಾಮಿ ಬಡವೆದಿ. ಒಕ್ಕನೂಲ್ ಕಡ್ತ್‌ತ್ ಧಾರೆ ಮಾಸ್ತ್ ಕೊಳಿಯೆರ್ ಪಣ್ತ್, ಅಕ್ಲೆನ ಮಾಮಿ ಸೈನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಕುಚ್ಚಣಿತೊಂತು ಇತ್ತೆರ್‌ಕೆರ್. ಆ ಮಾರ್ಮಳೆಡ ನೆಚ್ಚ ಮೋಕೆ. ಬಂಜಿಗ್ ತಿನ್ಪುನೈಟ್ಲಾ ಹರಬೇಧ. ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಜೋಕ್ಳು ಆಯಿಬೆತ್ತ್. ದಿನ-ನಿತ್ಯಲಾ ಲಡಾಯಿ-ಪುಡಾಯಿ ಆನಗ ನೆಮ್ಮದಿ ಉಂಡ್? ಎಂಕೆನ ಮಾಮೆ ವಾ, ರಾಯಿ ರಗಳೆ ಬೊತ್ರಿ ಪಣ್ತ್, ಬಜಿ ಕೈಯ-ಮೈಟ್ ಪಿದಾಡ್ತ್, ಮುಳ್ಪ ಕೊಟ್ಯಕಟ್ಟ್‌ತ್ ಬೇತೆ ಕುಳ್ಯೆರ್ಕೆರ್. ಅಪರೂಪಗೊರ ಆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋವೊಂತ್-ಬರೊಂತ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಕೆರೆ.

ಕಾಲ ಪೊಂಡಲ ಕಾಲಂತ ವಾಸಿ ಪೊಪುರಿ ಪಣ್ಣೆಕ್ಕ. ಲೋಕಗ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಮಸೂದೆ ಕಾನೂನುಬನ್ನಗ ಗೇಣಿದಾಯೆ ಐವ ಮುಡಿತ್ತ್ ಐವ ಪುಂಡಿ ಅರಿ ಕೊರ್ಲೆಗ್ ಪಿರಜಾರ್ನಿ ಸೂತು ಕಂಗಾಲಾಯೆರ್. ಮೂಳು ಮಾಮಗ್ ದೇವೆರ್ ಕೈ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಬಾಯಿ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ನೈಟ್ ಊರ್‌ದಾಕ್ಲು ಸಹಾಯ ಅಂತೆರ್. ಕಷ್ಟೊಡು ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತ್ನ ಜೋಕ್ಳು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಅರು ಪತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಮಲ್ಲ ಮಾಮನ ಗತ್ತ್. ಗರ್ವಗಾತ್ರ ಏರ್ಲಾ ಅ ಇಲ್ಲದ ಜೇವುಳೆನಿ ಮದ್ಮೆ ಆವರೆಗ್ ಪಿರ ದುಂಬು ಸೂಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ಮೂಜಿ ಆಣ್ ಜೋಕ್ಲು ಒಂಜತ್ತ್ -ಒಂಜಿ ಕಾರಣಂಕು ಸೈತ್ ಪೋಯೆರ್

ಮೂಜಿ ಜನ ಜೇವುಳು ಎರಡ್ದನೆ ಮದಿಮೆಗ್ ಒಪ್ಪಿದ್. ಘಟ್ಟದಂಚಿ ಉಳ್ಳೆರ್‌ಕೆರ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಸೂಯಿನಾಳ್ ನಾಲನೇದಾಳ್ ರಾಜೀವಿ. ಆಳ್ ಜವನತ್ತಿಕೆಡ್ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲುಗೆ. ಕಡೆ ಕಂಜಿ ಪಣ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಮಾಮಗ್ಲಾ ಅಳ್‌ಪಂಡ ಜೀವಂತ ಗಂಟ್. ಏರಾ ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಗ್ ಬತ್ನ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯೆರ್ ಅಲೆನ ಜಾತಕ ತೂದ್ ಉಂದು ಭಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಜಾತಕ. ಗುರು ಸ್ಥಾನಡ್ ಪಂಚ ಗ್ರಹಕ್ಲು ಬಲ್ಲೆರ್. ಉಂಬಳೆಗ್ ವೈಕ್ಲಾ ಕಷ್ಟ ಬರನು. ಗಿಡಿ ಬತ್‌ತ್ ಕೊಣಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ದಿಕ್ಕ್ ದಾಯೆ ಬರ್ಪೆ. ಅಂಚ-ಇಂಚ ಲಂಗ್-ಪುಸ್ಕ್ ಪನ್ತ್ ಪುಗಳ್ತ್ ಆನಿದ ಕಾಲೊಂಟು ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಣೊತೆರ್‌ಕೆರ್.

ಅಂಚ ಅಕ್ಲು ಕಾತೆರ್. ವಾ ಗಿಡಿಲಾ ಬರ್ತ್ತಿರಿ. ಪ್ರಾಯಗ್ ಬತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ಏತ್ ದಿನ ಕಾಪುವೆ. ಊರ್ದ್ ಬೋರಿ ಪಣ್ತ್ ದಿನಕ್ಕೊಂಚಿ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕತೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಗ... ದೂರಂತ ಒಂಜಿ ಮಾಣಿ ಸೂತು ಆಯೆನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಗ್ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್.

ಬೆತ್ತ್ ಸುರು ಅನು ಸೂಲ ಅತ್ಯೆ, ಮೈತೆಂತಿಗ್ ಲಡಾಯಿ ನೆತ್ತ್ ನಡುಬು ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಾಮನ ಅಪ್ಪೆ ಸೈತೆರ್‌ಕೆರ್. ರಾತೋರಾತ್ರಿ ಮಾಮಗ್ಲಾ ತೆರಿಪೋವಂತೆ ಬೊಲ್ನ ಆಂತೆರ್‌ಕೆರ್. ಅ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್ ಎರಡ್ ಇಲ್ಲಗ್ಲಾ ಉಂಪು ನೀರ್ ಕೈದ್ ಆತ್ ಪೊನುಕೆರ್.

ಮಲ್ಲ ಮಗಕ್ ಮದ್ಮೆ ಮಳ್ತ್‌ಂಡಲಾ... ರಾಪಾಟ ಉಂತಂತಿ ಇಲ್ಲದ ಬೊಳ್ಳಿ ಸೊತ್ತುಳು... ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪಾತ್ರ, ಚೆರಿಗೆ... ಕಡೆಕ್ ಪೂಜೆ ಅಂತೊಂದಿತ್ನ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಲಾ... ಮಾರ್ತ್ ಮುಕ್ಯೆ. ಉಂದುವೆ ದುಃಖಂಟು ಮಾಮೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಸೀಕ್‌ಡ್ ಬೂಳಿಯೆರ್. ಒಳ್ಪ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ ಕೇಣಗ ವಾಕ್ ದೋಷ ಪಣ್ತ್ ಸೂಜಿತುಬತ್ತುಕೆರ್. ಎನ್ನ ಮಾಮಗ್ ತಡೆಯರೆಗ್ ಅತ್ರಿ. ಏತಾಂಡಲಾ ಒಂಜೇ ನೆತೆರ್ದ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಒಪ್ಪ ಬತ್ನ ಬಾರ್ಲು. ರಾಜಿ ಆಯೆರ್ ಮಾರಾಯ್ತಿ. ಪನೆರೆ ಪೊಂಡ ಕತೆ ನನಲ ಉದ್ದ ಉಂಡು ಮಾರಾಯ್ತಿ. ಮೇಲ್ ಮೇಲ್‌ಡ್ ಪನ್ಪೆ. ರಾಜಿ ಅತ್ನ ವರ್ಷಂಟು ಮಲ್ಲ ಮಾಮೆ ಆ ಲೋಕಂಡ್ ಪೋಯೆರ್. ಆ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೆತ್ತ್... ಜಪ್ಪು ಅಪ್ಪೆ-ರಾಜೀವಿ ಬೇತೆ ಅಟೀಲ್ ಅಂಪರೆಗ್ ಸುರು ಅಂತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ ಮಗನ ಸಂಸಾರ. ಅಯಗ್ಲಾ ಐನಾಜಿ ಜೊಕ್ಲು ಆಯೆರ್.

ರಾಜೀವಿಗ್ ಆಳ್ನ ಅಪ್ಪಯನನೆ ಛದಿ-ಗರ್ವ ಮಾತಾ. ತಗ್ಗ್‌ದ್ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನಡಪರೆಗ್ ಗೊತ್ತೆ ಇತ್ರಿ. ಬೇತೆ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ ತಿನ್ಪುಣ ದಾದ ಮೂಜಿ ಸಾದಿದ ಮಣ್ಣಾ?

ಅಪ್ಪೆನ ಒಂಜೊಂಜೇ ಬಂಗಾರ್ ಮಾರ್ತ್ ಪೋನು. ಈ ವಿಷಯೊ ರಾಜೀವಿನ ಪಳಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಐಟ್ ಎಂಕ್ಳೆಗ್ಲಾ ಪಾಲುಂಡು ಪಣ್ತ್ ಮೆಲ್ಲ ರಾಮಾಯಣ ಆಂಡ್. ರಾಜೀವಿ ಏರೆಗ್ಲಾ ಮಂಡೆ ಕಂತ ಪಾಡೆತ್ರಿಯಲ್, ಕೈಟ್ ದುಡ್ಡುದಾಂತೆ ಪೋನಗ. ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕಜಿಪು ಕಾಯಿ ಅಂತಳು. ಜಾಲ್ ಎಂಕ್ಳೆನ ಪೆಣ್ತ್ ಅಣ್ಣನ ಬುಡದಿ ರಾತಾ ರಾತ್ರಿ ಮುಡಿಕ್ಲೆನಿ ಪಿಂಟಾದ್ ಪಾಡಿಯಲ್. ಬೆತ್ತ್ ಮೆಲ್ಲ ಮನೆತನೊದ ಜೇವ್ ರಾಜೀವಿ ಲೋಕಂಕ್ ಪೋಡ್ಯಂತೆ ಬೀಡಿ ಬ್ರಾಂಚ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ಚುರುಂಟ್ಯರೆ ಸುರುಮಾಂತಳ್. ಬೀಡಿ ಕೊಳ್ರೆಗ್ ಪೋನಗ ಮಾತ್ರ ಕುಟುಂಬದಾಕ್ಲು ಛೇ ಛೇ, ಎಂಕ್ಳೆನ ಮಾನ-ಮರ್ಯಾದೆನಿ ಮೂಜಿ ಊರ್‌ಡ್ ಹರಾಜ್ ಅಂಪನಾ ಪಣ್ತ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಗಟ್ಟಿ ತಿಗಲೆದಾಯೆ ಮಾರ್ಗಂಟು ಇಂತ್‌ತ್ ಕೇನ್‌ನಗ ಆಳ್" ಆಣ್‌ಮಗೆ

ಪಂಡ ಈ ಎಲ್ಲೆತಿಂಚ ಏನ್, ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪ. ಎರಡ್ ಪೊಳ್ತ್ ಆಸನ ಪಾಡ್ ಪಾವ್ರೆ. ಏನ್ ಬೀಡಿದ ಬ್ಯಾರಿನಾ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋಪುರಿ " ಪಂಡಳ್. ಆತ್ ಪನ್ನಗ, ಆಯೆ ಓಳುಳ್ಳೆ? ಅಲ್ಪತ್ತೆ ಪದರಾಡ್ ಪಾಡ್ತೆ. ಆ ರಾಜೀವಿಗ್ ಏರ್ನಲಾ ಪೋಡಿಗೆ ಇತ್ರಿ. ನೂದ್ ಪಾತೆರ್ಪುನಾಕ್ಲೆಗ್ ಮೋನೆಗ್ ಹಾಕಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರದ ದಡಿ ಪಾಡ್ನಗ.. ಏರ್ಲಾ ಅಳೆನ ದುಂಬು ಉಂತಿಯರೆ ಪೊಡ್ಯೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಬಂಜಿಗ್ ಇದ್ಯಂಡ ಬಂಜಿಗ್ ಚಂಡಿ ಬೈರಾಸ್ ಬಿಗಿಪಳ್ ವಿನಹ. ಒರಿಯೆನ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಲ್ ಪೋವಂತೆ, ಪ್ರಾಯ ಕಾಲಂತ ಮೈ ಮೆಗ್ ಶೀಲ ಹಾಳ್ ಅಪಂತೆ ಇಡೀ ಊರ್‌ಗ್, ಊರ್ ಬಿರೆಲ್ ಅಗ್ಗಿಲೆಕ್ಕ ದಿನ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಾಲ್.

ಸೀರೆ-ರವಿಕೆಗ್ ಇತ್ನ ದುಂಬುದ ಬೆರಾಸಳೆನಿ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಪೊಲ್ಲುತ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಲ್. ತೂಲ ಸುಮಾ, ವಾ ಜಾತಿ ಆವಡು.. ಉಪ್ಪು-ಪುಲಿ ತಿನ್ಪುನ ಪ್ರಾಯಂತ ಪೊರ್ತ್‌ಡು. ಏರೊಟ್ಟುಗಾಂಡಲ ಬಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋತ್ವೆರ್. ಅತ್ತಡ ಇಡೀ ಊರ್ ಪಗೆಟ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪಾಡ್ನಗ. ಜೀವ ದೆತ್ತೊಂತ್ವೆರ್. ದಿನಾ ಐನ್ ಗಂಟೆಗ್ ಉಂದುವೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆದುಟು ಮುರ್ಕುದು... ಚಂಡಿ ವಸ್ತ್ರಂಟ ದೇವೆರೆಗ್ ಏತೋ! ಸುತ್ತು, ಮಣ-ಮಣ ಮಂತ್ರ! ಇತ್ತೆಲಾ ಆ ವ್ರತ ಉಂಡುಕೆರ್. ಏರಾ ಪಂಡೆರ್. ಆಳ್ನ ಬೊಜ್ಜೊನ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿಳೆನ ಲೆಕ್ಕ ಆಳೇ ಆಂತ್‌ದಾಳ್‌ಕೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲಂಟು ಮಾರಾಣಿ ಲೆಕ್ಕ ಮೆರೆಯಿನ ಅಪ್ಪೆಲಾ ಕಡೆತ ಕಾಲಗ್ ಬಂಜಿಗ್ ದಾಂತೆ ಸೈತ್ ಪೋನಗ, ಕೈತಾಳ್ ಇತ್ನ ಪಳಯೆಲಾ ತೂ ಕೊಳ್ರೆಗ್ ಬರಂತ್ನಗ. ಉಂಬಳ್... ಕಣಕ್ ಇದ್ಯಂತಿನೈಕ್ ತನ್ನೊ ಕೋಣೆದ ಪಕ್ಕಾಸು, ರೀಪುಲೆನಿ ತುಂಡು ಅಂತ್‌ತ್ ಕಷ್ಟ ಗೂರ್ದ್ದ ತೂ ಕೊಳ್ರೆ ಪೋನಗ ಊರ್‌ದಾಕ್ಲು... ಸೇರ್ದ್ದ್... ಮಗಟ ಅಗ್ನಿ ಸ್ಪರ್ಶ ಆಂಪೋಯೆರ್‌ಕೆರ್. ಜೀವಡುಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಪ್ಪೆನ ಒಳತ್‌ನ್ ಒಂಜಿ ಸಕ್ಕಣ ನೀರ್ ಕೊಳತ್ನ ಮಗೆ. ಕಾಷ್ಠಗ್ ಜಾಯೆಗ್ ತೂ ಕೊಳೊಡು ಪಣ್ತ್ ಅಲ್ಪ ಅರ್ಧ ದಿನ ಚರ್ಚೆ ಆತ್ನು ಕೆರ್. ಯಾನ್ ಕೊಳುಂಡ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಬೊನ್ಯ ಅಪುರಿಯೆಳಾ. ಇತ್ತೆ ಜಾಯೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್ ಪಣ್ತ್ ಚಂಡಿ ಚಾಮುಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡ್ನಗ, ಉತ್ತರ ಕೊಳ್ರೆಗ್ ವಾ... ಮಗಕ್ಲಾ ತಿಗಲೆ ಗಟ್ಟಿ ಇತುಂಡತ್ತ. ಸೂಲ... ಒಂಜಿ ನರಮನುಷ್ಯನ ಮಿಣಿ ಪಾತೆರ್‌ಪ್ರಿಯಳು. ಒರಿಯನ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ಗ್ ಪೋಪುರಿಯೊಳ್. ವರ್ಷಂಕೊರ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉತ್ಸವಂಕು ಬತ್ತ್‌ತ್ ಉಣ್ತ್ ಪೋಪಲ್. ಅಕ್ಲೆನ ಕತೆ ಕೇಣಗ ಮಾತ್ರ ಸುಮನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜಿಂಜಿಯೊಳು.

ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರದಾಲ್, ಈ ಇಲ್ಲದಾಲ್, ಮಂತ ಒಟ್ಟುಗಾಂಡ ಎರ್ನು, ಮೂಜಿ ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಲು ಉಪ್ಪುಣ... ಸಂಸಾರಡು ಮುಕ್ಲು ಇಂಚ ಒರ್ತಿಯಾತ್.

ಛೇ, ಏರೆಗ್ಲಾ ಕನಿಕರ ಬರ್ತಿಯಾ? ಸಹಾಯ ಆವೊಂಡು ಪಣ್ತ್ ಸೊಜುರಿಯಾ? ರಾತ್ರೆ ಮಂತ ಆವ್ವೇ ಯೋಚನೆ. ಮನದಾನಿ, ತನ್ನೊ ಐನಾಜಿ ಸೀರೆ. ಪೊಸ ಬ್ಲೌಸ್ ಪೀಸ್ ಚೀಲಂಕು ಪಾಡ್ತ್, "ಮಾಮಿ ಉಂದೆನಿ ರಾಜೀವಿ ಅತ್ತೆಗ್ ಕೊಳೊಳಿಯಾ? ಪಣ್ತ್ ಕೇಣಗ.

"ಮಾರಾಯ್ತಿ ಯಿಂಕ್ ಜಾಯೆಗ್ ಬೊತ್ರಿಯತ್ನ ಕೆಲಸ. ಅಳ್ ಮಂತೆರ್ನ ಎದುರ್ಗ್. ಈ ಕೊಳ್ನ ಸೀರೆನಿ ಮೋನೆಗ್ ಅಡಕುಂಡ, ಛೀ ಪೊಜ್ಲೆಕ್ಕ ಅವು, ಪಣ್ಣಗ.

"ಇದ್ದಿ ಮಾಮಿ ಅಕ್ಲೆಡ ಕೇಣ್ತ್ ಕೊಳ್ಪೆ ಪಣ್ತ್. ಪಿದಾಡ್ನಗ ಚೀಲ ಪತೊಂಡಲು. ಸಂತೆಡ್ ಕುಪ್ಪಿದ

ಕಾಜಿ ಗೆತ್ತೊಂಡಲು. ಅಶನ ಆಂಡಲಾ-ಕೊಳ್ರೆಗ್ ಪೋಡಿಗೆ, ಆಂಡಲಾ ಧೈರ್ಯಂಟು ಕಂಡೊಂಟು ಪೋವೊಂತಿತ್ನ ರಾಜೀವಿನ ಪಿರಪ ಬಲ್ತ್‌ದ್. ಚೀಲ ಕೊಳ್ತ್ "ಅತ್ಯೆ... ತಪ್ಪು ಎಣ್ಣಡೆ... ಉಂದು ಗೆತೊಣ್ಪರ" ಪಣ್ತ್ ಕೇಣ್ಣಗ "ರಾಜೀವಿ... ಚೂರ್ ಪೊಳ್ತ್ ಅಳೆನಿ ಭೂತ ಬುಡ್ತ್ ಸೂಯಲ್. ಆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸಾವಿರ ಭಾವನೆ ಇತ್ತ್ನ. ಆ ಗಂಟುದ ಮೋನೆ ಚೂರು ಸಡಿಲಾತ್ ತೆಲ್ಕೆದ ನಿರೆಳ್ ಪಾರಾನಗ ಸುಮಕ್ ಪ್ರಪಂಚ ಗೆಲ್ತ್‌ನಾತ್ ಕುಶಿ. ಮನದಾನಿ ದೇವಸ್ಥಾನಂತು ರಾಜೀವಿ ಕೊಳ್ತ್ನ ಸೀರೆ ಸುತೊಂತು ಬನ್ನಗ" ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಆ ಜೀವಂಕು ಏತ್ ಅಂಗಲಾಪು ಇತ್ನಾ ಜಾನ್ನ ಜಾದೊನಾ. ಸುಮನ ಮೋನೆದ ಭಾಗ್ಯ ಪಣ್ತ್ ಇಲ್ಲದಾಕ್ಲು ಮಂತ ಪಣ್ಣಗ ಸುಮನ ಮೋನೆ ತಟ್ಟೆದಾತ್ ಅಗೆಲ. ನನ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಲೆ. ಇರೆಕ್ಳುಲಾ ಆ ಇಲ್ಲದಾಕ್ಳೆ ಪಂಡಳ್. ದಿನ ಬಲ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡು.

ಒಂಜಿ ನಟ್ಟ ನಡಿರ್ದ ಮಧ್ಯಾಹಂತ ಪೊಳ್ತ್... ರಾಜೀವಿ ದಿಢೀರ್ ಪಣ್ತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆನಗ, ಬಾಕಿ ದಾಕ್ಲು ಒಂಜೊಂಜಿ ನೆವನಂಟು ಜಾರಿಯೆರ್. ಸುಮಕ್ ಬಂಜಿಡ್ ನೀರ್ ಎಂದುಂದ್ನ ಬಯಕೆ ಸಂಕಟ. ಅಂಡಲಾ... ಮೋಕೆಡ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡ್ತ್ ಬಂಜಾರೆ ಆಶನ ಪಾಡಿಯಳ್. ರಾತ್ರಿಗ್ ಮಂತಲ ಅಪೊಂಡಾದ್ ಬತ್ತ್ನ. ಎರಡು ದಿನ ಬುಡ್ತ್ ರಾಜೀವಿ ಬಯ್ಯ ನಾಲ್ ಗಂಟೆಗ್ ಹಾಜರಾನಗ ನಿನ್ನ ಜಕ್ಕೆ... ಅಂತ್ ಪಾಡ್ಲ ಪಣ್ತ್ ಇಲ್ಲದಾಕ್ಳು ಪಣ್ಣಗ, ಸುಮ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಕ್ಕರ್ಟ್ ಬೆಯ್ಪೊತ್ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಬಳಸೊಳು. ಬೆತ್ತ್ ಬೆತ್ತ್ ಉಂದೊಂಜಿ ಪಾಠ ಅಂಡು. ಅವ್ವಾ ಪೊಳ್ತು ದಾಂತಿನ ಪೊಳ್ತ್‌ಗ್, ಹಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಕುಳ್ನಲೆಕ್ಕ ಕುಶಿಬನ್ನಗ ಸುರುತ ಅಡಿಪಿಲ್ಲ್ ಬರ್ಪುಣ, ಮಿನಿ ಪಾತೆರಕತೆ, ತೆಲಿಕೆ, ದಾಲಾ ಇಜ್ಯಂದೆ ಐನ್‌ಜನ ಉಣ್ಪುನೈನಿ ಉಣ್ತ್, ಮಡೆಲಾ ಪುಜ್ಯಂತೆ ಸೀದಾ ಪೋಪುಣ ಕ್ರಮ, ಒರ ಜಾದೋ ಆನು ಪಂಡ, ಕಜಿಪಿತ್ರಿ. ಅಳೆನಿ ನೀರ್ ಅಂತ್‌ತ್, ಬಳಸ್ನಗ, ರಾಜೀವಿ, ಸುಮನ್ ಭೂತ ಬುಡ್ತ್ ಸೂಯಳು. ಒಂಜಿ ತೆಳಿಕೆ ಮಿಣುಕುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಉಪಾಚಾರ.... ಸನ್ಮಾನ ಮಂತ ಎರಡೇ ದಿನ. ಪಣ್ಪುನ ಭಾವನೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಇತ್‌ಲೆಕ್ಕ ಸುಮಕ್ ಸೋಜುನು. ನನ ಎರಡುದಿನ ಬುಡ್ತ್ ಅಕ್ಲು ಬನ್ನಗ, ಉಂಪು ಇತ್ರಿ, ಬೇತೆ ಅಂಪೆರೆಗ್ ತೀರೊಂತ್ನ ಇತ್ರಿ, ತಣ್ಯನ ರಾಶಿ ಇತ್ನು. ಅವೆನಿ ಪುಂಟುದ್ ಪಾಡ್ನಗ, ತಣ್ಯನ ಎಂಕ್ ಬೊತ್ರಿ, ರಾಜೀವಿ ಪಣ್ಣಗ... ಬೋಡಾಂಡ ಉಣ್ಣೆ. ಇದ್ಯಡ ಪೋಲೇ, ಪಣ್ತ್ ಸುಮ ಪಣ್ಣಗ ಇಲ್ಲದಾಕ್ಲು ಬುದ್ದಿ ಬತ್ತ್‌ನ್ ಪಣ್ತ್ ತೆಲ್ತೊಂತಿತ್ತೆರ್.

"ಸುಮಾ... ಈ ಮಂತೆರ್ನಲಕ್ಕತ್ತ್ ಪಣ್ತ್ ಎಣ್‌ದಿತ್ತೆ. ಸತ್ಯ ಬೇತೆನೇ ಉಂಡು. ಮಂತೆರ್ನಾ ಈ ರಾಜೀವಿಗ್ ಹಂಕಾರೊ ಗತ್ತ್, ಗರ್ವ, ಬದ್ಕುಣ ಸಾದಿ ಸಮ ಅತ್ತ್ ಪಣ್ತ್ ಸೂಪೆರ್ ಹೊರತು ಆಳ್ ಎಂಚಿನ ತಿನ್ಪಳು, ಎಂಚ ಬದುಕೊಂದು ಉಳ್ಳಾಲಾ ಪಣ್ತ್ ಯೋಚನೆ ಆಂಪುರಿಯೆರ್! ಏತೇ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸುದಾಕ್ಳೆಲಾ ಸೂಪುನ ನಾಲೆ ನಾಲ್ ದಿನ. ಅನಿತ್ತ್ ಬೆತ್ತ್ ಆಳ್ ಇಲ್ಲದ ಮುಟ್ಟೆ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ಇಜಿತ್ರಿಯಳು. ಪ್ರಪಂಚನಿ ಧಿಕ್ಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ಸಮಾಜಡೇ ದಿನ ದೆಪ್ಪುನ ರಾಜೀವಿ. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಸುಮನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ತಪಸ್ವಿನಿ ಲೆಕ್ಕ ಸೋಜಿದ್... ತನ್ನೊ ಕಿನ್ನಿ ಬುದ್ದಿಗ್ ತಲೆಕಂತ ಪಾಡುವಳು.

✍ - ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್, ಅಂಚೆ :ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಕಾಡ್ ಮುಗ್ರೋದ ಬೋಂಟೆ

“ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ದಾಯೆಗ್ ಆ ಉಕ್ರೆ ಆಡೆ ಪೋತಿನಿ....?”

“ದಾನ್ನೋಪ್ಪಾ ಆಯನ ಅಂತ್ಯೊಗು...!”

“ನರಮಾನ್ಯನ ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ಆ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಕಣ್ಣ್ ಕಟ್ಯೆರಾಪುಂಡಾ...? ಆ ಅಪ್ಪೆನ್ ದಂಟ್‌ದ್ ನಡತಿನೆಕ್ ಆಳೇ ಪ್ರತಿಪಲೊ ಕೊರ್‍ಯಳ್..."

ಇಂಚ ಮಾಡಾಜೆ, ಕಾಮತೆರ್ನ ಚಾ ಹೊಟೇಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲುಗಿತ್ತಿನ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್, ಅಣ್ಣು ಪೂಜಾರಿ, ದೇರಮೂಲ್ಯೆ... ಮಾತೆರ್ನ ಬಾಯಿಡ್ಲಾ ಮುರನಿ ಸೈತಿನ ಉಕ್ರನ ಬಗ್ಗೆನೇ ಪಾತೆರೊ.

ಮುರಾನಿ ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋತಿನ ಉಕ್ರೆ ಜೀವಪ್ಪ ಇಲ್ಲಗ್ ಎತ್ತ್‌ಜೆ. ಚೀತ್-ಚೀತಾಯಿನ ಉಕ್ರನ ಪುಣ ತಿಕ್ಕಿನಿ ಕುರಿದ್ ನಾದಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ.

ಆನಿ ಐತಾರ. ಮೂಜಂಜ ಆನಗ ಉಕ್ರೆ, ಉಳ್ಳಾಯನಲ್ತ್ ಬೇಲೆ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ತಮ್ಮಲೆ ಕೊರಗ ಮುಗೇರನ ದಟಿಕೆದಂಚಿ ಪಜ್ಜ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆ. ಲಚ್ಮಿ ಪೆದ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಕರಿಂಡಲಾ ತಮ್ಮಲೆನ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ತರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆಪ್ಪಂದಿನಾಯೆ ಬೊಡೆದಿನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ತನ್ನ ದಟಿಕೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಡುಂದು ಪಿದಾಡಿತೆ. ದಟಿಕೆಡ್, ತಮ್ಮಲೆ, ಮಾಮಿ, ಲಚ್ಮಿ... ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂದಿನೆಡ್ದಾದ್, ಕೈತಲ್‌ದ ಮಂಜಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋದು ಇಚಾರಿತೆ.

"ಅಕುಲು ಕಾನಗುಡ್ಡೆ ಓಲಸರಿ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋತೆರ್. ಎಲ್ಲೆ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬರ್ಪೋಂದು ಪನ್ತೆರ್..."ಂದ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್ ಮಂಜಣ್ಣನ ಬೊಡೆದಿ ಕಮಲಕ್ಕ. " ಛೆ... ಬೊಳ್ಪಾನಾಟ ಎಂಚಿನ ಮಲ್ಪುನಿ ತರೆ ಕಿಂರ್ಬೊಂಡೆ ಉಕ್ರೆ. ಬೆಡಿ ಪತೊಂದು ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋತುಂಡ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದೊಲಿ. ಮೇರ್ ಮಿನಿ ತಿಕುದುಂಡ ಮಾಮಿಡ ಪಂಡ್‌ದ ಎಲ್ಲೆ ಮದ್ಯಾನಗೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಗಸಿ ಮಲ್ತ್‌ದೊಲಿ-ಎನಿಯೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಉಕ್ರನ ಬಾಯಿಟ್ ನೀರ್ ಅರಿಂಡ್.

ಕಮಲಕ್ಕಡ ಕೇನ್ದೇ ಬುಡಿಯೆ, " ಬೈದುಳೇ.... ಬೆಡಿ ಒರೊ ಕೊರೊಲಿಯೊ...?" ಕಮಲಕ್ಕ ಕಂಡನಿಯಡ ಕೇನಂದೆ ಒಂಜಿ ಸೊತ್ತು ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಕೊರ್ತಿನಾರತ್. ಆಂಡ ಉಕ್ರೆ ಚೊರೆ ಮಲ್ತಿನೆಡ್ದಾದ್, "ಬೇಗ ಕೊನತ್ತ್‌ಕೊರೊಡು" ಪಂಡ್‌ದ್, ಬೆಡಿ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ದ ಬರಿಟ್ ಉಂತೊಂದಿತ್ತಿನ ಉಕ್ರನ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

*****

ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡ್‌ದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗೊಡು ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಬಾರಿ ಪರಗುಡಿನ್ ಇಂಚಿಪಗ್ ಮಗ್ತ್‌ದ್, ಪೊಸಗುಡಿ ಕಟ್ಟಾದೆರ್. ಊರ್ದ ಗುರಿಕಾರೆ ರಂಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್‌ನ ದುಂಬೊತ್ತುಡು 'ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ' ನ್ಲಾ ಇಂದುವೇ ಸಮಯೊಡು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ನನ ದುಂಬುಗು ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಏರ್ಲಾ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಉದಿಪನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟ್ಟೇ ಪನ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಪ್ರಶ್ನೆಡ್ಲಾ ಉಂದು ಆತ್ ಪೊರ್ಲುರ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಿಂಡ್‌ಗೆ. ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದ ರಂಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ತನ್ನ ಕೈಡ್ದ್ ಕಾಸ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಾಗಜಿ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾದ್, ಕಾಡ್

ಮುರ್ಗೊಳೆನ ರಕ್ಷಣೆದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನೆನ್ ಏರ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚೊಡೆ!

ಒರ್ಸೊಗೊರ ಮಾತ್ರ ಮಾರಿಯಮ್ಮಗ್ ಪೂಜೆ-ಉಚ್ಚಯೊ. ಉಗ್ರದೇವತೆ ಆಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ನಿತ್ಯ ದೀಪಾರಾಧನೆ ಕೂಡಾ ಇಜ್ಜಿ. ಐತಾರ, ಅಂಗಾರೆ, ಬೊಕ್ಕ ಶುಕ್ರಾರದ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಸಂಚಾರೊಗು ಪೋಪಿನೆಡ್ದಾದ್... ಕನಕ್ ಕೊಂಡ್ರಿಯೆರೆ ಕೂಡಾ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ. ಅಷ್ಟಮಂಗಲೊಡುಲಾ ಇಂದೆನ್ ಪನ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಮಾಡಾಜೆ ಗ್ರಾಮೊದ ಜನೊಕ್ಕುಲು ಕಾಡ್‌ದ ಕರೆ ಬರಿಟೆ ಪೊಯೆರೆಲಾ ಪೋಡಿಪುವೆರ್. ಪಾಪೊ! ಇಂದು ಪೂರಾ ಉಕ್ರಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ? ಕಮಲಕ್ಕಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡಲಾ..... ಉಕ್ರಗ್ ಇಂದೆನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಮದತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಒತ್ತಾಯೊಗು ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ಬೆಡಿ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನತ್ತಾ?

*****

ಕೈಟತ್ತಿ ಟಾರ್ಚ್ ಲೈಟ್‌ಗ್ ಬೈರಾಸ್ ಸುಂದುದು ತರೆಕ್ ಕಟ್ಟೊಂಡೆ ಉಕ್ರೆ. ಮುರ್ಗೊದ ಕಣ್ಣದಿಷ್ಟಿಗಾದ್ ಸುತ್ತಲ ಬೊಳ್ಪು ಪಾಡೊಂದು ಕಾಡ್‌ಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ.

ಪುದೆಲ್ದ ಮುದೆಲ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣುಲು ಮೆನ್ಕೊಂದಿತ್ತ. ಉಕ್ರೆ ಲೈಟ್‌ದ ಬೊಳ್ಪುನು ಸೀದ ಪುದೆಲ್ದ ನಡುಕು ಬೂರುಲೆಕ ಮಲ್ತೆ. ಬೆಡಿ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈದಿತಾತೆ. "ಕಚಕ್... ಕಚಕ್" ಶಬ್ದೊ ಉಕ್ರನ ಏಕಾಗ್ರತೆನ್ ತಪ್ಪಾಂಡ್.

ಕಾಡ್ ನಡು ಭಾಗೊಡ್ದು ಶಬ್ದೊ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಉಕ್ರೆ ಇಂದೆಕ್ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ, ತಮ್ಮಲೆ ಕೊರಗ ಮುಗೇರನೊಟ್ಟುಗು ಬೋಂಟೆಗ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆ. ಮೇರ್‌ಗ್- ಪೊಲಿಂಕೆಗ್ ಗುಂಡು ಪಾಡ್ದ್ ಕೆರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿತ್ತ ಈ ಅನುಭವ ಮಾತ್ರ ಸುರುವೇ. ಲೈಟ್‌ದ ಸ್ವಿಚ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಶಬ್ದೊ ಬರ್ಪುನಂಚಿ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಕೆ ಉಕ್ರೆ.....ಪುದೆಲ್ದ ನಡುಟು ಕುಲ್ಲುದು ಕಣ್ಣ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ.... ಮುರ್ಗೊ, ಉಕ್ರೆ ಲೈಟ್ ಸ್ವಿಚ್ ದೆತ್ತಿನ್ನೇ..." ಪರ ಪರ"ಂದ್ ಓಡೆಗೋ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್.

ದಾನೆ ಗ್ರಾಚಾರೊನೊ... ಶಬ್ದೊ ಬರ್ಪುನಂಚಿಗೇ ಪಜ್ಜ ಪಾಡ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ ಉಕ್ರೆ.

ಎತ್ತರ ಗುಡ್ಡೆದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಮೂಡಾಯಿಗ್ ಮೋನೆ ಮಲ್ತ್‌ದುಂತಿನ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಗುಡಿ. ಅಯಿತ ಸುತ್ತ ಪುದೆಲ್ ಬಲ್ಲೆ ಬುಳೆದುಂಡು. ಉಕ್ರೆ ಮೆಲ್ಲ ಉಲಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ. ಮರಟ್ ಕೆತ್ತಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಗುಂಡೊಡು ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಕರಿಕಲ್ಲ್‌ದ ಮೂರ್ತಿ ಮೆಂಚೊಂದುಂಡು, ಪಿದಾಯಿ ನೀರ್ದಿನ ನಾಲಿಗೆಡ್ದಾದ್ ಮೂರ್ತಿ ಭೀಕರ ಆದ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಗುಂಡೊದ ಎದುರುಡು ನಾಲ್ಯೆನ್ ಜನೊ ಮುಂಡಾಸ್‌ದಕುಲು ಕಚ...ಕಚಂದ್ ಮಾಸ ಕೊಚ್ಚೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಕಾಡ ಪಂಜಿದ ಮಾಸೋಂದು ನಿಗಂಟಾಯಿನ ಉಕ್ರೆ ನಾಲಿಗೆ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಬಿಮ್ಮೊ ಪಸೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ಕೈತಲ್‌ದ ಕುರ್ಸುಡು ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತಿನ ರಂಗಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ ಅಮಲೇರ್ದ್ ತೂಂಕೊಂದಿತ್ತೆ.

ಉಕ್ರಗ್ ಚೋದಿಗ ಆಂಡ್. ಈ ದೇವಿನ ಗುಡಿಟ್ ದಾಯೆಗಾದ್ ಮೊಕುಲು ಕಂಡ್‌ದ್ ಮಾಸ ಕೊಚ್ಚುವೆರ್. ಅವುಲಾ ಊರುಡ್ದು ಈತ್ ದೂರ ಬತ್ತ್‌ದ್...? ಈ ನಡಿರ್ಲ್‌ಡ್. ಉಕ್ರೆ

ಕಣ್ಣ್‌ರಲ್ತ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಪಗನೇ ಮೈನೀರ್ ಮೆಯಿಪೈರೆ ತೂಂಕೊಂದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ರಂಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಕ್ರನ್ ತೂಯೆ" ಏರ್‌ಯಾ ಉಂದು ... ಪತ್‌ಲೆಯಾ... ಇಂಬ್ಯನ್..."ಂದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ನಗ, ಉಲಾಯಿ ಮಾಸ ಕೊಚ್ಚೊಂದಿತ್ತಿನ ಮುಂಡಾಸ್‌ದಕುಲು ಕತ್ತಿಪತೊಂದೇ ಪಿದಯಿ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಉಕ್ರೆ ' ಜೀವ ಒಂಜಿ ಒರಿಂಡಾ....ಒಲಾಂಡ್ಲಾ ಪೋದು ಬದುಕುವೆ'ಂದ್ ಬಲ್ಲೆ, ಪುದೆಲ್‌ದ ನಡುಟೆ ಲಾಗ್ಯೊಂದು, ಬೆಡಿಲಾ, ಟಾರ್ಚ್ ಲೈಟ್‌ನ್ಲಾ ಗಟ್ಟಿ ಪತೊಂದು ಬಲಿಪೈರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಮುಂಡಾಸ್‌ದಕುಲು ಅಯನ ಬೆರಿಪತ್ಯೆರ್. ಉಕ್ರೆ ಸಾದಿ... ತಪ್ಪಾದ್... ತಪ್ಪಾದ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡೆ....

'ಢಮಾರ್' ಪನ್ಪಿ ಶಬುದ ಕಾಡಿಡೀ ದಿಂಜಿಂಡ್ " ಅಯ್ಯೋ " ಪನ್ಪಿಸೊರೊ ಉಕ್ರನ ದೊಂಡೆಡ್ದ್ ಕೇನ್‌ಂಡಾ.... ಇಜ್ಜಾ ಚೀತ್-ಚೀತಾದ್ ರಟ್ಪ್ಂಡ್ ಆಯನ ಸರ ಮಾಪು ಮಲ್ಪೊಡು...!

ರಂಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿಲಾ, ಆಯನ ತೈನಾತಿಲುಲಾ ಎಂಚ ಕಾಡ ಪಂಜಿಲೆನ್ ಪತ್ತುವರ್‌ಂದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಮದತೆ. 'ಪೊಟ್ಟಾಸ್'ಂದ್ ಪುದಾರ್‌ದ ನಾಡಬಾಂಬುಗು ಕುರಿನ ಮಾಸೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಾಡ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡಿಲೆಡ್ ದೀದ್ ಬುಡ್ಪುನಿ. ಮಾಸದ ವಾಸನೆಗ್ ಮೂಸೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಕಾಡಪಂಜಿ, ಅಯಿನ್ ಆವಾರೋಂದು ಎನಿದ್ ತಿನಿಯೆರೆ ಬಾಯಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕೊನೆ, ಪಂಜಿದ ಕೂಲಿದ ಒತ್ತಡೊಗು ತಿಕ್ಕಿನ ನಾಡಬಾಂಬ್ ಪುಡಪ್ಪುಂಡು. ಜೊತೆಕ್ಕ್ ಪಂಜಿಲಾ ಚೀತ್-ಚೀತಾದ್ ರಟ್ಟುಂಡು.

ಈ ರೀತಿಡ್ ಕೆರ್‌ನ ಪಂಜಿದ ಮಾಸೊ ಬೊಳ್ಳೇರುನೆಕ್ ದುಂಬು ಶೆಟ್ಟಿನ ಕಾರ್‌ಡ್, ಪೇಂಟೆದ 'ಶುಭ ಬಾರ್&ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್'ಗ್ ಎತ್ತೊಡು. ಶುಭ ಬಾರ್‌ದ ದಣಿ ಫೆಡ್ರಿಕ್ ಸೋಜೆರ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಅರೋರಿಯಾದಿತ್ತಿ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಗುಡಿತ್ತ ನವೀಕರಣಗ್ ತನ್ನ ಸಗ್ತಿ ಮೀರ್ದ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ 'ನಾಡ್ಲಾಜೆ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ' ಇಂದೆತ್ತ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ಲಾ ಆದುಲ್ಲೆರ್.

ಕಾನಗುಡ್ಡೆ ಓಲಸರಿ ಜಾತ್ರೆದಲ್ತ್ ಪಿಜಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಮುಗೇರನ ಕೂಟೊಗು, ಉಕ್ರೆ ಊರುಗು ಬತ್ತಿತ್ತಿನೆನ್ ಕಮಲಕ್ಕ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಮಂಜಣ್ಣನ ಒಟ್ಟು ಕಾಡಿಡೀ ಸುತ್ತಿನ ಕೊರಗ ಮುಗೇರಗ್ ತಿಕ್ಕಿನಿ ಕುರಿದ್ ನಾದೊಂದಿತ್ತಿನ ತನ್ನ ಅರ್ಸ್ವತ್ತನ ಪುಣ ಮಾತ್ರ. ವಿಷಯೊ ಊರ್ದ ಗುರಿಕಾರೆ ರಂಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಎತ್ತ್ಂಡ್. " ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪೈರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅನ್ಯಾಯೊಡು ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ. ಆ ಸತ್ಯನೇ ಆಯಗ್ ಪಡಿ ಕೊರ್‌ಂಡ್.... ಉಂದು ಈ ಊರ್ದ ಜನೊಕುಲೆಗೊಂಜಿ ಪಾಠ ಆವಡ್. ದೈವದಪ್ಪಣೆ ದಂಟಡೆ...? ಎಂದೆರ್‌ಗೆ ರಂಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್.

ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ, 'ಸಿಂಗಾರ' ಮರಿಕೆ ಮನೆ, ಅಂಚೆ : ಆರ್ಯಾಪು -574210

ತೀರ್ಪು

ಊರುದ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲು ಕುಲ್ಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಊರುಡು ಆಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ಹಾಳ್ ಮಾತೆಕ್ಲಾ ಸಮ ಪಾಲ್‌ದಾರೆರ್. ಮುಕ್ಲೆಡ್ ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ಮಾತೆರೆರ್‌ದ್‌ಲಾ ಹಿರಿಯಾರ್. ವಾ ವಿಷಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಪತ್ತ್ ಜನೊಕ್ಲೆ ಎದುರುಡು ಪಂಚಾತಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನ ರೂಢಿ. ಅಂಚನೆ ಇನಿಲಾ ಕೂಡ್ದೆರ್, ಊರ್ದಕ್ಲು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಉಂತೊಂದೆರ್. ವಿಷಯ ದಾದಾಂದ್ ಹೆಚ್ಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕುತೂಹಲೊಡು ಅಂಚಿಂಚಿ ತೂವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ವಿಷಯೊ ಸರಿಯಾದ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ವಿಷಯ ಜೋರುದನೇ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಅಕ್ಲೆ ಮೋನೆ ತೂನಗನೇ ತೋಜೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಗುರಿಕಾರೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೋಪೊಡೇ "ಲೆತೊಂದು ಬಲ್ಲೆಯಾ ಆಲೆನ್"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಆತಾನಗ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ದೃಷ್ಟಿ ದೂರೊಡು ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಾಧಾರಣ ನಡು ಪ್ರಾಯದ ಪೊಣ್ಣನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆಲೆನ್ ನಿಂಗುಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಆಲೆನ್ ತೂಪಿನ ತಡ, ಸುತ್ತ ಕೂಡುದಿತ್ತಿನ ಜನೊಕ್ಲು" ಓ... ಇಂಬಲ ! ಅವು ಜಾನಕಿ ಅತ್ತಾ!..."ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಜಾನಕಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲೆ ಎದುರುಡು ಉಂತಾಯೆರ್. ಜಾನಕಿ ಪೋಡಿದ್ ನಡುಗೊಂದು ಇತ್ತಲ್. ಆಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಡ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಣನೀರ್‌ನ ತೂನಗ ಬಂಜಿಗ್ ಬೀಸತ್ತಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಆಲ್ ಜೀವನೊಡು ಮಸ್ತ್ ಕಷ್ಟ ಪಡೆತಿನಾಲ್‌ಂದ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ ಆಲೆನ್ ತೂಯಿನ ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲೆಗ್ ಕರುಣೆದ ಬದಲ್ ಕೋಪನೇ ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್. ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲೆಡ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಒಂತೆ ಕೋಪ ಜಾಸ್ತಿದಾರ್‌ಲಾ ಅತ್ತಂದೆ ಪೋರ್ಸುದಾರ್‌ಲಾ. ಆರ್ ಒರಾನೆ ಪಾಕ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬುಡಿಯೆರ್?

"ಅಂದಯ ಜಾನಕಿ, ಈ ಕೋಡೆ ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಜುವ ದೆತೊನ್ಯೆರೆ ಪೋಯತ್ತಾ, ಇಂದು ಸರಿಯಯಾ? ಇನಿ, ಈ ಊರುಡು ಎಂಕ್ಲು ಈತ್ ಜನ ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲು ಊರುದ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಪುನ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಯೋಜನದಾನೆ? ಈ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಗು ನಿನನ್ ಗುರಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೌಂತ್‌ಂಡಲ ಯಾರಂದ್. ಅವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ನಿನನ್ ತಜತ್ತ್, ತಜತ್ತ್ ಕೆರ್‌ಂಡಲಾ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತೃಪ್ತಿ ಆವಂದ್... ಇತ್ತೆ ಪನ್... ನಿಕ್ಕ್... ಇನಿ ಈ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಗು ವಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರೊಡುಂದು?" ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಒಂಜೇ ಉಸುಲುಗು ಜಾನಕಿನ್ ತಿನ್ಪುಲೆಕ ಕೇಂಡೆರ್.

ಆಂಡ ಜಾನಕಿ ದಾನೆ ಪನುವಲ್ ಆಲೆಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಉತ್ತರ ಒಂಜೇ "ಕಣನೀರ್" ದುಃಖಿ ದುಃಖಿತ್ ಬುಲ್ಪುನಗ ಪಾದೆಕಲ್ ಕರಾದ್ ಪೋವು.

ಈತೊರ್ತು ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ದಿನ ರಂಗಜ್ಜೆರ್" ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾ, ಈರ್ ಒರಾನೆ ಆಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಜರಿದ್

ಬೂರ್ಯರ್ನ ಎಂಚ? ನಮ ಆಲೆನ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪುಗ. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ದಾದಾಂದ್ ಪಿನ್ಕ. ಆಲೆನ್ ತೂನಗ ಆಲ್ ಬಾರಿ ದುಃಖೊಡು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು... ಆವಂದೆ?" ಸಮಾಧಾನದ ನರಮಾನಿ ಸಮಾಧಾನೊಡೆ ಪಂಡೆರ್".

"ಆವಡ್, ಅಂಚನೆ ಆವು. ದಾನ್ನಾ ಕೋಪದ ಬರೊಟ್ಟು ಪಂಡ್ರಿಯೆ".

"ಜಾನಕಿ ಈ ಪನ್. ಈತೆಲ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಪೊಂಜೊವು ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿಯೆರೆ ದಾಯೆ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ತ? ನಿಕ್ಕ್ ಬತ್ತಿನ ಕಷ್ಟದಾದ? ನಮ್ಮ ಊರುಡು ಇನಿಮುಟ್ಟ ಏರ್ಲಾ ಇಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಜೆರ್. ಇನಿ ನಿನಡ್ದಾವರ ನಮ್ಮ ಊರುಗೇ ಹಾಳ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್ಲ ಮಾತ ಜೀವೊಡಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್".

ಜಾನಕಿ ದುಃಖೊನು ತಡೆವೊಂದು ಕಣ್ಣ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ತೂಯಲ್. ಅಲೆನ ಜೀವನದ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ಪಂಡ್‌ಜಿಡ ಪರಿಹಾರ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ್ಕನೇ ತೋಜಿಂಡ್. ಪನ್ಪುನನೇ ಎಡ್ಡೆ. ಪಂಡ್‌ಜಿಡ, ಎನಲೆಕ್ಕನೇ ಜೀವನೊಡು ಕಷ್ಟನ್ ಪಡೆದ್, ಪಡೆದ್ ಕಡೆಕೊಂಜಿ ದಿನ ಆಯುಷ್ಯ ಮುಗಿಪುನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬೇ ಅಪೆಸ್ ಕಳೆವೊನ್ಯೆರೆ ಏತೋ ಪೊಣ್ಣುಲು ತಯಾರಾಯೆರೆಲಾ ಯಾರೂ"ಂದು ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಧೈರ್ಯೊಡೇ ಪಂಡಲ್.

ಅಣ್ಣನಕ್ಲೆ ಎನನ್ ಕೇನುನ ನಿಕ್ಲೆಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡುವೆಂದ್ ತಪ್ಪು ನೆನಪಡೆ "ಜೀವನೊಡು ಒಂಜಿ ಆಣ್ ಆವಡ್, ಅತ್ತಂಡ ಪೊಣ್ಣು ಆವಡ್ ದಾಯೆ ಬದ್‌ಕೊಡು....?".

ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂವೊಂಡೆರ್.... ಏರೆಗ್ಲಾ ದಾದ ಪನೊಡುಂದು ತೋಜಿಜಿ.

"ಅಂದಪ್ಪೆ, ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ವಿಷಯನೇ ಕೇಂಡ. ಉಂದು ಸಾಧಾರಣ ವಿಷಯ ಅತ್ತ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಿನಲೆಕ್ಕನೇ ಕೇಂಡೆರ್ಡ ಏರ್ಲಾ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಜೀವನೊಡು ಕಷ್ಟ-ಸುಖ ಇತ್ತಿನನೇ. ಅವೆನ್ ಎದುರ್ಸಾವೊಂದು ಪೋಪುನನೇ ಜೀವನಾಂದ್ ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಣ್ಣೆರೆ ಕಷ್ಟಲಾ-ಸುಖಲಾ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದುಂತುಂಡ ಅವನ್ ಯಾನ್ ಎದುರ್ಸ್‌ವೊಂದು ಪೋತುವೆ. ಆಂಡ ಜೀವನ ಇಡೀ ಕಣನೀರೇ ಜಪುಡ್‌ದ್, ತಡೆಯೆರೆ ತಿರಂದಿನಾತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ದ್, ಸುಖಾಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟ ತೆರಿಯಂದೆ, ಕಡೆಕ್ ಸೈತ್ ದಾಂಡಲ ಸುಖ ಪಡೆಕಾಂದ್ ಪೋನಗ ನಿಕ್ಲೆ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಇನಿ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪುದಾರ್ತಿಯಾದ್ ಉಂತಿಯೆ.

ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ವಾ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಲಾ ಎಂಕ್ ಇಜ್ಜಿ. ಇನಿ ನಿಕ್ಲೆ ದುಂಬು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಪೂರಾ ಬರಿಕ್ ದೀದ್ ಯಾನ್ ಪನೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಪಾಪದ ಪುದೆ ನನಲಾ ಬರ್ತಿ ಆತ್‌ಜಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಎನ್ನ ಕಥೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಎನಲೆಕ್ಕನೇ ನರಕ ಬರ್ಪುನ ಬೇತೆ, ಪೊಣ್ಣುಲೆಗಾಂಡಲಾ ಸುಖ ತಿಕ್ಕಿಯೆರೆ ಯಾರು... ಅಣ್ಣನಕ್ಲೆ ಎಂಕ್ ಬುದ್ದಿ ತೆರಿಯೊಡ್ಡುಂಬೆ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ- ಅಮ್ಮೆ ತೀರ್ ಪೋಯೆರ್. ತಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಲ್ ಎನ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಸಾಗ್‌ಂಡ್. ಮೋಕೆಡ್ ಸಾಂಕೊಡಾಯಿ ತಿದ್ಯಪ್ಪೆ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಸಾಂಕುಲೆಕ್ಕ ಹಾಕ್‌ದ್ ನೋತುದು ಸಾಂಕ್ಯೆರ್. ಯೇಪ ತೂಂಡಲ" ಪುಟ್ಟೊರ್ಡುಂಬೆ ಅಪ್ಪೆ- ಅಮ್ಮನ್ ಮುಕ್ಕು ತಿಂದಿನಾಲ್‌ಂದ್" ಮುರಿಯೊ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಬಲತ್ತ್‌ದ್ ಬುದ್ದಿಗ್ ಬನ್ನಟ್ಟ ಸಾಂಕ್‌ನಕ್ಲೆ ಮೋಕೆ ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ದಾಂತೆ ಪೋಂಡು.

ಎಂಕ್ ಇರ್ವ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ್. ಅದಮುಟ್ಟಲಾ ಮದ್ಮೆದ ಅರ್ಥ ದಾದಾಂದ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ನಿರೆಕರೆತಕ್ಲು 'ಎನ್ನ ಕಷ್ಟ ತೂದು" ಏರಾಂಡಲಾ ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾಯೆ ಕೊನೊತುವೆಡಾತುಂದು" ಕನಿಕರದ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮದ್ಮೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಸುಖ ಉಂಡುಗೇಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಕೇನ್ನಗ, ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನೆಮ್ಮದಿಯಾವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚನೆ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಕರಿನಗ ಈ ಊರುಗೇ ಎನನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಆತಾನಗ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಕೇಂಡೆರ್ "ಏರ್ ನಿನ್ನ ಕಂಡನಿ?" ಅವುಲೇ ಸುತ್ತುಡು ಉಂತುದಿತ್ತಿನ ಜನೊಕ್ಲೆಡ್ ಏರೋ ಒರಿ ಪಂಡೆರ್ ಮಾಂಕಣ್ಣೇಂದ್.

"ಮಾಂಕು ಓಲು ಉಲ್ಲೆ?" " ಆರ್ ಕೋಡೆ ಊರುಡು ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ಡೆ ಗುವೆಲ್ಗ್ ಲಾಗ್ಯೆ. ಇನಿ ಆರ್ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾರು. ಬತ್ತಿದಿತ್ತೆರ್ಂಡಲಾ ಅವುಲು ಓಲಾಂಡಲಾ ಪರ್‌ದ್ ಬೂರ್ದುಪ್ಪೆರ್ಂದ್ ಪಂಡಲ್ ಜಾನಕಿ.

"ಅಪಗಾಂಡ ನನ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಉಂತಾವು. ಮಾಂಕುಲಾ ಬರಡ್. ದಾದ ಮಾತ ವಿಸಯಾಂದ್ ತೂಕ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾಂಕಣ್ಣನ್ ಲೆತೊಂದು ಬರಿಯೆರೆ. ಜನ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್.

ಕೂಡ್ಡಿನ ಜನೊಕ್ಲು ಮಾತ ಜಾನಕಿನ್ "ಪಾಪ ... ಪಾಪಂದ್ ಪಣೊಂದು ಆಲೆನ ಮೋನೆಗೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗುರಿಕಾರನಕ್ಲೆ ಕೋಪ ಇತ್ತೆ ಒಂತೆ ಜತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. " ಪೊಣ್ಣು ಬಜಿ ಪಾಪದವುಯಾಂದ್ " ಅಕ್ಲ್‌ನಾತೆಗೇ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚನೆ ಪಾತೆರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಮಾಂಕಣ್ಣನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂಯಿನ ಮಾಂಕಣ್ಣೆ ಕಂಗಾಲಾದ್ ಪೋಯೆ. "ಕುಲ್ಲ್‌ಲ ಮಾಂಕು"ಂದು ಗುರಿಕಾರ್ಮೆದ ಮರ್ಜಿಡೇ ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಮಾಂಕು ಕುಲ್ಲ್‌ದಾನಗ, "ಜಾನಕಿ, ನನ ಪನ್‌ಗೇಂದ್" ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಪಂಡೆರ್.

"ಪಾಪಿ ಪೋಯಿನಲ್ಪ ಮೊರಂಪು ಮುಟ್ಟ ನೀರ್ಂದ್" ಪಂಡಿ ಗಾದೆದಲೆಕ್ಕ, ಎನ್ನ ಕಂಡನಿ ಒಂತೆದಿನ ಭಾರಿ ಪ್ರೀತಿಡೇ ತೂಯೆರ್. ಪ್ರೀತಿಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಎಂಚಿನಂದ್ ತೆರಿಯಂದಿ ಎಂಕ್ ಈ ಲೋಕನೇ ಮರತ್ ಪೋಂಡು. ಯಾನ್ ಒವ್ವೊ ಒಂಜಿ ಪೊಸಲೋಕೊಡು ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಪೊಸ ಲೋಕೊಡು ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಸಮಯ ಉಪ್ಪೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಒರೋನೆ ಕನಕಟ್ಟಲೆಕ್ಕ ಮರತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಒಂಜಿ ದಿನ ಇಂಬೆರ್ ಮೂಂಕು ಮುಟ್ಟ ಪರ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೆಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ಯೆರ್. ಉಂದು ದಾದಾಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಅಯಿಕ್ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಕೆಪ್ಪೆಗ್ ಭರೋಟ್ಟ್ ಹಾಕಿಯೆರ್. ಪೆಟ್ಟ್ ಸಹಿಸೊನ್ಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ಯಾನ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ಯೆ. ಬೂರ್ನಾಡೆಗೆ, ಪರ್ತ್‌ನ ಅಮಲ್‌ಡ್ ನಾಲಾಯಿ ಸರಿ ಮಗ್‌ರಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ, "ದಾದಾಂದ್ ತೋಜಿಪಾವೆ"ಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್ದು ಬಲಾತ್ಕಾರೊಡು ಆರೆನ ಕಾಮುಕ ಆಸೆನ್ ತೀರ್ಸಾವೊಂಡೆರ್..." ಜಾನಕಿ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕಣನೀರ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಜಾನಕಿ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಮಾಂಕು ಪಕ್ಕನೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಜಾನಕಿಗ್ ಹಾಕೆರೆಂದ್ ಪೋಪೆ. ಮಾತೆರ್ನಾ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಾವೆರ್.

"ಜಾನಕಿ ನಿನ್ನ ಸೊಂಟ ನೋತ್ ಪೊಲಿತ್ ಪಾಡುವೆ" ಪಂಡೆ ಮಾಂಕಣ್ಣೆ.

ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಒಸ್‌ರ್‌ಡ್ ' ದಾದ ಪಂಡಯ ಮಾಂಕು? ಈ ಓಲು ಪಾತೆರುನಿಂದ್ ತೆರಿದನಾ? ಒಂಜಿ

ಶಬ್ದ ಮಿನಿ ಪಾತೆರಿಯಡ ಪತ್ತ್ ಜನತ ಎದುರುಡು ನಿನ್ನ ಕತೆ ದಾನೆ ಆವೊಂದು ನೆನೆತೊನು" ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಸ್ವರೊನು ಕೇನ್ನಗ ಮಾಂಕುಗು ಚೌಳಿನೀರ್ ತೆರೆಕ್ಕ್ ಮೈತಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಗತಿದಾಂತಿ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಎದುರುಸಾವಂದೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆನಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣಿ ಜೀವನ ಸುರುವಾಂಡ್. ಎಂಕ್ ಪನ್ಪಿನಕ್ಲು, ಕೇನುನಕ್ಲು ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಂಡನಿಂದ್ ಪನ್ಪಿ ರಾಕ್ಷಸೆ ಮೂಂಕು ಮುಟ್ಟ ಪರ್ದ್ ಬನ್ನಗ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಆಯನ ಆಸೆನ್ ತೀರ್ಸಾಯೆರೆ ದಿನಾ ತಯಾರಾದುಪ್ಪೊಡು. ಇಂಚನೆ ಕತ್ತಲೆಡೇ ಎನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಗ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲು ಲಾ ಆಯೆರ್. ಈತ್ ಜೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ, ಕಂಡನಿ, ಮಾಮಿ, ತಮ್ಮಲೇಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಈತ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾಯೆರೆ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡೊಡು. ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಅಮ್ಮೆ ಆಂಡಲಾ ಆರೆನ ಕಾಮುಕ ಆಸೆ ತೀರ್‌ಜಿ. ನಿರೆಕರೆತ ಪೊಣ್ಣು ಕಮಲನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರೆ ತಯಾರಾಯೆರ್. ಇಂದು ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ವಾ ಕರ್ಮದ ಫಲನಾಂದ್ ತೆರಿಯಂದ್. ಕಮಲಗ್ ತೆರಿದೋ ತೆರಿಯಂದೆನೊ ಮೇರ್ ಆಲೆನ್ ಕೈತ ಉಲಯಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಆಲೆನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮಡ ಎನನ್ ಬುಡ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ಅಕ್ಲೆಡ ಇತ್ತಿನ ದುಡ್ಡುನು ಪೀಂಕಾದ್ ಕಮಲನ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೀ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್. ಈ ಸಮಯೊಡು ಎನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ನಿಕ್ಲೇ ಪನ್ಲೆ.

ಎನನ್ "ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಡ್ದ್ ಪೋ"ಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ನೂಕಿಯೆರ್. ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದು ಪಂಡೊಂಡೆ "ಯಾನ್ ಓಡೆ ಪೋವಡ್"....ಎಂಕ್ ಏರ್ಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪುಟ್ಟ್‌ನಗನೇ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಎನನ್ ಸಾದಿಡ್ ಪಾಡಡೆ....ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ವಾ ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಂಕ್ ಮಾಪು ಕೊರ್ಲೆ. ಎನನ್ ಕೆಲಸದಾಲ್‌ಂದ್ ನೆನೆತೊನ್ಲೆ"ಂದ್ ನಟ್ಟೊಂಡೆ. ಆರೆನ ಮನಸ್ ಕರಗ್‌ಜಿ.

"ಈ ಗತಿ ದಾಂತಿನಾಲಾಯಿನೆಟ್ಟ್ ನಿನನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ದಿನಿ. ನಿನ್ನಂಚಿನ ಕಾಟ್‌ಲೆಗ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗೆರೆ ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪೋ ಪಿದಯಿಂದ್" ಎಂಕ್ ತೊರಿತೆರ್. ತೊರಿತಿ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಯಾನ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ಯೆ. ಬೂರ್ದಿನಾಲೆಗ್ ಬಾಕಿಲ್ದ ತಡ್ಯ ಮಂಡೆಗ್ ತಾಂಟ್‌ದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನ್‌ಲಾ ಸಹಿಸೊಂದು ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕುಲ್ಯೆ ಕುಲ್ಲಿನಾಡೆಗೇ ಕೊಡಪಾನೊಡು ನಿಲೀಕೆ ನೀರ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಮೈತ ಮಿತ್ತ್ ಮೈತೆರ್".

"ನಾಚಿಕೆ, ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದಿ ಇತ್ತಿನಾಲಾತುಂಡ ಈತೊರ್ತುಡು ಜೀವ ದೆತೊಂದುವ. ತೂ.... ನಿನ್ನ ಮುಸುಂಟುಗು ಪಂಡ್‌ದ್ ಡಬ್ಬ ಬಾಕಿಲ್ ಬಾಡಿಯೆರ್.

ಜೋಕುಲು ಮಾತ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯವು ಎನನ್ ತೂದು ಬುಲ್ತೊಂದೇ ಇತ್ತೊ. ಅವೆಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಕೈಲ್ ತೆಲಿ ಕೊರ್ಪುನಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಬುಲ್ತೊಂದು ಅವೆನಾತಿಕೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಬೂರ್ದು ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತೊಂಡ. ಯಾನ್ ಪಿದಯಿ ಜಗಲಿಡ್ ಬಜಿ ನೆಲಟ್ ಬೂರೊಂಡೆ. ಕಮಲಲಾ ಆರ್‌ಲಾ ಭಾರಿ ಸಂತೋಸೊಡೇ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಎಂಕ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಬೇನೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಅಡ್ಡ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕಾದ್ ಒಂಜಿ ಕನ ಬೂರಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್! ಕಮಲ ಮಲ್ಲ ಭೂತದಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿಯಲ್. ಎನ್ನ ನಾಲಿಡ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಬತ್ತಲ್. ಬೊಡ್ಚಿ ಕಮಲ, ಬೊಡ್ಡಿ

ಕಮಲಾಂದ್ ಕೇಂಡೊಂಡೆ.
ಆಲ್ ರಕ್ಕಸೆರೆಲೆಕ್ಕ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್, ನಾಚಿಕೆ ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ ಇತ್ತುದುನಾಲಾತುಂಡ ಇತೊರ್ತುಡು ಸೈದುವಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆ, ಕೇಂಡ್‌ಜಿ. ಇತ್ತೆ ನಿನನ್ ಯಾನೇ ಕೆರ್ಪೆ'ಂದ್ ಕಂಟೆಲ್ಡ್ ಪತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಪಕ್ಕ ಎಚ್ಚರಿಗೆ ಆಂಡ್ ತೂಪೆ... ಎರ್ನಾ ಇಜ್ಜಿ...
ಕಮಲ ಪಂಡಿನ ಎಂಕ್ ಪಿರ, ಪಿರ ನೆನಪುಗು ಬರಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಬದ್ಕೊಡು? ಯಾನ್ ಈ ತೊರ್ತು ಅರ್ದಿನ ಕರ್ಮ ಯಾವುಜ? ನನಲಾ ದಾಯೆ ಬದ್ಕೊಡು? ಎನ್ನಂಚಿ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಈ ಸಮಾಜೊಡು ಬದ್ಕೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ?... ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಯಾನ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಗತ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ನಾಲ್‌ಲಾ ಆಣ್ ಜೋಕ್ಲುಲು. ಓಲಾಂಡಲಾ ಬೆಂದ್‌ದ್ ತಿನುವ.... ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಈ ಪ್ರಪಂಚೊಡ್ದು ದೂರ ಪೋವೊಡುಂದು ತೋಜಿಂಡ್.
ತೀರ್ನಾತ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನಂಚಿ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಬದ್ಕುನೆಡ್ದ್ ಸೈಪುನನೇ ಎಡ್ಡೇಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್.... ಅವೆನೇ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆ... ಮಲ್ತಿನ ನಿಗಂಟ್ ವಜ್ರದಂಚನೆ ಕಠೋರ ಆಂಡ್. ಏರ್ಡ್‌ಲಾ ಬದಲ್ಪಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ್.... ಆ ಸಮಯಗಾದ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆ ಸಮಯ... ಎಂಕ್... ಕೋಡೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. " ಅಣ್ಣನಕ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಪಂಡೆ. ಕಂಡನಿ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಒಂಜಿಲಾ ಬಾಕಿ ದೀತ್‌ಜಿ. ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಲೆ ಪನ್ಲೆ? ಎನ್ನಂಚಿ ಪೊಣ್ಣು ಬದ್ಕೊಡೇ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸೈಯೊಡೇ ಇನಿ ನಿಕ್ಲ್ ಕೊರ್ಪುನ ವಾ ಶಿಕ್ಷೆಗ್ಲಾ ಯಾನ್ ತಯಾರಾದುಲ್ಲೆ. ಆಂಡ ನಿಕ್ಲೆಡ ಒಂಜಿ ಅರಿಕೆ. ಒಂಜೊ ನಿಕ್ಲ್ ಎನನ್ ಸೈಯೆರೆ ಬುಡೊಡು. ಇಜ್ಯಾ ಎನ್ನ ಬದ್ಕ್ ಸರಿ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂವೊಡು. ಎನನ್ ಒರಿಪುನಲಾ, ಕೆರ್ಪುನವುಲಾ ನಿಕ್ಲೆಗಿತ್ತಿನವು" ಜಾನಕಿ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಉಂತಾಯಲ್. ಮಾತೆರ್ನಾ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂವೊಂಬೆರ್. ಏರೆ ಬಾಯಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಸ್ವರನೇ ಪಿದಡುಜಿ. ಮಾಂಕಣ್ಣೆ ತರೆ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್‌ನಾಯೆ, ಅಂಚಿಂಚಿ ಪಂದುಜೆ. ಇತ್ತೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಕೋಪ ಮಾಂಕುನಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ಂಡ್. ಆರ್ ಕೋಪೊಡೆ, "ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್‌ಯಾ"ಂದ್ ಪಂಡಿ ಪೋರ್ಸುಗು ಮಾಂಕು ಲಾಗಿದ್ ಉಂತ್ಯೆ. "ಅಂದಯಾ ಆಲ್ ಪಂಡಿನ ಪೂರಾ ಸತ್ಯನಾ?" ಮಾಂಕು ಪೋಡ್ಯೆಂಡೆಲಾ ಜಾನಕಿ ಪಂಡಿನೆನ್ ಪೂರಾ ಒತ್ತೊನ್ಯೆರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜೆ.
"ಆಲ್ ಪಂಡಿನ.... ಪೂರಾ...ಸಮ-ಅತ್ತ್...."ಂದ್ ನರ್ಗ್‌ದ್ ಪಂಡೆ.
"ಸಮ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪಂಡನೆ, ಅಂಚಾಂಡ ಒವು ಸರಿ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನ್ " ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್, ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಮೆಲ್ಲ ಒರಿಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಕಮಲನ್, ಆಲೆನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಲೇಂದ್ ಪಂಡೆರ್.
ಆತಾನಗ,
"ಆಲ್ ಪನ್ಪುನ ಒವುಲಾ ಸಮ ಅತ್ತ್. ಯಾನ್ ಪರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಲೆಗ್ ಹಾಕುನೆಡ್ದ್ ಸರಿ ಪಾತೆರುನೇ ಇಜ್ಜಿ.
ಮಾಂಕಣ್ಣೆ ಪನ್ಪಿನನೇ ಸುಳ್ಳು. ದಿನಾ ಪರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಪಾಪದ ಪೊಂಜೆವೆಗ್ ಹಾಕುನೆನ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತೂದು, ತೂದು ಸಾಕಾದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್" ಮಾಂಕುನ ಎದುರು ಇಲ್ಲದ ರಾಮಣ್ಣೆ ಮಾತೆರೆ ಎದುರುಡೇ ಪಂಡೆರ್.

"ಇತ್ತೆ ದಾದ ಪನ್ಪಯ ಮಾಂಕೊ?" ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್ ಮಾಂಕು ದಾನೆ ಪನುವೆ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಉಂತ್ಯೆ. "ಅಂದಯ ಮಾಂಕೊ ನಿನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಜೀವಂತ ಉಪ್ಪುನಗ ಈ ಕಮಲನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರೆ ಪಿದಡ್ಯನೆ! ಇಂದು ಸರಿಯಯಾ?"

"ಇಜ್ಜಿ ಸ್ವಾಮೀ, ಯಾನ್ ಆಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರೆ ಪೋತ್‌ಜಿ"

"ಬೊಕ್ಕ ಆಲೆನ್ ದಾಯೆಗಾತ್ರ ಇಲ್ಲಲ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಾಯ"?

"ಅವು.... ಅವು..."

"ಸುಳ್ಳು ಪನಡ ... ಸತ್ಯ ಪನ್ .... ಆಲೆನ ಅಪ್ಪೆ. ಅಮ್ಮನ ಕಾಸ್‌ನ್ ಪೀಂಕಾದ್... ಅಲೆನ್ನಾ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್‌ಗಾಂದ"?

ಮಾಂಕು ಮನಿಪುಜೆ...

"ತೂಲ ಮಾಂಕೊ ನಿನ್ನಂಚಿ ಜವನ್ಯೆರ್ ಈ ರೀತಿ ಮಲ್ಪುನ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪು ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಬಜೀ ಹೇಸಿಗೆದ ಕೆಲಸ. ಈ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪು ಒಂಜಾ, ರಡ್ಡಾ... ಲೆಕ್ಕದಾಂತಿನ .... ಪತ್ತ್‌ಜನೊತ್ತ ದುಂಬು ಈಯೇ ಬುಡೆದಿಂದ್ ಕರಿಯಣಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ವೋಕೆಡ್ ತೂವೊಡಾಯಿನ ಬದಲ್ ಈ ರೀತಿ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆ ಕೊರ್ಪುನವು ಸರಿಯಾಂದ್ ಈಯೆ ಪನ್. ಆಳೆನ ಜೀವನೊಡು ಒಂಜಿ ಚೂರು ದಾದಾಂಡಲಾ ಸಂತೋಸೊ ಉಂಡಾ ಪನ್ ? ನಿನ್ನಂಚಿ ಜವನ್ಯನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಆಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಭಾಗ್ಯ ದಾದ? ವರ್ಸ ವರ್ಷೊ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದ್ ಅವೆನ್ನಾ ಆಲೆನ್ನಾ ಕಾಂಡೆಡ್ದ್ ಬಯ್ಯಮುಟ್ಟ ದಿನನಿತ್ಯ ಕಣನೀರ ಕಡಲ್ಡ್ ಮುರ್ಕುನವ? ಕೋಡೆ ಒಂಜಿ ಕ್ಷಣ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡ ಇನಿ ನಿಕ್ಕ್ ಆಲೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ. ಇನಿ ಈ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪು ಶಿಕ್ಷೆ ಪಡೆದೇ ತೀರೊಡು. ದಾನೆ ಪನ್ಪರ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣಾ"ಂದ್ ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ಸಮಾಧಾನೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಆತಾನಗ ಕಮಲ, ಆಲ್‌ನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

"ಅಂದಯ, ತ್ಯಾಂಪ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಮಾಂಕುಗು ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಪಿದಡ್ಯಗೆ..."

"ಅಂದ್ ಸ್ವಾಮಿ ಆಯೆ ಆಪೇಂದ್ ಪಂಡೆ"....

"ಆಯಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆತಿ ವಿಸಯ ನಿಕ್ಕ್ ತೆರಿಯಂದಾ"?

"ತೆರಿದ್‌ಂಡ್ ಸ್ವಾಮೀ..."

"ತೆರಿದ್ಲಾ ಈ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಯನಾ?"

"ಆಯೆ ಆಳೆನ್ ಬುಡ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡೆ..."

"ಛಿ! ದಾದ ಪಾತೆರ್ಪಯ? ಕರಿಯಣಿ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಬುಡೆದಿ ಜೀವಂತ ಉಪ್ಪುನಗ ಈ ನಿನ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಆಯನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಗ್ ಕಟ್ಟೆರೆ ಪಿದಡ್ಡ. ಆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಈ ದಾನೆ ಮಾಲ್ಪೊಡೂಂದು ನೆನೆತ್ತ್‌ದ. ನನೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಜೀವನ ಹಾಳಾಂಡಲಾ ನಿನ್ನ ಮಗಲ್ ಸುಕೊಟ್ಟು ಬದ್ಕೊಡು ಅತ್ತಯಾ? ನಿನ್ನಂಚಿನಕ್ಲು ಇತ್ತ್‌ದೇ ಊರು ಹಾಳಾಂಡ್. ಜಾನಕಿನ ಬದ್ಕ್ ಹಾಳಾದ್ ಆಲ್ ಗುವೆಲ್ ಲಾಗಿದ್ ಸೈತ್‌ಂಡಲಾ ಆವು ಈ ಪೊರ್ಲುಡು ಮೆರೆವೊಡು. ಅತ್ತಯ ಕಮಲ? ನಿನ್ನಂಚನೆ ಆಲ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು. ನಾಲ್ ಜೋಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್ ಬತ್ತ್‌ಜತ್ತಾ?" ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆ ಹೂಂಕಾರ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಮಾಂಕು, ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ, ಕಮಲಾ ಮಾತೆರ್ಲಾ "ಎಂಕ್ಲೆನ ತಪ್ಪಾಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಾಪು ಮಲ್ಪೊಡು.

ನಿಕ್ಲ್ ಕೊರ್ಪುನ ವಾ ತೀರ್ಪುಗ್ಲಾ ಎಂಕ್ಲು ತಯಾರಾದುಲ್ಲ" ಪಂಡೆರ್.

ಮಾಂಕು ಮಲ್ತಿನ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲತಪ್ಪು. ನಿಕ್ಕ್ ಕ್ಷಮೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಎಂಕ್ಲು ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ನ್ಯಾಯ ಕೊರ್ಪುನವು ಎಂಕ್ಲೆನ ಕರ್ತವ್ಯ ಅಂಚಾದ್ ಈ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಗು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ದೇವರೆಗ್ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ ಪಾಡ್ದ್ ನನ ದುಂಬುಗು ಜಾನಕಿನ್ ಸರಿಯದ್ ತೂವೊನುವೆಂದ್ ಪ್ರಸಾದ ಗೆತೊನೊಡು. ನನ ದುಂಬುಗು ಇಂಚಿ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತ್ಂಡ ನಿನನ್ ಈ ಊರುಡ್ದೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪಾಡೊಡಾವು ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಕೋರ್ಟುಗು ಒಯ್ತ್ದ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರ್ಪೊಡಾವು" ಜಾಗ್ರತೆ"ಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ, ಬುಡೆದಿ, ಮಗಲ್ ಮೂಜಿ ಜನ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪುಗು ಐವ ರೂಪಾಯಿದಲೆಕ್ಕ ನೂತ್ತೈವ ರೂಪಾಯಿ ಗ್ರಾಮ ದೇವೆರೆಗ್ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆ ಪಾಡ್ದ್ ನನ ಇಂಚಿನ ತಪ್ಪು ಮಲ್ಪುಜಂದ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊಂದು ಪ್ರಸಾದ ದೆತೊನೊಡುಂಡು" ರಂಗಜ್ಜೆರ್ ತೀರ್ಪು ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಜಾನಕಿ ಗುವೆಲ್ಗ್ ಲಾಗಿಯೆರೆ ಪೋತಿನ ತಪ್ಪುಂದಾಂಡಲಾ ಆಲ್ ಪಡೆತಿನ ಕಷ್ಟ ಲೆಕ್ಕೊಡ್ದ್‌ಲಾ ಮೀರ್ದ್‌ನವು. ಅಂಚಾದ್ ಆಲೆನ ತಪ್ಪು ಮಾಪು ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವುಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಜಾನಕಿನ್ಲಾ, ಮಾಂಕುನ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ ಪಂಡ್‌ದ್, ಊರುಗು ಹಾಳ್ ಬರ್ಪುನ ವಾ ಕೆಲಸಲಾ ಮಲ್ಪಡೆ, ಊರ್ದ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿಯೆರಾದ್ ಬದ್ಕ್‌ಲೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಜಾನಕಿನ ಪೊಸ ಜೀವನ ಸುರುವಾಂಡ್.

✍ **ಕೆ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ**, "ಅಭಿನಯ", ಜಪ್ಪು-ಬಪ್ಪಾಲ್ 1ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು–575 002

ಮದಿಪುದ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರೆರ್

230 ಎಂ. ಜಿ. ಮೋಹನ್
15–12–676, ಮೇಲ್ ನಿವಾಸ
ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು - 2

231 ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜು
ಮಂಗಳೂರು – 1

232 ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಬೋಳೂರು
ಕಮಲಾಭಿಷೇಕ, ಮಠದಕಣಿ, 4ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ
ಬೋಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು - 6

233 ಸಾವಿತ್ರಿ ಕೆ.
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ
ಬೆಸೆಂಟ್ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜ್
ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಮಂಗಳೂರು - 3

234 ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್, ಕುಲಶೇಖರ
17, ವರ್ಷ, ಪಾಪಯ್ಯ ಲೇ ಔಟ್,
ಮುರುಗೇಶ್ ಪಾಳ್ಯ, ವಿಮಾನ ಪುರ
ಬೆಂಗಳೂರು – 560 017

ಪಿಸುಂಟಿ ಕಥೆ

ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕಂಪೌಂಡುದ ಬರಿತ್ತ ಕಂಪೌಂಡುದ ಇಲ್ಲಡ್ ಕಡೀರ್‌ದ ಆಣ್‌ಬಾಲೆ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಸಾರ. ಈ ಸಂಸಾರೊಗು ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಯೊಡ್ದ ದುಂಬೇ ಮೀನ್ ಮಾರುನಾಲ್ ಮೀನ್ ಮಾರಿಯರೆ ಬರೊಂದಿತ್ತಲ್. ಮೀನ್ ಮಾರುನಲೆಗ್‌ಲ ಆ ಸಂಸಾರೊಗುಲ ಆಲೆನ ಪರಿಚಯದೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬಾವನೆದ ಆತ್ಮೀಯತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಆ ಇಲ್ಲ್‌ದಕುಲು ಮೀನ್ ಬೋಡಾಂಡ ಖಾಯಮ್ ಆದ್ ಆಲೆಡನೆ ದೆತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಮೀನ್ ಮಾರುನಾಲ್ ಮೀನ್ ದೆತೋನುನ ತನ ಗಿರಾಕಿಲೆಡ ನಯವಿನಯೊಡೆ ಪಾತೆರುನೆಡ್ದಾವರ ಆಲೆನ ಗುಣ ಎಡ್ಡೆಂದ್ ಪಣ್ಪುನವೇ ಮಾತೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆತೇ ಅತ್ತಾವಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತೆರೆಲೆಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಪಾತೆರಿಯೆರೆ, ಓದಿಯೆರೆ, ಬರೆಯೆರೆ ತೆರಿದಿತ್ತಿನಾಲ್ ಆಲೆನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಮ್ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನೆಡ್ದಾತ್ರ ಆಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಬಾಸೆದ ಶಬ್ದೊಲು ಬೆರಕೆ ಆದ್‌ತ್ತ್ಂಡ. ಅಂಚಾದ್ ಆಲೆಡ ಮೀನ್ ದೆತೊನುನ ಇತ್ತೆದ ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು ಜವಣೆರಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೆರಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಲೆನ ಪುದಾರ್ ಮೀನಾಕ್ಷಿ. ಆಲ್ ಪುಟ್ಯೊಡ್ದ ದುಂಬು ಆಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಮ್ಮೆ ಯಾತ್ರೆಗ್‌ಂದ್‌ದ್ ಮದುರೆಗ್ ಪೋದುಪ್ಪುನಗ ಆ ಊರುದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೇವಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿನ್ ತೂದು ಸಂತೋಷ ಆದ್ ಅಕಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ನನ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ ದೇವಿಡ ಈರೆನವೆ ಪುದರ್ ದೀಪಂದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್‌ಗೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರನೆ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಮೀನ್ ಮಾರುನಲೆಗ್ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಪಣ್ಪಿನ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್‌ಂದ್ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಣ್ಡೆ. ಮೀನಾಕ್ಷಿನ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್ ಮಲ್ಲ ಆಂಡಲ ಮೋನೆದ ಪೊರ್ಲುಗು ಊನ ಇಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಬರಿತ್ತ ಕಂಪೌಂಡ್‌ದ ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರೊಡುಲಾ ಒಂಜಿ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಬಾಲೆದ ಪುದರ್ ಕೇಂಡಿನಕಲೆಗ್ ಚಂದ್ರಕಾಂತಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್ಡ್‌ಲ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಬಾಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಮಾತ್ರ ಚಂದು ಪಂಡ್‌ದೆ. ಈ ಬಾಲೆ ಪ್ರಾಯ ದಿಂಜಿದ್ ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಾಯಿ ನಡಪ್ಪುನೆಡ್ಡ್ಂಚಿ ತೂಯಿನ ಮೀನ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಮೀನಾಕ್ಷಿಗ್ ಕೊಂಡಾಟೊಡು ಆ ಬಾಲೆಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಐತ್ತ ತೊದಲುನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿಜಿಡ ಪಿರಪೋವೆರ್ ಸಮಾಧಾನನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಚಂದ್ರಕಾಂತಗ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷ ಕರೀಂಡ್. ಆಯನ ಡ್ಯಾಡಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುನಾರ್; ಅಂಚಾದ್ ಬಾಷೆಡ್‌ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷೇ ನಾಗರಿಕತೆಂದ್‌ದ್ ಬಾಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಕಲ್ಪಾವುನ ಶಾಲೆದ ಎಲ್.ಕೆ.ಜಿ.ಗ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸೇರ್ಸಾದೆರ್.

ಎಲ್.ಕೆ.ಜಿ. ಕ್ಲಾಸ್‌ಡ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಚಿತ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಂಬೆದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮಾರೊಂದು ಬೈದಿನ ಮೀನಾಕ್ಷಿಡ ದೆತೊಂದಿನ ನಿಜವಾಯಿನ ಮೀನ್‌ನ್ ತೋಜಾದ್ ಬಾಲೆದ ಮಮ್ಮಿಲ 'ಫಿಷ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬರಿತ್ತ ಕಂಪೌಂಡುಡು ಇತ್ತಿನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ನೆರೆಕರೆತ್ತಕ್‌ಲೆನ್ ಆಣ್ಜೇವುಲೆನ್ ಮಾತ ಅಂಕಲ್, ಪೊಣ್ಜೇವುಲೆನ್ ಪೂರ ಆಂಟಿ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅವ್ವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ

ಅಂಕಲ್-ಆಂಟಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಣ್ಪೆನೆಡ್ದ್ ತುಂಬು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಅಕಲೆನ ಪುದರ್‌ಲ ತೆರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಮೀನ್ ಮಾರುನಲೆನ್ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಆಂಟಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಪಾದಿಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಾಲೆದ ಡ್ಯಾಡಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಬಾಲೆ ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಎದುರು ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಉಂತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಮೀನ್ ಕಣತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಲೆ ನಿನ್ನ ಮಮ್ಮಿನ್ ಲೆಪ್ಪುಮಗ ಪಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಜೋರುಡು ಮಮ್ಮೀ... ಇರೆನ್ ಪಿಸುಂಟಿ ಲೆಪ್ಪುನೂ... ಪಣ್ಣಗ ಮೀನಾಕ್ಷಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಬಾಲೆದ ಮಿತ್ತ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಪ್ರೀತಿ, ಕೋಪ, ಬೊಕ್ಕಾ ಆಲೆನ್ ಬಾಲೆ ಪಂಡಿನೆನ್ ಎಂಕ್ಲು ಕೇಣೊಂದಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಆಲೆಗ್ ನಾಚಿಗೆ ಆದ್ ಮನಸ್‌ದ ಮಾತ ಬಾವನೆಲ ಒರಾನೆ ಮೋನೆಡ್ ಮೂಡಿನೆನ್ ಬರವೆರೆ ಎಂಕ್ ಶಬ್ದೊನೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಬಾಲೆದ ಪಿಸುಂಟಿ ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರದ ಅರ್ಥ ಫಿಷ್ ಆಂಟಿ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ನಿಜವಾದ್ ಪಿಸುಂಟಿ ಅತ್ತ್. ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವೊಡು ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾಲ್. ನಿಕಲ್ನಂಚಿ ಮೀನ್ ಮಾರಿಯೆರೆ ಬತ್ತಲ್ದ ಆಲೆಡ ದೆತ್ತೊನ್ಲೆ. ಕ್ರಯ ಹೆಚ್ಚ ಪಣ್ಪುಜಲ್.

✍ ಎಸ್. ಸದಾಶಿವ ಶೆಟ್ಟಿ. ಆಳ್ವರಮನೆ, ತಡಂಬೈಲ್

ತುಳುವೆರ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರ್

ಪೊಣ್ಣು ಭಾರತಿ, ದೇವಿ ಭಾರತಿ
ನಿಕ್ಕ್ ಆರತಿ ಬೆಲಗವೆ
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನ್ ಪೆದ್ದಿ ನಿನ್ನನ್
ದೇವಿ ಎನ್ನ್‌ದ್ ನಲಿಪುವೆ
ನೂದು ಬಾಸೆಲು ನೂದು ಜನಕುಲು
ಸಾರ ಸಾರ ಕ್ರಮಕುಲು
ವೇದ ಮೊಂತ್ರೊ ಪೂಜೆ ತಂತ್ರೊ
ಕೋಲ ನೇಮ ಭೂತೊಲು
ಅರಬಿ ಕಡಲ್‌ದ ತುಳುವೆರುಡಲ್‌ದ
ತಿನಿಸ್ ದೇಬೆರೆ ಒಸಗೆಲು
ಪತ್ತ್ ಜಾತಿನ್ ಒಂಜಿ ಎನ್ಪೆರ್
ಪಟ್‌ದ್ ಬದುಕುನ ತುಳುವೆರ್
ಕಂಡ ತೋಟದ ಗೈಮೆ ಗೊತ್ತುಂಡು
ಬಂಜಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಳೆದ್ ತಿರಿದ್‌ಂಡ್
ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪರೆ ಬೇಲೆ ಪಣಿಯೆರೆ
ಕಷ್ಟೊಡಾಂಡಲ ಒಂಜೆ ಅಕುಲು ಗಟ್ಟಿಗೇರ್
ತುಳುವೆರ್...

✍ ವಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್ ತುಂಬೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ

ಈ ಮೋನೆ

ಕಾಂಡೆ ಲಕ್‌ದ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್‌ದ್
ಕನ್ನಡಿ ತೂಯೆ
ಅರೆ! ಉಂದು ಏರೆನ ಮೋನೆ?
ಗುರ್ತನೆ ತಿಕ್‌ಜಿ
ಏತ್ ಎಣ್ಣ್‌ಣ್ಡಲಾ ಎರೆನ ಮೋನೆ ಪನ್ಪಿನ ಗೊತ್ತಾಜಿ
ಇತ್ತಿತ್ತೆ ಮಸ್ತ್ ಸಮಯೊಡ್ದಿಂಚಿ ಕನ್ನಡಿ ತೂವಂದಿನ ಎಂಕ್
ಏಪ ಈ ಮೋನೆ ಬೇತೆ ಆತಿನಿಂದೇ ತೆರಿಜಿ!
ಕುಡ ಒರ ಕನ್ನಡಿ ತುಯ್ಯೆ
ಅತ್ತ್ ಈ ಮೋನೆ ಎನ್ನ ಅತ್ತೇ ಅತ್ತ್!
ಅಲೆನ್ ಲೆತ್ತೆ
ಇಂದ ಮಾರಾಯಿದೆ ಒಂತೆ ಇಂಚಿ ಬರುವನ
ಈ ಮೋನೆದ ಗುರ್ತ ನಿಕ್ಕ್ ಮಿನಿ ಉಂಡ ಪನುವನ
ಆಲ್ ಅದಗನೇ ಲಕಿನಾಲ್
ಮೋನೆ ಬಾಪಾದೇ ಪಂಡಲ್
ಕೋಡೆ ರಾತ್ರೆ ಬನ್ನಗ ಪದ್ರಾಡ್ ಕರಿದ್‌ಂಡ್
ತುವ್ವರೆ ಇತ್ತೆ ದಾದ ಒರಿದ್‌ಂಡ್
ಒಂತೆ ಬೆಂದ್ರ್‌ಗ್
ಪೋದು ಸಾಬಾನ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೆಕ್‌ದ್ ಬಲೆ
ಬೊಕ್ಕ ತೂಲೆ ಆ ಮೋನೆದ ಸುರ್ಪ
ಕೊಯಿದ್ ಕಣಪೆ ಯಾನ್ನಾ ನಾಲ್ ಪುರ್ಪ!
ಯಾನ್ ಹೈರಾನ್
ಮೋನೆ ಏರ್ನಾ ಇಂದ್‌ದ್ ತೆರಿದ್‌ಂಡ
ಅಕಲೆಗ್ ಪಿರಕೊರ್ತೊಲಿ
ದಿನೊಲ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಪಿನುಂಡುಡ
ಸಾಲೊನಾಂಡ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ!
ಅದಗನೆ ಲಕಿನ ಮಗಟ ಕೇಂಡೆ
ಈ ಮೋನೆದ ಗುರ್ತ ನಿಕ್ಕುಂಡ
ಆಯೆ ಅಂಚಿಂಚಿ ತುಯ್ಯೆ
ನೆಕ್ಕ್ ದಾದನ ಸಡಿಲ್ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ದುಂಪಿರ ಪೋಯೆ
ಆಯನ ಗುರ್ತನೇ ಆಯಗುಪ್ಪಂದಿ ಲೆಕ್ಕ
ಪತ್ತ್ ನಿಮಿಷ ಕನ್ನಡಿ ತೂಯೆ, ತರೆ ಬರ್ಚಿಯೆ
ಪಿದಯಿ ರಟಿಯೆ.
ಎಂಕಿತ್ತೆ ಬಂಜಾಂಡ್

ಮೋನೆ ಏರೆನ ಪಂಡ್‌ದೇ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು
ಗೊತ್ತಾಂತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಏಸಪಾಡುನ
ಕಲೆ ತೆರೀಂಡ್
ಬರಿತಿಲ್ಲದ ವಾಸಣ್ಣೆ ಆಫೀಸ್‌ಗ್ ಪಿದಾಡ್ದೆರ್
ಅರೆಡ ಲೆತ್ತ್ ಮೆಲ್ಲ ಕೇಂಡೆ
ಈ ಮೋನೆದ ಮಿನಿ ಈರೆಗ್ ಗುರ್ತಾಂಡೆ?
ಆರ್ ತಿರ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ದುಂಬು ಪಿರ ತುಯ್ಯೆರ್
"ಈರ್ಡ ಈರ್ನ ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಕಾರ್ಡ್ ಇಜ್ಜೆ?
ಎಂಕಲ್ನ ಕಂಪೆನಿಡ್ ಯಾನೆ ಮಲ್ಪಾದ್
ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪಟ್‌ದೆ
ಅಂಚಾದ್ ಇಜ್ಜಿ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಪೋಡಿಗೆ
ಈರ್ನ ಇಸಯ ಇತ್ತೆ ಎನಾಡ್ದ್ ಪಣರೆ ಬಲ್ಲಿ
ಬಯ್ಯಡ್ ತಿಕಿಯರ್ದ್ನ ನಮ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ."
ಎಂಕಿತ್ತೆ ದಿಕ್ಕೇ ತೋಜಿಜಿ
ನನ ಈ ಮೋನೆಗ್ ಏರಪ್ಪಾ ಗತಿ !

✍ ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಗುರುಕುಲ ಕಾಲನಿ, ಚಿತ್ರಾಪು, ಮೂಲ್ಕಿ – 574 154

ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ

ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಪನ್ತೆರ್
ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮಹಾ ಪಾಪೊ
ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ
ಜಾತಿ ಭೇದ ನಂಕ್ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್
ನಮ ಆರೆ ಪಾತೆರೊನು ನಿತ್ಯೊಲಾ ಕೇನ್ಯೊ
ಆಂಡ ಒರೊರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ
ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರೊನು ಬಾಯಿಡೇ ಬುಡ್ಪ
ಬರವುಡು ಮಾತ್ರ ಒರಿಪೊ ।
ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿ ದಾನಿ ಒಂಜಿದಿನ ಕಜವಡಿಪವೊ
ಸಾಲೆದ ಸಬೆಕ್ ಬೇಲೆದ ಕರಿಯನ್ ಲೆಪ್ಪುವೊ
ಮೂಲೆಡ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತಿನಾಯಗ್
ಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಸಂಮಾನ ಕೊರ್ಪೊ ।
ಮನದನಿ ಜಾಲ್‌ಡೇ ಮಣೆ ದೀಪೊ
ಪಿದಾಯಿ ಇರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಬಳಸುವೊ
ಮುಟ್ಟರೆಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪೊ
ಮುಟ್ಟುದು ಪೋಂಡ ಮೀಪೊ ।
ಮೈಲಿಗೆದ ಮನಸ್‌ಡ್ ಮಲ್ತಿನ
ಕಳ್ವಾದಿಗೆದ ಕೆಲಸೊಡು
ಗಾಂಧೆರೆಗ್ ಸಂತೃಪ್ತಿ ತಿಕ್ಕುವೊ
ಅರ್ದ್‌ನಾತ್ ಕುರೆಪೋವಂದಿ ನಮ್ಮ
ಬದ್‌ಕ್ ।

✍ ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, 'ನಿತಿನಾ' ನುಳಿಯಾಲು ಅಂಚೆ: ನಿಡ್ಪಳ್ಳಿ - 574259

ಪೊರ್ಲು

೧

ಪೆತ್ತ ಮೇಪಿನಿ ಪೊರ್ಲು ಬಾಲೆ ಮೀಪಿನಿ ಪೊರ್ಲು
ಪೊರ್ತು ಮೂಡೊಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬಾನೊಡು ಮೂಡುನ
ಬೊಲ್ಲಿದಾರಯಿ ದಿಂಜ ಪೊರ್ಲು.

೨

ತುಲುತ್ತ ಪದಕುಲು ಪೊರ್ಲು ಮಲೆತ ಮರೊಕುಲು ಪೊರ್ಲು
ತುಲಿತ್ತ್ ದೀತಿನ ಅಲೆರ್ದ್ ನೆಯಿದೆತ್ತ್ ತಿಸ್ಪಿನ
ಬಾಲೆ ಕೃಷ್ಣನ ಗೊಬ್ಬು ಪೊರ್ಲು

೩

ಪರಪು ಸುದೆಕುಲು ಪೊರ್ಲು ಕೆಲೆಪು ಪಕ್ಕಿಲು ಪೊರ್ಲು
ಉದಿಪು ಸೂರ್ಯನ ತೆಲಿದೊಂಬು
ಪುಲ್ಯ ಕಾಲೊಡು ಬಾರಿಪೊರ್ಲು

೪

ಮೂಡಯಿ ಗಟ್ಟನೆ ಪೊರ್ಲು ಪಡ್ದಯಿ ಕಡಲ್‌ನೆ ಪೊರ್ಲು
ನಡುಟು ಪರತೊಂದು ಪೋಪಿನ ನಮ್ಮಪ್ಪೆ
ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ಪೊರ್ಲು

೫

ಕಡಲ್‌ದ ಸೆರೆ ಪೊರ್ಲು ಉಡಲ್‌ದುಲ್ಲಸ ಪೊರ್ಲು
ಕಡಲ ಕರೆ ಬರಿತ ಪೊಯ್ಯೆದ ರಾಶಿಡ್
ಎತೆ ಮದತ್ ಕುಲ್ಲುನ ಪೊರ್ಲು.

೬

ಬಾಲೆಬುಲಿಪುನು ಪೊರ್ಲು ಬಾಲೆ ತೆಲಿಪುನು ಪೊರ್ಲು
ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರ್ದು ನಡತೊಂದು ಪೋಪಿನವು
ಇನೆ ದಾಂತಿ ಎಡ್ದೆ ಪೊರ್ಲು

✍ **ಶಾರದಾಶೆಟ್ಟಿ**, ಅಂಬಾಭವನ, ಶಂಕರನಗರ, ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು.

ಗುರ್ಬಿಲು ಒಂಚಿ ಪೋಯ?

ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ರಾವೊಂದು ಪಟತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು
ಕಂಡಿಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ಪೊಸತ್ ಬಾರ್ ತಿಂದೊಂದು
ಅಡ್ಪಿಲ್ಲಗ್ ಪೊಗ್ಗೊಂದರಿ ಬಾರ್ ಪೆಜ್ಜೊಂದು
ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕುಟ್ಟೊಂದು
ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕುಸಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ
ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಪೂತಲೆಕ್ಕ ಜಾಲ್ ಮುಟ್ಟ ಪದ್ರೊಂದಿತ್ತಿನ
ಜನ ತೂನಗ ಬುರ್ರ್ಂದ್ ರಾದ್
ಮಾಯಾವೊಂದಿತ್ತಿನ
ಗುರ್ಬಿಲ್ ಮಾಂತ ಓಡೆಗ್ ಪೋತ?
ಗೂಡೊಂಜಿ ಬೋಡುಂದು
ಕಡ್ಡಿ ಕಜವು ಬೇರ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್
ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಪಟತ ಬೆತ್ತಡಿ ಮುಚ್ಚಿದೀದ್
ಗೂಡು ನೇಯ್ದ್ ಪಕ್ಕಾಸ್‌ಗ್ ನೇಲ್ಪಾದ್ ಬುಡ್ಪುನ
ಮಲ್ಲ ಬುದ್ದಿದ ಕಿನ್ಯ ಪಕ್ಕಿಲು
ಓಡೆಗೊಕ್ಕೆಲ್ ಪೋತ?
ಪ್ಲಾನ್ ಇಜ್ಜಿ, ವಾಸ್ತು ಇಜ್ಜಿ
ಕೋಕಯಿಡ್ ಕಟ್ಟಿನ ಗೂಡುಡ್
ಒಂಜಿಲಾ ಸಂದ್ ಇಜ್ಜಿ
ಮಾಂತ ಪಕ್ಕಿಲು ಕಟ್ಟುನ ಗೂಡುಲೊಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ
ಉಲಯಿ ಪೋವರೊ ಒಂಜೇ ಕಿನ್ಯ ಸಾದಿ
ಪೊಗ್ಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಂತಾನ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ
ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಜಾಗೆ;
ನರಮಾನಿಲೆನ್ ಮುಟ್ಟಾವಂದೆ
ಅಗ್ಲೆನ ನಡುಟ್ಟೇ ಗೂಡು ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತಿನ
ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಕಿನ್ಯ ಪಕ್ಕಿಲು
ಓಡೆಗ್ ಮಾಯ ಆತ
ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಪೂರಾ ಮರತ್‌ದ್
ಇಲ್ಲದ ಕಂಡಿ ಬಾಕಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿದ್
ಉಲಾಯೇ ಕುಲ್ಲುದು ಸೊರಗುನ
ಜಾಲ್ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಅರಿ ಬಾರ್ ಪುಡೆಪ್ಪಾಂದೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕುರ್ತೆಲ್ ತುಂಬವುನ
ಮನುಷ್ಯೆರೆನ್ ತೂದು ಹೇಸ್‌ದ್
ನಾಡ್‌ನೇ ಬುಡ್ದು ರಾದ್ ಪೋತನಾ ದಾನೆ
ಆ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಪೊರ್ಲು ಪಕ್ಕಿಲು?

✍ ಕೆ. ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ, ಸಮೃದ್ಧ, 345, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಸ್ತೆ, 7ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಶಾಂತಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 027

ದಾಯೆಗಿಂಚಾ....?

ಮುಂಡನಿಲ್ಕೆ ಮೆಲ್ಕುನ ಸಿಂಧೂರ
ಮೈ ನಿಲ್ಕೆ ಬಣ್ಣೊದ ಸೀರೆಲೆನ ಸಿಂಗಾರ
ತರೆಮುಡಿಟ್ ದಿಂಜಾ ತೆಲಿತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಪುರ್ಪ
ಕೈ ನಿಲ್ಕೆ ಶಬ್ದೊ ಮಲ್ಪಿನ ಪಚ್ಚೆ ಕಾಜಿಲೆ ದರ್ಪ
ಈರ್ ಉಪ್ಪುನೆನ್ ಸಾರೊಂದುಂಡು. ಎನ್ನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಡಿಪ್ಪಿ ಕರಿಮಣಿ
ಇರೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಯಾನಾದಿಪ್ಪುನೆಟ್ ಪ್ರೇಮ ಪಟ್ಟೊದ ರಾಣಿ...!
ಆಂಡಾ.... ವಿಧಿವಿಚಿತ್ರೊಡು ಒಂಜಿ ದಿನ...!
ಈರ್ ಬುಡ್ದು ಪೋನಗ ಎನನ್ ಈ ಲೋಕರ್ದ್ ದೂರ,
ಈರ್ ದಾಂತಿನ ಬೇನೆ, ಎನ್ನ ಉಡಲಿಡಿಕ ದಿಂಜಿನಗ ಸಾರ ಸಾರ
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಗಿದ್‌ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆ ಒಂಜಿ ಬರಾತ್ಕಾರ
ಈರಿಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ರೀತಿ
ಈರ್‌ದಾಂತೆ ಆನಗ ನನೊಂಜಿ ನೀತಿ...!
ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಯಾನ್ ಗಿದ್‌ತೆಂದಾಂಡ.... ಈರೇ ಒರ ಪನ್ಲೇ...?
ಇರೆನ ಆ ನೆನಪು ಮಾಜುವಾ...? ಈ ಎನ್ನ ಉಡಲ ಗುಡಿಡ್ದ್...?
ಈರಿತ್ತ್‌ದ್ ಯಾನ್‌ದಾಂತೆ ಆನಗ, ಈ ಲೋಕಡ್
ಇರೆಗ್‌ದಾಯೆ ಈಡಾಪುಜಿ ಈ ಸಮಾಜೊದ ಒವ್ವೇ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್...?
ಅಪಗ ಎನ್ನ ಅಗಲಿಕೆನ್ ಈರ್
ಅವ್ವೆಂಚ ಸಾರುವರ್ ಈ ಲೋಕದೆದುರು...?
ನನೊರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆನ್ ಮೆರೆದೇ...?
ದಾಯೆಗೀ ತಾರತಮ್ಯ ಪೊಣ್ಣುಲೆ ಆಣುಲೇ ನಡುಟು ಇಂಚ...?
ಉದರ್ಮೆ ಕೊರಿಯರೆ ಈಯೇ ಪಿರಜಾರಿಯಂಡ, ಓ ಧೀರಾ ಎಂಚ...?

✍ **ರಾಜಾದೋಟ**, ಆಲದ ಪದವು, ಬಂಟ್ವಾಳ

ಯಾನ್ ಏರ್... ದೇವೆರ್ ಏರ್...?

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಆಂಡ ದಾನೆ
ಪಿಂಗಾರದ ಕೊಂಬು ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಮಲ್ಲ ಕೊಂಬು ಬತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ತೆಂಡೆಲ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ದಾನೆ
ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಪೊರ್ಲುದ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಒಂತೆಲಾ ಬುದ್ದಿದಾ ತಿರ್ಲ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಕಂಡನಿ ಮನ್ಮಥೆ ಆಂಡ ದಾನೆ
ಬೆಂದ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಿನ ಗುಣ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಮಿರೆ ಪೇರ್ ದಿಂಜಿದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಪೆದ್ದಿನ ಬಾಲೆಗ್ ಪೇರ್ ಕೊರ್ಜಿಂಡ
ಜೋಕುಲು ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಬದುಕುನಾ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್‌ಜ್ಜಿಂಡ
ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಗುರ್ತ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಾಯಿ ಸುಖ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಪನವು ಕಾಸ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಉಡಲ್‌ಡ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಉಗ್ಗೆಲ್ ಮಲ್ಲ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ತಿಳಿ ನೀರ್‌ದ ಒಸರ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ
ನವರತ್ನೊಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ತೂಯರೆ ಬೊಲ್ಪು ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಪೊರ್ಲುದ ಸೃಷ್ಟಿ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ತೂಪಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿಂಡಾ
ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಎಂಚಿನ ಇತ್ತ್ಂಡ ದಾನೆ
ಪ್ರೀತಿದ ಪಸೆ ಜ್ಞಾನದ ಬೊಲ್ಪು ಇಜ್ಜಿಂಡ
ನರಮನಿ ಜನ್ಮ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ ದಾನೆ
ಯಾನ್ ಯೇರ್ ದೇವೆರ್ ಏರ್
ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿಂಡ
ಹರಹರ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ

✍ **ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ**, ಅಂಡಾಲ

ಇಂಚಿಪದ ತುಳು ಬೂಕುಲು

1 **ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ, ಹೆಬ್ಬಾರಬೈಲು** - 2002
ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ (ತುಳು ಓಲೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್)
ಸಮದಡ್ಕ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ **ಬಿಲೆ** : 50-00 **ಪುಟ** : 96

2 **ಗಂಗಾಧರ ಕಿದಿಯೂರ್** - 2002
ಪೊಣ್ಣೊಂಜಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ (ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ನಾಟಕ)
ಹೊನ್ನಪದ್ಮ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಉಡುಪಿ **ಬಿಲೆ** : 27-00 **ಪುಟ** : 84

3 **ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ** - 2002
ಅಗರ (ತುಳು ಕಬಿತೆಲು) ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರಕಾಶನ **ಬಿಲೆ** : 25-00 **ಪುಟ** : 28 8

4 **ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ** - 2002
ಸೊರಗೆದ ಪೂ (ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ)
ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು **ಬಿಲೆ** : 45-00 **ಪುಟ** : 72 8

5 **ಜಿ. ಪಿ. ಕುಸುಮಾ** - 2002
ಸಾದಿ (ತುಳು ಕಬಿತೆಲು)
ಸುವರ್ಣಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮುಂಬಯಿ 30, ಮಾರುತಿಲೇನ್,
ಮೂರನೇ ಮಹಡಿ, ಕೋಟೆ, ಮುಂಬಯಿ 400 001 **ಬಿಲೆ** : 35-00 **ಪುಟ** : 51

6 **ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ** - 2002
ಒರಲ್ (ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್) ಪೂಜ ಪ್ರಕಾಶನ,
ಮುಂಬಯಿ **ಬಿಲೆ** : 50-00 **ಪುಟ** : 10 40

7 **ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್** - 2002
ಮಾಯದ ಕಾಯಿ (ತುಳು ಜಾನಪದ ನಾಟಕ)
ಸಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪಾವಂಜೆ **ಬಿಲೆ** : 25-00 **ಪುಟ** : 32

8 **ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ** - 2002
ಯುಗಮಗ್ರ್ನಗ (ಕಾದಂಬರಿ)
ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ
ದೃಶ್ಯ ಗೊಲ್ಲಬೈಲ್, ದೇರೆಬೈಲು ಮಂಗಳೂರು - 6 **ಬಿಲೆ** : 60-00 **ಪುಟ** : 202

9 **ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ** - 2002
ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರ (ಭಾಗ - 1)
ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆಕ್ಲೆನ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಡ್ ಬರೆಯಿನವು
ಗಾಯತ್ರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ - 574150 **ಬಿಲೆ** : 50-00 **ಪುಟ** : 92

10 **ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ** - 2002
ಪರಿವರ್ತನೆ ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಕಲನ
ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಕಾಶನ, 345 ಸಮೃದ್ಧ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಸ್ತೆ 7ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,
ಶಾಂತಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 27 **ಬಿಲೆ** : 50-00 **ಪುಟ** : 100

11 **ಮೋಹನ್ ಕೆ. ಬೋಳಾರ** - 2002
ಆವಿಷ್ಕೃತ ತುಳು ಭಾಷಾ ಲಿಪಿ
ಸಂಕೇತ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ರಸ್ತೆ, ಉರ್ವ, ಮಂಗಳೂರು - 6
ಬಿಲೆ : ಉಚಿತ **ಪುಟ** : 20

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲೆ

			ರೂ.
೧.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	: ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨ .೦೦
೨.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩.	ಬಡಕ್ಕೆಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	: ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫.	ಎನ್ ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	: ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	: ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೭.	ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೫೯೫)	: ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೮.	ಎಸ್.ಯು. ಪುಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೫)	: ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	೧೨.೦೦
೯.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	: ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧.	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	: ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨.	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	: ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೩.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	: ಎನ್ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೪.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	: ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೮)	: ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	: ನರೇಂದ್ರ ರೈ, ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦
೧೮.	ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (೨೦೦೧)	: ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು	೧೨.೦೦
೧೯.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಕನ್ನಡ (೨೦೦೨)	: ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦
೨೦.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ (೨೦೦೨)	: ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	: (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (೧೯೯೭)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	: (ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	: ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮)	: (ಸಂ) ಕುದ್ಯಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
೬.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	: (ಸಂ) ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೦.೦೦
೮.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೧೯೯೮)	: ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯.	ಜೋಕ್ಲೆ ದನಿ (೨೦೦೦)	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦.	ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೦)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦
೧೧.	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ	: ದಿ. ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೧೫.೦೦
೧೨.	ತುಳು ಲಿಪಿ (೨೦೦೧)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೧೩.	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (೨೦೦೨)	: ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ	೩೦.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧.	ಮುಗೇರರು-ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭) :	ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್	೨೦೦.೦೦
೨.	ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭):	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩.	ನಿಲೆ (೧೯೯೭) :	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮) :	ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಸುಶೀಲ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮) :	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫.	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮) :	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
೬.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮) :	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮) :	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯.	ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮) :	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೧೯೯೮) :	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧.	ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮) :	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮) :	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೧೯೯೮) :	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (೧೯೯೮) :	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	೧೫.೦೦
೧೬.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಕೆ (೧೯೯೮) :	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭.	ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮) :	ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮) :	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮) :	ಎನ್. ಕೋಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣಿ	೧೫.೦೦
೨೦.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು'

ವರ್ಷದ ಕಿಸ್ತ್ ೫೦.೦೦ ಅಜೀವ ಚಂದಾ ೫೦೦.೦೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಮುದ್ರಣ : ಮನೋರಮಾ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ಸ್, ಬಿಜೈ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 004
ದೂರವಾಣಿ : 212623, 222505

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಾ.ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ

ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ

ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ.ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ವಿ.ಜಿ.ಪಾಲ್

ನಾ.ವುಜಿರೆ

ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕೇತ್ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕುಡ್ಲ, ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೌರಭ ಕೂಟೊಡ್
ಟಕ ರಚನೆದ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಇನಾಮು ಪಡೆಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಅರೆಗ್ ಶ್ರೀ ರಘುನಾಥ್ ಶೇಟ್ ಸೇಜೆಪಾಲ್
ದಾವುಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ವೇದಿಕೆದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಬೆಂಗಳೂರುದ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ್ ರೈ ಅರೆನ 'ಪರಿವರ್ತನೆ' ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ
ಬುಡುಗಡೆಕೂಟೊಡ್ ಲೇಕಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ್ ರೈಕುಲು ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ ತುಳು ಅಕಾಡಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ
ಶ್ರೀ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮೈನಾ ಶೆಟ್ಟಿ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

Reg. WITH RNI No. KARTULOO 14/10/1/2000-TC